

คู่มือวิทยากร
ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ช่วงชั้นที่ 1 - ช่วงชั้นที่ 2
(ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6)

กรมสุขภาพจิต
กระทรวงสาธารณสุข

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
กระทรวงศึกษาธิการ

คู่มือวิทยากร

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ช่วงชั้นที่ 1 - ช่วงชั้นที่ 2

(ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6)

ชื่อหนังสือ : คู่มือวิทยากรระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่1-2
(ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6)

บรรณาธิการ : วนิตา ชนินത്യทวงศ์
อุษา พิงธรรม
ประวิต เอราวรรณ์
ขจิตรัตน์ ปูนพันธุฉาย

จัดพิมพ์โดย : สำนักพัฒนาคุณภาพจิต กรมสุขภาพจิต

ประเภท : คู่มือ

พิมพ์ครั้งที่ 1 : เมษายน 2546

จำนวนพิมพ์ : 1,000 เล่ม

ออกแบบ : อาคม วัฒนกุล

พิมพ์ที่ : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก

พระบรมราโชวาท

ร.9

เยาวชนทุกคนมิได้ต้องการทำตัวเองให้ตกต่ำ
หรือเป็นปัญหาแก่สังคมประการใด
แท้จริงต้องการจะเป็นคนดี มีความสำเร็จ
มีฐานะ มีเกียรติ และอยู่ร่วมกับผู้อื่น
ได้อย่างราบรื่น แต่การที่จะบรรลุถึงจุดประสงค์นั้น
จำต้องอาศัยผู้แนะนำ ควบคุมให้ดำเนินไป
โดยถูกต้อง ในฐานะหน้าที่ที่เป็นครู เป็นอาจารย์
เป็นผู้บริหารการศึกษา ท่านจะช่วยเขาได้มากที่สุด
เพราะมีส่วนควบคุมดูแลใกล้ชิดอยู่ทุกๆ ด้าน
รองลงมาจากบิดามารดา

ที่มา : ตอนหนึ่งของพระบรมราโชวาท
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
นิสิต มศว.ประสานมิตร
วันอังคารที่ 28 พฤศจิกายน 2515
หน้า 67 (Bertalanffy, 1968)

คำนำ

การประกันคุณภาพการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ได้กลายเป็นทั้งกรอบทางกฎหมาย และความคาดหวังของสังคมที่มีต่อระบบการศึกษา ซึ่งครอบคลุมทั้งการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน การดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการส่งเสริมกิจกรรมตามศักยภาพที่หลากหลายของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เป็นคนที่ดี เก่ง และมีความสุข ในการนี้ผู้บริหารการศึกษาต้องการเครื่องมือเพื่อใช้ในการพัฒนาโรงเรียนให้ได้มาตรฐานและได้รับการรับรองคุณภาพ ทางสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและกรมสุขภาพจิตจึงได้ร่วมกันจัดทำเอกสารชิ้นชุดหนึ่ง โดยมุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยครูประจำชั้นและครูแนะแนวให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานและเข้ากับระบบประกันคุณภาพ โดยจัดแบ่งเป็น 3 เล่ม คือ

- 1) คู่มือผู้บริหาร : ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 2) คู่มือครูที่ปรึกษา : ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 3) คู่มือวิทยากร : ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

หวังว่าผู้บริหารการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องจะใช้ประโยชน์จากเอกสารชุดนี้ในการพัฒนาโรงเรียน จนได้รับการประกันคุณภาพ

กรมสุขภาพจิต

เมษายน 2546

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
คำชี้แจง	1
หลักสูตรการฝึกอบรม	
แผนกิจกรรมที่ 1 แนวคิดการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	6
แผนกิจกรรมที่ 2 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและการคัดกรอง	9
แผนกิจกรรมที่ 3 การวิเคราะห์ปัญหาและการช่วยเหลือนักเรียนเบื้องต้น	31
แผนกิจกรรมที่ 4 การอบรมนักเรียน	45
แผนกิจกรรมที่ 5 การประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน	51
แผนกิจกรรมที่ 6 การประเมินเพื่อทบทวนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	56
ภาคผนวก	
- แบบประเมินพฤติกรรม (SDQ)	86
- แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ)	98
- กิจกรรมโฮมรูม และตัวอย่างกิจกรรมโฮมรูม	105
- แนวทางการจัดกิจกรรม Classroom meeting	121
- กระบวนการคุ้มครองเด็กและสิทธิเด็ก	124
- การเยี่ยมบ้าน	127
- การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	129
- รายนามคณะทำงานจัดทำเอกสาร	132

คำชี้แจง

คู่มือวิทยากร ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นคู่มือในการฝึกอบรมครูทั้งโรงเรียนที่ดำเนินงานโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

แนวคิดหลักการในการฝึกอบรม

1. เป็นการฝึกอบรมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Program) พัฒนาครูทั้งโรงเรียนเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจตรงกัน และได้ร่วมดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนไปพร้อมๆ กัน
2. การอบรมเป็นการอบรมแบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning : PL)
3. วิทยากรแสดงบทบาทในฐานะผู้ประสานการเรียนรู้หรือผู้อำนวยการความสะดวก ช่วยเหลือให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ (Facilitator) ตามแนวทางต่อไปนี้
  - 3.1 สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ เป็นลักษณะกันเอง มุ่งเน้นเป้าหมายของงานเป็นหลักมากกว่าเน้นกระบวนการปฏิบัติตามแบบหรือขั้นตอนที่คงที่ตายตัว
  - 3.2 สร้างความสัมพันธ์ระหว่างวิทยากรกับผู้เข้ารับการอบรมให้มีบรรยากาศของความเป็นกัลยาณมิตร
  - 3.3 จัดสถานการณ์การเรียนรู้ สิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้พอเพียง
  - 3.4 ใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เข้าอบรมค้นหาคำตอบจากประเด็นคำถามหรือหัวข้ออภิปราย เพื่อช่วยให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดการเรียนรู้
  - 3.5 เสริมแรง แก่ผู้เข้ารับการอบรม ด้วยวิธีการและช่วงจังหวะเวลาที่เหมาะสมกับสถานการณ์
  - 3.6 ควบคุมจัดแบ่งเวลาให้เป็นไปตามเป้าหมายแต่ละหน่วย/เนื้อหา

หลักสูตรการฝึกอบรม

วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

การฝึกอบรมครูที่ปรึกษา เพื่อให้มีความสามารถดังต่อไปนี้

1. ตระหนัก และเห็นความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพ และระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้
3. รู้จักเด็กในความรับผิดชอบของตนเป็นรายบุคคลและคัดกรองเด็กที่เป็นกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหาได้
4. การวิเคราะห์ปัญหา และค้นหาวิธีการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง หรือกลุ่มที่มีปัญหาในเบื้องต้นได้

-
5. จัดกิจกรรมอบรมนักเรียน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมได้
  6. ดำเนินการประชุมผู้ปกครองนักเรียน โดยใช้กระบวนการกลุ่มได้
  7. ประเมินผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้

กลุ่มเป้าหมายของผู้เข้าอบรม

1. ครูในโรงเรียนทุกคน
2. การอบรมแต่ละรุ่น ขึ้นอยู่กับจำนวนครู แต่ละโรงเรียน แต่ไม่ควรเป็นกลุ่มใหญ่

โครงสร้างด้านเนื้อหา

โครงสร้างเนื้อหาประกอบด้วย สาระ 6 หน่วย

- หน่วยที่ 1 แนวคิดเรื่อง ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- หน่วยที่ 2 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและการคัดกรอง
- หน่วยที่ 3 การวิเคราะห์ปัญหาและช่วยเหลือนักเรียนเบื้องต้น
- หน่วยที่ 4 การจัดกิจกรรมอบรมนักเรียน
- หน่วยที่ 5 การจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน
- หน่วยที่ 6 การประเมินเพื่อทบทวนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประถมศึกษา

แนวทางการจัดอบรม

- แนวทางที่ 1 จัดอบรมไปตามกำหนดการแต่ละคาบเวลาหรือแต่ละเนื้อหา/กิจกรรม
  - 1) ตาราง 1 วัน
  - 2) ตาราง 2 วัน
- แนวทางที่ 2 จัดอบรมโดยผสมผสานบางเนื้อหา (บางหน่วย) ในห้องรวมและแยกเป็นฐานการเรียนรู้หน่วยต่างๆ
  - 1) ตาราง 1 วัน
  - 2) ตาราง 2 วัน

แนวทางการฝึกอบรมให้ประสบความสำเร็จ

1. วิทยากร/ผู้ประสานงานชี้แจงทำความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์เบื้องต้นกับคณะผู้บริหารโรงเรียนให้ชัดเจน
2. ควรจัดอบรมในช่วงระยะเวลาที่ไม่กระทบกับเวลาจัดการเรียนการสอนปกติหรือกระทบน้อยที่สุด
3. วิทยากร หรือผู้ประสานการเรียนรู้
  - 3.1 ประกอบด้วย วิทยากรที่ได้รับการคัดเลือกจากทางหน่วยงาน หรือครูแกนนำของโรงเรียน
  - 3.2 วิทยากรควรได้ศึกษาเอกสารการอบรมให้ละเอียดและเตรียมความพร้อมด้านสื่อให้ครบถ้วน

ตัวอย่าง ตารางการอบรม 1 วัน

08.00-09.00	09.00-10.00	10.15-11.00	11.00-12.00	13.00-15.30		15.30-16.30	
ลงทะเบียน	พิธีเปิด บรรยาย พิเศษ	หน่วยที่ 1 แนวคิดเรื่อง ประกัน คุณภาพ และระบบ การดูแลช่วย เหลือนักเรียน	หน่วยที่ 2 การรู้จัก นักเรียน และการ คัดกรอง	หน่วยที่ 3 การวิเคราะห์ ปัญหาและ ช่วยเหลือ นักเรียน เบื้องต้น	หน่วยที่ 4 การจัด กิจกรรม อบรม นักเรียน	หน่วยที่ 5 การประชุม ผู้ปกครอง นักเรียน	หน่วยที่ 6 การประเมิน เพื่อทบทวน ระบบการดูแล ช่วยเหลือ นักเรียน

ตัวอย่าง ตารางการอบรม 2 วัน

08.00-09.00	09.00-10.00	10.15-12.00	13.00-14.30	14.45-16.30
ลงทะเบียน	พิธีเปิด บรรยายพิเศษ	หน่วยที่ 1 - แนวคิดเรื่องประกัน คุณภาพและระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน - การเรียนรู้แบบ P.L.	หน่วยที่ 2 การรู้จักนักเรียน และการคัดกรอง	หน่วยที่ 3 การวิเคราะห์ปัญหา และช่วยเหลือนักเรียน เบื้องต้น
หน่วยที่ 4 การจัดกิจกรรมอบรม นักเรียน		หน่วยที่ 5 การจัดประชุม ผู้ปกครองนักเรียน	หน่วยที่ 6 การประเมิน เพื่อทบทวนระบบ การช่วยเหลือดูแล	ซักถามปัญหา/ พิธีปิด

ตัวอย่าง ตารางเวลา

กำหนดการ 1 วัน

พิธีเปิด และ บรรยายพิเศษ	แนวคิดเรื่องการประกัน คุณภาพระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน (เวลา 1 ชั่วโมง)	ฐานที่ 1 การรู้จักนักเรียนรายบุคคลและการคัดกรอง ฐานที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาและช่วยเหลือเบื้องต้น ฐานที่ 3 การจัดกิจกรรมโฮมรูม ฐานที่ 4 การประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (เวลา ฐานละ 1 ชั่วโมง)
--------------------------------	---	--

กำหนดการ 2 วัน

พิธีเปิด และ บรรยายพิเศษ	แนวคิดเรื่องการประกัน คุณภาพระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน (เวลา 1 ชั่วโมง)	ฐานที่ 1 การรู้จักนักเรียนรายบุคคลและการคัดกรอง ฐานที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาและช่วยเหลือเบื้องต้น ฐานที่ 3 การจัดกิจกรรมโฮมรูม ฐานที่ 4 การประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (ฐานละ 2 ชั่วโมง 30 นาที)
(แบ่งกลุ่ม 4 ฐาน ต่อ)		
ฐานที่ 1 การรู้จักนักเรียนรายบุคคลและ การคัดกรอง ฐานที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหาและช่วยเหลือ เบื้องต้น ฐานที่ 3 การจัดกิจกรรมโฮมรูม ฐานที่ 4 การประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน	แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียน และการวางแผนดำเนินงาน (เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที)	
การประเมินผลเพื่อทบทวนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (45 นาที)		

แผนการจัดกิจกรรมที่ 1

เรื่อง แนวคิดการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

เวลา 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

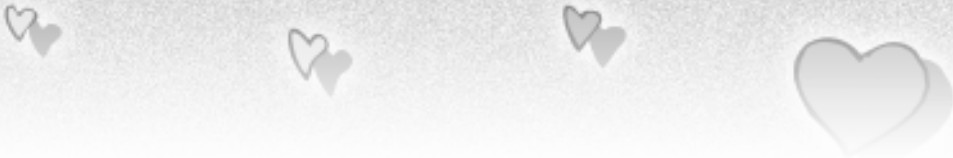
ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานอย่างมีขั้นตอน โดยมีครูประจำชั้นเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน และประสานความร่วมมือกับผู้บริหาร ครูและผู้ปกครองอย่างใกล้ชิด มีกระบวนการดำเนินงาน กำหนดวิธีการ เครื่องมือที่ชัดเจนมีมาตรฐานและมีหลักฐานการดำเนินงานที่ตรวจสอบได้ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงเป็นระบบที่มีมาตรฐาน สามารถดำเนินการเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างการช่วยเหลือนักเรียนและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

กิจกรรม

องค์ประกอบ/กลุ่ม/เวลา	กิจกรรม	เนื้อหา/สื่อ
ประสบการณ์	<ul style="list-style-type: none"> - วิทยากรสนทนากับผู้เข้ารับการอบรมเรื่อง ความสำคัญของระบบประกันคุณภาพ - สัมภาษณ์ผู้เข้ารับการอบรม 2-3 คน - ชมวิดีโอทัศน์ “การประกันคุณภาพ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน”	<ul style="list-style-type: none"> - ใบความรู้ในคู่มือครูที่ปรึกษา - วิดีทัศน์ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ความคิดรวบยอด 5 นาที	<ul style="list-style-type: none"> - วิทยากรและสมาชิกร่วมกันสรุป	
ประยุกต์แนวคิด 5 นาที	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้เข้ารับการอบรมบันทึกในแบบบันทึก	<ul style="list-style-type: none"> - แบบบันทึก

การวัดและประเมินผล

1. สังเกต
2. การเข้าร่วมกิจกรรม
3. ตรวจสอบผลงานจากแบบบันทึก

ข้อเสนอเนื้อหาในสื่อ

อาจจะปรับเวลาให้เหลือเพียง 30 นาที

ใบงานที่ 1.1

จุดประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรม เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างการช่วยเหลือนักเรียน และการประกันคุณภาพ

คำชี้แจง

1. ให้ผู้เข้าอบรมขมวดิทัศน์ และศึกษาเอกสาร คู่มือครูที่ปรึกษา และบันทึกความรู้ที่ได้รับ

บันทึกการเรียนรู้ที่ 1.1

ความหมายของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

การประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญต่อนักเรียนอย่างไร

แผนการจัดกิจกรรมที่ 2

เรื่อง การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและการคัดกรอง

เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

สาระสำคัญ

การรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียนเป็นประโยชน์ในการส่งเสริม ป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ มิใช่การใช้ความรู้สึกหรือการคาดเดาโดยเฉพาะ ในการแก้ไขปัญหานักเรียน ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือ นักเรียนหรือเกิดได้น้อยที่สุด

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความสำคัญของการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและการคัดกรองได้
2. วิเคราะห์การใช้เครื่องมือในการรู้จักนักเรียนและการคัดกรองได้

กิจกรรม

องค์ประกอบ/กลุ่ม/เวลา	กิจกรรม	เนื้อหา/สื่อ
ความคิดรวบยอด/ ประสบการณ์ กลุ่มใหญ่ 20 นาที	1. ชมวิดีโอทัศน์ : กรณีตัวอย่าง “เตี้ย” 2. วิททยากรบรรยาย : การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและการคัดกรอง	- วิดีทัศน์ - แผ่นใส - ใบความรู้ 2.1, 2.2
สะท้อนความคิด อภิปราย/ประยุกต์ แนวคิด กลุ่ม 3-4 คน 45 นาที	3. แบ่งกลุ่ม 3-4 คน 4. แจกใบงานที่ 1.1, 1.2 และ 1.3 และปฏิบัติตามใบงาน	- ใบงานที่ 2.1 1.1 ระเบียบสะสมระดับประถมศึกษา 1.2 แบบประเมินพฤติกรรม 1.3 บันทึกการคัดกรอง

องค์ประกอบ/กลุ่ม/เวลา	กิจกรรม	เนื้อหา/สื่อ
<p>ความคิดรวบยอด กลุ่มใหญ่ 25 นาที</p>	<p>5. ผู้แทนกลุ่มนำเสนอผลการอภิปรายกลุ่ม 6. วิทยากรสรุป</p>	<p>- แผ่นใส</p>

ใบความรู้ที่ 2.1

เรื่อง การคัดกรองนักเรียนกลุ่มเสี่ยง

การคัดกรองนักเรียนกลุ่มเสี่ยง

การคัดกรองนักเรียนกลุ่มเสี่ยงสามารถพิจารณาได้จากปัจจัย 3 ประการ คือ

1. ประวัติ

1.1 ประวัติครอบครัว

- ครอบครัวแตกแยก ขาดความอบอุ่น
- มีปัญหาความสัมพันธ์ภายในครอบครัว การทะเลาะเบาะแว้งและการใช้ความรุนแรง
- สภาพครอบครัวไม่ดี เช่น ยากจน ที่อยู่แออัด ไม่เป็นส่วนตัว
- การเจ็บป่วยรุนแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจของบุคคลในครอบครัว เช่น พ่อติดเหล้า ติดคุก ใช้สารเสพติด เป็นเอดส์ ฯลฯ

1.2 ประวัติส่วนตัวของนักเรียน

- มีความเจ็บป่วยหรือพิการ เช่น เป็นโรคภูมิแพ้อย่างมาก ตาบอด หูหนวก ฯลฯ
- มีประวัติการควบคุมอารมณ์ไม่ดี
- มีปัญหาสัมพันธภาพกับเพื่อนหรือคนอื่น
- มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมกับวัย

1.3 ผลการเรียน

- ไม่ดี
- ตกต่ำ
- ไม่สม่ำเสมอ เช่น ไม่เรียนเฉพาะบางวิชา

2. พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงจากเดิมเป็นครั้งคราวแต่ว่าไม่รุนแรงถึงขั้นมีปัญหาในเรื่องนั้นๆ อย่างสม่ำเสมอ

- การแสดงออก
- อารมณ์
- ความคิด
- กิจวัตรประจำวัน

3. การใช้แบบประเมิน

- เขาวนปัญญา
- แบบประเมินพฤติกรรม/อารมณ์/บุคลิกภาพ

ใบความรู้ที่ 2.2

การประเมินพฤติกรรมนักเรียน

การประเมินพฤติกรรมนักเรียน สามารถประเมินหรือสำรวจได้หลายวิธีคือ

1. การสังเกต เป็นการสังเกตพฤติกรรมต่างๆ ที่ได้แสดงออก เพื่อให้เข้าใจถึงความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อทัศนคติ การมองโลกของนักเรียน เป็นต้น

2. การสัมภาษณ์ เป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับแรงบันดาลใจ ความวิตกกังวล การสัมภาษณ์มีข้อดี คือ ครูสามารถอธิบายให้เด็กเข้าใจคำถามได้ชัดเจนและทำให้ครูได้สังเกตปฏิกิริยาของเด็กที่มีต่อคำถามต่างๆ ซึ่งจะนำมาประกอบการพิจารณาในการทำความเข้าใจ พฤติกรรมของเด็กได้ดียิ่งขึ้น

3. การเก็บข้อมูล โดยศึกษาจากผลงานต่างๆ ของนักเรียน เช่น ชีวิตประวัติ เรียงความ บันทึกประจำวัน

4. การใช้แบบสอบถาม เช่น แบบสอบถามความสนใจ แบบเติมคำให้สมบูรณ์ แบบสอบถามความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อตนเอง แบบรวบรวมข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

5. จากระเบียนสะสม เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูได้เห็นภาพลักษณ์ พัฒนาการของนักเรียนทั้ง พัฒนาการทางด้านร่างกาย สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน อารมณ์และสังคม ข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากนักเรียนมารับบริการปรึกษาก็ควรเก็บรวบรวมไว้ในระเบียบสะสมด้วย

6. การศึกษาเป็นรายกรณี เป็นวิธีการศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนแต่ละคน อย่างละเอียดโดยมีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลนั้น เมื่อได้ข้อมูลมากพอสมควรแล้วจะมีการตีความหมายพฤติกรรมและทำการวินิจฉัยหาสาเหตุของปัญหา

7. การประเมินโดยใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยา

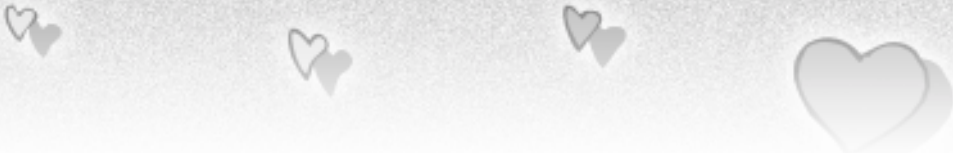
7.1 แบบทดสอบเขาวงกตปัญญา มีจุดมุ่งหมายในการใช้ประเมินระดับเขาวงกตปัญญา และทำนายความสำเร็จของบุคคล โดยเฉพาะความสามารถในการเรียนรู้

7.2 แบบทดสอบสัมฤทธิ์ผล เป็นแบบวัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน

7.3 แบบทดสอบความถนัด เป็นเครื่องมือทำนายแนวโน้มที่บุคคล จะประสบความสำเร็จในการเรียนหรือการทำงาน เฉพาะอย่างในอนาคต

7.4 แบบสำรวจความสนใจ ใช้สำรวจความสนใจในอาชีพต่างๆ ความสนใจในอาชีพเฉพาะและความสนใจในลักษณะงาน

7.5 แบบประเมินพฤติกรรม มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินพฤติกรรมในด้านต่างๆ นั้น มีระดับหรือมีความถี่อย่างไร ที่ควรระมัดระวัง หรือที่ควรต้องรีบแก้ไขปรับปรุงและดูแลต่อไป

7.6 แบบทดสอบพฤติกรรม เป็นแบบทดสอบที่วัดลักษณะการปรับตัวทางอารมณ์ มนุษย์สัมพันธ์ แรงจูงใจ และบุคลิกลักษณะต่างๆ ของบุคคล

การประเมินปัญหาของเด็กโดยใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยาไม่ว่าจะใช้วิธีใดก็ตาม สิ่งสำคัญที่ควรคำนึงถึงคือ การตีความที่ต้องผ่านการวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนและในบางกรณีอาจต้องใช้แบบสอบถามมากกว่า 1 ชนิด เพื่อให้ได้รายละเอียดเกี่ยวกับเด็ก และแนวทางการช่วยเหลืออย่างเหมาะสมได้ต่อไป

ใบงานที่ 2.1

เรื่อง การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและการคัดกรอง

จุดประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมวิเคราะห์การใช้เครื่องมือในการรู้จักนักเรียนและการคัดกรองได้

คำชี้แจง

แบ่งกลุ่มสมาชิก 3-4 คน ร่วมกันอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ระเบียบสะสมของ “เตี้ย” และจัดทำให้เป็นระเบียบสะสมที่สมบูรณ์ (ใบงานที่ 2.1.1)
2. วิเคราะห์แบบประเมินพฤติกรรม (SDQ) และแปลผลแบบประเมิน (ใบงาน 2.1.2)
3. ก. ศึกษาระเบียบสะสม และแบบประเมินพฤติกรรม (SDQ) จากข้อ 1.2 และศึกษาเกณฑ์คัดกรองนักเรียน จากเอกสารตัวอย่างเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน
ข. กรอกผลการคัดกรองนักเรียน “กรณีศึกษา เตี้ย” ลงในแบบบันทึกการคัดกรอง (ใบงานที่ 2.1.3)

(เวลา 45 นาที)

ใบงาน 2.1.1

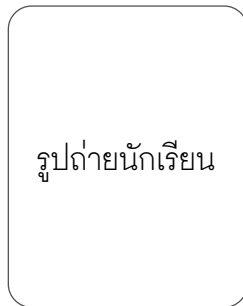
ตัวอย่าง

ระเบียบสะสมของระดับประถมศึกษา

ตราโรงเรียน

ระเบียบสะสม

รูปถ่ายนักเรียน

ชื่อนักเรียน..... **เด็กชายพชรชัย ปะระพันธ์พชนัน** .....เลขประจำตัว..... **1 2 3 4 5**

ปีการศึกษา..... **2543** .....ชั้น..... **ป.4/3** .....เลขที่..... **5** .....ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... **นางอัมพาลี บุญพิทักษ์**

ปีการศึกษา..... **2544** .....ชั้น..... **ป.5/6** .....เลขที่..... **7** .....ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... **นางสุชัชชณ นันทา**

ปีการศึกษา..... **2545** .....ชั้น..... **ป.6/7** .....เลขที่..... **9** .....ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... **นางกัญชามา จิชาชนันนิมาชกิจ**

(เริ่มใช้ระเบียบนี้เมื่อ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....2543.....)

ตัวอย่าง

1. ข้อมูลด้านส่วนตัว

ชื่อ-นามสกุล..... เต็มชายพชชัย ปชชพจน์พชนัน..... ชื่อเล่น..... เต็ม..... อายุ..... 12..... ปี
เกิดวันที่..... 7..... เดือน..... พฤศจิกายน..... พ.ศ. 2533..... ชื่อชาติ..... ไทย..... สัญชาติ..... ไทย..... ศาสนา..... พุทธ.....
ภูมิลำเนาอยู่ที่จังหวัด..... กทม..... ที่อยู่ปัจจุบัน..... 145/12 ถนนพชชชาม 2 แขวงแสงมดำ.....
..... เขตบางขุนเทียน..... กทม..... โทรศัพท์..... 4152245.....
ปัจจุบันพักอยู่กับ บิดาและมารดา บิดา มารดา อื่นๆ (ระบุ).....
ลักษณะของที่อยู่ บ้านส่วนตัว บ้านเช่า หอพัก ห้องเช่า อื่นๆ (ระบุ).....
นักเรียนเดินทางมาโรงเรียนโดย รถประจำทาง เดิน อื่นๆ..... ใช้ระยะเวลาเดินทาง..... 15..... นาที
นักเรียนได้รับค่าใช้จ่ายจาก..... บิดา..... เป็นเงิน..... 50..... บาท/วัน, เดือน อื่นๆ (ระบุ).....
 ค่าพาหนะเดินทางไป-กลับ..... 15..... บาท/วัน ค่าอาหารเช้า-กลางวัน..... บาท/วัน อื่นๆ.....
เพื่อนในโรงเรียนที่นักเรียนสนิทมากที่สุด ชื่อ-นามสกุล..... เต็มชายสมศักดิ์ ชักติ..... เป็นนักเรียนชั้น..... ป.6 / 6/4.....
เพื่อนที่อยู่ใกล้เคียงหรือรู้จักบ้านของนักเรียน ชื่อ-นามสกุล..... เต็มชายเตชฯ สงวรรณวล..... เป็นนักเรียนชั้น..... ป.4 / 4/1.....

ชั้น	สิ่งที่นักเรียนภาคภูมิใจในตนเอง	สิ่งที่นักเรียนอยากปรับปรุงแก้ไข	สิ่งที่นักเรียนต้องการให้โรงเรียน/ครู ช่วยเหลือ
ป.4			
ป.5			
ป.6			

ข้อมูลเพิ่มเติม/เปลี่ยนแปลง

วัน/เดือน/ปี	ข้อมูล	หมายเหตุ

ตัวอย่าง

2. ข้อมูลด้านครอบครัว

ชื่อ-นามสกุล	อายุ (ปี)	การศึกษา	อาชีพ	รายได้/เดือน	ที่อยู่หรือที่ทำงาน	โทรศัพท์
บิดา นายวิริยะ	46	ปริญญาตรี	ผู้จัดกาชบริหาร	25,000	63/4 ถ.ชัชฎษา	8878409
มารดา นางมาลี	42	ปริญญาตรี	แม่บ้าน	-	-	4152245
ผู้ปกครอง นายวิริยะ	46	ปริญญาตรี	ผู้จัดกาช	25,000	63/4 ถ.ชัชฎษา	8878409

ผู้มีหน้าที่เป็นผู้ปกครอง คือ บิดา มารดา ผู้อื่นซึ่งเกี่ยวข้องกับดังนี้.....
 ที่อยู่ผู้ปกครอง..... 145/2 ถ.พชรพาม 2 แขวงท่าบอง เขตบางเขน กรุงเทพฯ..... โทรศัพท์..... 4152245

ปัจจุบันบิดามารดาของนักเรียน อยู่ด้วยกัน หย่าร้าง แยกกันอยู่เพราะ.....
 บิดาถึงแก่กรรม มารดาถึงแก่กรรม อื่นๆ ระบุ.....

ภาระหนี้สินของครอบครัว มี ไม่มี
 ครอบครัวของนักเรียนมีสมาชิกทั้งหมด..... 4 .....คน ประกอบด้วย..... บิดา มารดา และน้องสาว.....
 นักเรียนมีพี่น้องร่วมบิดาเดียวกัน..... 2 .....คน ต่างบิดา..... - .....คน ต่างมารดา..... - .....คน
 โดยมีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันเรียงลำดับดังนี้

ชื่อ-นามสกุล	อายุ (ปี)	การศึกษา	อาชีพ/ตำแหน่ง	รายได้/เดือน	สถานศึกษาหรือที่ทำงาน	สถานภาพ
1. นายพชชัย ประพันธ์พจน์	12	ป.6	นักเรียน	-	ร.ร.รัตนโกสินทร์	โสด
2. น.ส.ชชประวีณา	8	ป.2	นักเรียน	-	ร.ร.รัตนโกสินทร์	โสด
3.						
4.						
5.						

บุคคลในครอบครัวที่นักเรียนไวใจมากที่สุด ชื่อ-นามสกุล..... นางมาลี..... อายุ..... 42..... ปี เกี่ยวข้องเป็น..... มารดา.....

ความสัมพันธ์ของครอบครัวระหว่างบิดามารดา รักใคร่กันดี ขัดแย้งทะเลาะกันบางครั้ง
 ขัดแย้งทะเลาะกันบ่อยครั้ง ขัดแย้งและทำร้ายร่างกายบางครั้ง
 ขัดแย้งและทำร้ายร่างกายบ่อยครั้ง อื่นๆ ระบุ..... บิดาไม่รักและไม่เข้าใจ

บุคคลในครอบครัวมีการใช้สารเสพติด ไม่มี
 มี เกี่ยวข้องเป็น..... กับนักเรียน ประเภทสารเสพติดที่ใช้คือ
 บุหรี่ สุรา ยาบ้า อื่นๆ ระบุ.....

ข้อมูลเพิ่มเติม/เปลี่ยนแปลง

วัน เดือน ปี	ข้อมูล	หมายเหตุ

ตัวอย่าง

3. ข้อมูลด้านความสามารถ

3.1 ผลการเรียนรู้

ก. โรงเรียนที่เคยศึกษา

จบชั้น	จากโรงเรียน	จังหวัด	ผลการเรียนเฉลี่ย
ป.3	ศ.ร.บางขุนเทียนศึกษา	กรุงเทพฯ	
ป.			
ป.			
ป.			

ข. โรงเรียนที่ศึกษาในปัจจุบัน

ชั้นเรียน	ผลการเรียนเฉลี่ยกลุ่มวิชา							ผลการเรียนเฉลี่ย
	ไทย	สังคม	คณิต	วิทย์	อังกฤษ	.....	.....	
ชั้น ป.4 ภาคเรียนที่ 1	3.22	3.10	2.12	1.90	1.85			2.7
	3.31	3.20	2.01	1.71	1.42			2.5
ชั้น ..... ภาคเรียนที่ 1	2.71	2.41	1.80	1.50	1.02			2.2
	2.40	2.03	1.50	1.35	1.00			1.5
ชั้น ..... ภาคเรียนที่ 1								

ค. เจตคติต่อวิชาเรียน

วิชาที่ชอบเรียน 1)..... 2)..... 3)..... 4).....

วิชาที่ไม่ถนัด 1)..... 2)..... 3)..... 4).....

ง. วิชาที่เรียนได้ดี

1)..... 2)..... 3)..... 4).....

ตัวอย่าง

3.2 ความสามารถอื่นๆ

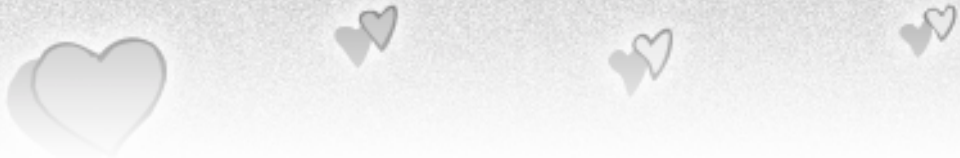
ความสามารถที่มี 1)..... 2)..... 3)..... 4).....
ผลงานดีเด่น 1)..... 2)..... 3)..... 4).....

3.3 รางวัล / ทูนาการศึกษา

ปีการศึกษา	รางวัล	ทูนาการศึกษา

ข้อมูลเพิ่มเติม / เปลี่ยนแปลง

วัน เดือน ปี	ข้อมูล	หมายเหตุ

ตัวอย่าง

4. ข้อมูลด้านสุขภาพ

นักเรียนมีเลือดหมี..... มีตำหนิที่เห็นชัดเจนคือ..... สีผิว.....
 โรคประจำตัวที่เป็น..... วิธีแก้ไขเมื่อเกิดอาการคือ.....
 โรคภูมิแพ้ที่เป็นคือ..... แพ้ยา..... ยาที่ใช้ประจำ.....
 นักเรียนมีสายตา ปกติ สายตาสั้น สายตาเอียง อื่นๆ ระบุ.....
 นักเรียนสวมแว่นตา ใช่ ไม่ใช่
 นักเรียนมีความบกพร่องทางการได้ยิน มี ไม่มี
 นักเรียนมีความบกพร่องทางร่างกาย มี ไม่มี
 เคยป่วยหนักหรือเคยประสบอุบัติเหตุขั้นร้ายแรงถึงขั้นเข้าโรงพยาบาล ดังนี้.....เมื่อ พ.ศ.....
 บันทึกการเจริญเติบโตของร่างกาย (ให้บันทึกภาคเรียนละ 1 ครั้ง)

ชั้นเรียน	น้ำหนัก	ส่วนสูง			ผลการเรียนเฉลี่ยกลุ่มวิชา	อื่นๆ
ชั้น..... ภาคเรียนที่ 1						
	ภาคเรียนที่ 2					
ชั้น..... ภาคเรียนที่ 1						
	ภาคเรียนที่ 2					
ชั้น..... ภาคเรียนที่ 1						
	ภาคเรียนที่ 2					

ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

นักเรียนคิดว่าตนเองเป็นคน

- วิตกกังวล ปล่อยวาง เครียด มีอารมณ์ขัน ซึมเศร้า ร่าเริง
 ท้อแท้ ขาดกำลังใจ มีกำลังใจ มองโลกตามความเป็นจริง
 ลึกลับ มีเป้าหมาย เหงา ก้าวร้าว ยึดหยุ่น ยิ้มแย้มแจ่มใส
 ควบคุมตนเองได้ ว้าวุ่น อื่นๆ โปรดระบุ.....

เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นนักเรียนมักจะ

- เก็บไว้คนเดียว ปรึกษาเพื่อน แก้ปัญหาด้วยตนเอง ปรึกษาครู-อาจารย์
 ปรึกษาบิดามารดา/ผู้ปกครอง อื่นๆ โปรดระบุ.....

นักเรียนมีคุณลักษณะด้าน

- รับผิดชอบ ตรงต่อเวลา มีวินัย กตัญญู ซื่อสัตย์ อุดทน
 กล้าแสดงออก มีน้ำใจ พึ่งตนเอง ประหยัด ขยัน มีมนุษยสัมพันธ์
 ช่วยเหลือผู้อื่น ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ปรับตัวง่าย รู้จักใช้เวลา

ข้อมูลเพิ่มเติม/เปลี่ยนแปลง

วัน เดือน ปี	ข้อมูล	หมายเหตุ

ตัวอย่าง

5. ข้อมูลด้านการวางแผนการศึกษาและอาชีพ

แบบบันทึกการวางแผนการศึกษาและอาชีพ ชั้น ป.1.....

นักเรียนประเมินตนเองในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- ด้านสุขภาพ.....	- ด้านเศรษฐกิจ.....
- ด้านการเรียน.....	- ด้านความสามารถ.....
- ด้านความสนใจ.....	- ด้านบุคลิกภาพ.....
- ด้านอื่นๆ	

นักเรียนมีความสนใจในอาชีพต่างๆ ดังต่อไปนี้ (เรียงจากมากไปหาน้อย) 1)..... 2)..... 3).....

ซึ่งผู้ปกครองมีความคิดเห็นดังนี้.....

และต้องการเลือกสถานศึกษาต่อดังนี้ อันดับ 1)..... อันดับ 2)..... อันดับ 3).....

ซึ่งผู้ปกครองมีความคิดเห็นดังนี้.....

แบบบันทึกการวางแผนการศึกษาและอาชีพ ชั้น ป.....

นักเรียนประเมินตนเองในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- ด้านสุขภาพ.....	- ด้านเศรษฐกิจ.....
- ด้านการเรียน.....	- ด้านความสามารถ.....
- ด้านความสนใจ.....	- ด้านบุคลิกภาพ.....
- ด้านอื่นๆ	

นักเรียนมีความสนใจในอาชีพต่างๆ ดังต่อไปนี้ (เรียงจากมากไปหาน้อย) 1)..... 2)..... 3).....

ซึ่งผู้ปกครองมีความคิดเห็นดังนี้.....

และต้องการเลือกสถานศึกษาต่อดังนี้ อันดับ 1)..... อันดับ 2)..... อันดับ 3).....

ซึ่งผู้ปกครองมีความคิดเห็นดังนี้.....

แบบบันทึกการวางแผนการศึกษาและอาชีพ ชั้น ป.....

นักเรียนประเมินตนเองในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- ด้านสุขภาพ.....	- ด้านเศรษฐกิจ.....
- ด้านการเรียน.....	- ด้านความสามารถ.....
- ด้านความสนใจ.....	- ด้านบุคลิกภาพ.....
- ด้านอื่นๆ	

นักเรียนมีความสนใจในอาชีพต่างๆ ดังต่อไปนี้ (เรียงจากมากไปหาน้อย) 1)..... 2)..... 3).....

ซึ่งผู้ปกครองมีความคิดเห็นดังนี้.....

และต้องการเลือกสถานศึกษาต่อดังนี้ อันดับ 1)..... อันดับ 2)..... อันดับ 3).....

ซึ่งผู้ปกครองมีความคิดเห็นดังนี้.....

ตัวอย่าง

6. แผนที่แสดงการเดินทางจากโรงเรียนไปบ้าน

ชื่อ - สกุล.....

ที่อยู่.....โทรศัพท์.....

ให้นักเรียนเขียนแผนที่แสดงการเดินทางจากโรงเรียนไปบ้าน

ใบงาน 2.1.2

แบบประเมินตนเอง (SDQ) (ฉบับนักเรียนประเมินตนเอง)

(ด้านหน้า)

ชื่อ-สกุล (ต.ช./ต.ญ.)..... ต.ช.เตี้ย..... ชั้น ป...../..... เลขที่.....
 วัน/เดือน/ปีเกิด..... 7 พฤศจิกายน 2533..... เพศ ชาย หญิง

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย X ในช่องท้ายหัวข้อให้ครบทุกข้อ กรุณาตอบให้ตรงกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในช่วง 6 เดือน

พฤติกรรมประเมิน	ไม่จริง	ค่อนข้างจริง	จริง
1. ฉันพยายามจะทำตัวดีกับคนอื่น ฉันใส่ใจความรู้สึกคนอื่น	☐	☒	☐
2. ฉันอยู่ไม่นิ่ง ฉันนั่งนานๆ ไม่ได้	☒	☐	☐
3. ฉันปวดศีรษะ ปวดท้อง หรือไม่สบายบ่อยๆ	☐	☒	☐
4. ฉันเต็มใจแบ่งปันสิ่งของให้คนอื่น (ของกิน เกม ปากกา เป็นต้น)	☐	☐	☒
5. ฉันโกรธแค้น และมักอารมณ์เสีย	☐	☐	☒
6. ฉันชอบอยู่กับตัวเอง ฉันชอบเล่นคนเดียวหรืออยู่ตามลำพัง	☐	☐	☒
7. ฉันมักทำตามที่คุณอื่นบอก	☐	☒	☐
8. ฉันขี้กังวล	☐	☐	☒
9. ใครๆ ก็ฟังฉันได้ถ้าเขาเสียใจ อารมณ์ไม่ดีหรือไม่สบายใจ	☐	☒	☐
10. ฉันอยู่ไม่สุข วุ่นวาย	☒	☐	☐
11. ฉันมีเพื่อนสนิท	☐	☐	☒
12. ฉันมีเรื่องทะเลาะวิวาทบ่อย ฉันทำให้คนอื่นทำอย่างที่ผมต้องการได้	☒	☐	☐
13. ฉันไม่มีความสุข ท้อแท้ ร้องไห้บ่อย	☐	☐	☒
14. เพื่อนๆ ส่วนมากชอบฉัน	☐	☒	☐
15. ฉันวอกแวกง่าย ฉันรู้สึกว่ามีสมาธิ	☐	☒	☐
16. ฉันกังวลเวลาอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่คุ้น และเสียความเชื่อมั่นในตนเองง่าย	☐	☐	☒
17. ฉันใจดีกับเด็กที่เล็กกว่า	☐	☐	☒
18. มีคนว่าฉันโกหก หรือขี้โกงง่าย ๆ	☒	☐	☐
19. เด็กๆ คนอื่น ล้อเลียนหรือรังแกฉัน	☒	☐	☐
20. ฉันมักจะอาสาช่วยเหลือคนอื่น (พ่อแม่, ครู, เด็กคนอื่น)	☐	☒	☐
21. ฉันคิดก่อนทำ	☐	☐	☒
22. ฉันเอาของคนอื่นในบ้าน ที่โรงเรียน หรือที่อื่น	☒	☐	☐
23. ฉันเข้ากับผู้ใหญ่ได้ดีกว่าเด็กวัยเดียวกัน	☐	☒	☐
24. ฉันขี้กลัว รู้สึกหวาดกลัวได้ง่าย	☐	☐	☒
25. ฉันทำงานได้จนเสร็จ ความตั้งใจในการทำงานของฉันดี	☒	☐	☐

เธอมีอย่างอื่นที่จะบอกอีกหรือไม่.....

คะแนนด้านที่ 1	<input type="text" value="9"/>	แปลผล .....
คะแนนด้านที่ 2	<input type="text" value="3"/>	แปลผล .....
คะแนนด้านที่ 3	<input type="text" value="3"/>	แปลผล .....
คะแนนด้านที่ 4	<input type="text" value="4"/>	แปลผล .....
รวมคะแนนทั้ง 4 ด้าน	<input type="text" value="19"/>	แปลผล .....

คะแนนความสามารถทางสังคม แปลผล .....

โดยรวมเธอคิดว่าตัวเองมีปัญหาในด้านใดด้านหนึ่งต่อไปนี้หรือไม่ :

ด้านอารมณ์ ด้านสมาธิ ด้านพฤติกรรม หรือความสามารถเข้ากับผู้อื่น

- ไม่ ใช่ มีปัญหาเล็กน้อย
 ใช่ มีปัญหาชัดเจน ใช่ มีปัญหาอย่างมาก

ถ้าตอบว่า “ไม่” ไม่ต้องตอบข้อต่อไป

ถ้าเธอตอบ “ใช่” กรุณาตอบข้อต่อไปนี้

ปัญหานี้เกิดขึ้นมานานเท่าไรแล้ว

- น้อยกว่า 1 เดือน 1-5 เดือน
 6-12 เดือน มากกว่า 1 ปี

ปัญหานี้ทำให้เธอรู้สึกไม่สบายใจหรือไม่

- ไม่เลย เล็กน้อย
 ค่อนข้างมาก มาก

ปัญหานี้รบกวนชีวิตประจำวันของเธอในด้านต่างๆ ต่อไปนี้หรือไม่

	ไม่	เล็กน้อย	ค่อนข้างมาก	มาก
ความเป็นอยู่ที่บ้าน	☐	☐	☐	☒
การคบเพื่อน	☐	☒	☐	☐
การเรียนในห้องเรียน	☐	☐	☒	☐
กิจกรรมยามว่าง	☐	☐	☒	☐

ปัญหานี้ทำให้คนรอบข้างเกิดความยุ่งยากหรือไม่ (ครอบครัว เพื่อน ครู เป็นต้น)

- ไม่เลย เล็กน้อย
 ค่อนข้างมาก มาก

คะแนนรวมแบบประเมินด้านหลัง

4

แปลผล .....

ใบงาน 2.1.3

บันทึกการคัดกรอง

แบบบันทึกสรุปข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล

(จากระเบียบฯ สสสม แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) และอื่นๆ)

ชื่อ-สกุล.....ชั้น ป. .... / .....เลขที่.....

1. ด้านการเรียนรู้

กลุ่มปกติ

กลุ่มเสี่ยง

กลุ่มมีปัญหา

☐ ผลการเรียนรู้เฉลี่ย 1.00-2.00	☐ ผลการเรียนรู้เฉลี่ยต่ำกว่า 1.0
☐ มาเรียนสายมากกว่า 5 ครั้ง แต่ไม่เกิน 10 ครั้ง ใน 1 ภาคเรียน	☐ มาเรียนสายมากกว่า 10 ครั้ง ใน 1 ภาคเรียน
☐ ไม่เข้าเรียนในวิชาต่างๆ 3-5 ครั้ง	☐ ไม่เข้าเรียนในวิชาต่างๆ มากกว่า 5 ครั้ง ต่อ 1 วิชา
☐ มีผลการเรียนระดับ 0 จำนวน 1-5 วิชา ใน 1 ภาคเรียน	☐ มีผลการเรียนระดับ 0 มากกว่า 5 วิชา ใน 1 ภาคเรียน
☐ อ่านหนังสือไม่คล่อง	☐ อ่านหนังสือไม่ออก
☐ อื่นๆ คือ..... คำผิดแม้แต่คำง่ายๆ	☐ เขียนหนังสือไม่ถูกต้อง สะกด
	☐ ไม่เข้าใจในบทเรียนทุกวิชา
	☐ อื่นๆ คือ.....

2. ด้านความสามารถอื่นๆ (พิเศษ)

มี คือ.....

ไม่ชัดเจนในความสามารถด้านอื่น

3. ด้านสุขภาพ

ปกติ

เสี่ยง

มีปัญหา

☐ น้ำหนักไม่สัมพันธ์กับส่วนสูง และอายุ	☐ ป่วยเป็นโรคร้ายแรง / เรื้อรัง หรือ
☐ มีโรคประจำตัวหรือเจ็บป่วยบ่อยๆ	☐ มีความพิการทางกาย
☐ ร่างกายไม่แข็งแรง	☐ มีความบกพร่องทางการได้ยิน
☐ อื่นๆ คือ.....	☐ ความบกพร่องทางการมองเห็น
	☐ ความเจ็บป่วยที่มีผลกระทบต่อการศึกษา
	☐ อื่นๆ คือ.....

4. ด้านสุขภาพจิตและพฤติกรรม (พิจารณาจากแบบประเมิน SDQ)

- 4.1 ด้านอารมณ์ ปกติ เสี่ยง มีปัญหา
- 4.2 ด้านความประพฤติ ปกติ เสี่ยง มีปัญหา
- 4.3 ด้านพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง ปกติ เสี่ยง มีปัญหา
- 4.4 ด้านบุคลิกภาพและความสัมพันธ์กับเพื่อน ปกติ เสี่ยง มีปัญหา
- ผลรวมทั้ง 4 ด้าน ปกติ เสี่ยง มีปัญหา
- 4.5 ด้านสัมพันธ์ภาพทางสังคม ปกติ เสี่ยง มีปัญหา

5. ด้านเศรษฐกิจ

- ปกติ เสี่ยง มีปัญหา

- ( ) รายได้ครอบครัวต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน
- ( ) รายได้ครอบครัวต่ำกว่า 3,000 บาท/เดือน
- ( ) พ่อหรือแม่ตกงาน
- ( ) พ่อและแม่ตกงาน
- ( ) มีภาระหนี้สิน
- ( ) มีภาระหนี้สินจำนวนมาก
- ( ) ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย
- ( ) ไม่มีเงินซื้ออุปกรณ์การเรียน
- ( ) อื่นๆ คือ.....
- ( ) ไม่มีอาหารกลางวันรับประทาน
- ( ) อื่นๆ คือ.....

6. ด้านการคุ้มครองนักเรียน

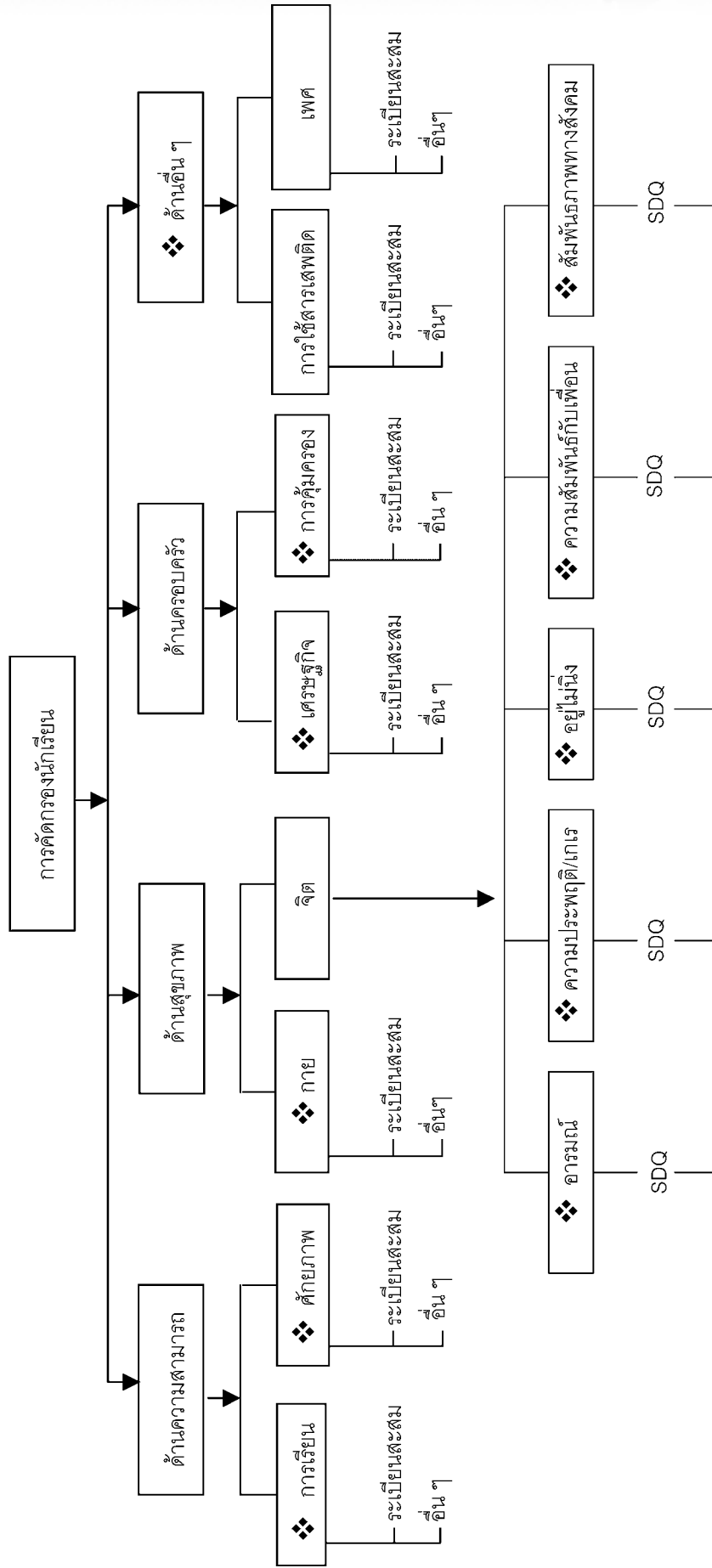
- ปกติ เสี่ยง มีปัญหา

- ( ) อยู่หอพัก
- ( ) ไม่มีผู้ดูแล
- ( ) พ่อแม่แยกทางกันหรือแต่งงานใหม่
- ( ) มีบุคคลในครอบครัวใช้สารเสพติด
- ( ) มีพฤติกรรมออกไปทางซู้สาว
- ( ) เล่นการพนัน
- ( ) มีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อพ่อ หรือแม่
- ( ) มีบุคคลในครอบครัวเจ็บป่วยด้วยโรครุนแรง / เรื้อรัง
- ( ) มีการใช้สารเสพติดในครอบครัว
- ( ) มีความขัดแย้งและมีการใช้ความรุนแรงในครอบครัว
- ( ) มีการเล่นการพนันในครอบครัว
- ( ) มีการถูกล่วงละเมิดทางเพศ
- ( ) อื่นๆ คือ.....
- ( ) มีการมั่วสุมทางเพศ
- ( ) อื่นๆ คือ.....

7. ด้านอื่นๆ

- ด้านการใช้สารเสพติด ปกติ เสี่ยง มีปัญหา
- ด้านเพศสัมพันธ์ ปกติ เสี่ยง มีปัญหา
- ด้านอื่นๆ ที่เสี่ยง/มีปัญหาคือ.....

แผนภูมิการคัดกรองนักเรียน

บันทึกลงใน **สมุดการดูแลช่วยเหลือนักเรียน** → **แบบคัดกรองและช่วยเหลือ (เฉพาะนักเรียนที่มีเสี่ยง/มีปัญหา)**

ตัวอย่าง

เกณฑ์การคัดกรองนักเรียน

การคัดกรองนักเรียนเพื่อจัดเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มช่วยเหลือนั้น ครูประจำชั้นสามารถวิเคราะห์ข้อมูลจากกระเบียนสะสม SDQ และอื่นๆ ที่จัดทำเพิ่มเติม แต่ทั้งนี้โรงเรียนแต่ละแห่งจำเป็นต้องประชุมครูเพื่อพิจารณาเกณฑ์การคัดกรองนักเรียน เพื่อให้ครูประจำชั้นมีหลักในการคัดกรองนักเรียนตรงกันทั้งโรงเรียน ดังมีตัวอย่างต่อไปนี้

ข้อมูลนักเรียน	กลุ่มปกติ	กลุ่มเสี่ยง	กลุ่มช่วยเหลือ
1. ด้านการเรียน	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการเรียนเฉลี่ย 2.00 ขึ้นไป - ไม่มี 0 ในทุกวิชา - ไม่เข้าเรียนในวิชาต่างๆ ไม่เกิน 3 ครั้ง ใน 1 วิชา - มาเรียนสายไม่เกิน 5 ครั้งใน 1 ภาคเรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการเรียนเฉลี่ย 1.00-2.00 - มาโรงเรียนสายมากกว่า 5 ครั้ง แต่ไม่เกิน 10 ครั้งใน 1 ภาคเรียน - ไม่เข้าเรียนในวิชาต่างๆ 3-5 ครั้ง ต่อ 1 วิชา - มีผลการเรียนระดับ 0 จำนวน 1-5 วิชา ใน 1 ภาคเรียน - อ่านหนังสือไม่คล่อง 	<ul style="list-style-type: none"> - ผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่า 1.00 - มาเรียนสายมากกว่า 10 ครั้งใน 1 ภาคเรียน - ไม่เข้าเรียนในวิชาต่างๆ มากกว่า 5 ครั้ง ต่อ 1 วิชา - มีผลการเรียนระดับ 0 มากกว่า 5 วิชา ใน 1 ภาคเรียน - อ่านหนังสือไม่คล่อง - เขียนหนังสือไม่ถูกต้อง สะกดคำผิดแม้คำง่าย ๆ - ไม่เข้าใจบทเรียนทุกวิชา
2. ความสามารถอื่นๆ (พิเศษ)	- ถ้านักเรียนมีความสามารถอื่นๆ จะเป็นจุดแข็งของนักเรียนในทุกกลุ่ม		
3. สุขภาพกาย	<ul style="list-style-type: none"> - น้ำหนัก สัมพันธ์กับส่วนสูงและอายุ - ร่างกายแข็งแรง - ไม่มีโรคประจำตัว 	<ul style="list-style-type: none"> - น้ำหนักไม่สัมพันธ์กับส่วนสูงและอายุ - มีโรคประจำตัว หรือเจ็บป่วยบ่อยๆ - ร่างกายไม่แข็งแรง • ลักษณะดังกล่าวมีผลกระทบต่อความสามารถด้านการเรียนในระดับเสี่ยง 	<ul style="list-style-type: none"> - ป่วยเป็นโรคร้ายแรง/เรื้อรัง - มีความพิการทางกาย - มีความบกพร่องทางการได้ยิน - มีความบกพร่องทางการมองเห็น - มีความเจ็บป่วยที่มีผลกระทบต่อการศึกษา • ลักษณะดังกล่าวมีผลกระทบต่อความสามารถด้านการเรียนในระดับมีปัญหา

ข้อมูลนักเรียน	กลุ่มปกติ	กลุ่มเสี่ยง	กลุ่มช่วยเหลือ
4. ด้านสุขภาพจิต และพฤติกรรม	<ul style="list-style-type: none"> - หากโรงเรียนใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) ให้พิจารณาตามเกณฑ์ของ SDQ - หากโรงเรียนใช้เครื่องมืออื่นๆ เช่น แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ก็ให้ใช้เกณฑ์ของเครื่องมืออื่นๆ รวมทั้งการพิจารณาควบคู่กับข้อมูลอื่นๆ ที่มีเพิ่มเติม 		
5. ด้านเศรษฐกิจ	<ul style="list-style-type: none"> - ครอบครัวมีรายได้พอเพียงในการเลี้ยงครอบครัว 	<ul style="list-style-type: none"> - รายได้ครอบครัวต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน - พ่อหรือแม่ตกงาน - มีภาระหนี้สิน - ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย 	<ul style="list-style-type: none"> - รายได้ครอบครัวต่ำกว่า 3,000 บาท/เดือน - พ่อและแม่ตกงาน - มีภาระหนี้สินจำนวนมาก - ไม่มีเงินซื้ออุปกรณ์การเรียน - ไม่มีอาหารกลางวันรับประทาน
6. ด้านการคุ้มครองนักเรียน	<ul style="list-style-type: none"> - นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิกในครอบครัว - ที่พักอาศัยอยู่ในชุมชนที่ดี ไม่อยู่ใกล้แหล่งมั่วสุมหรือแหล่งเสียงอันตราย 	<ul style="list-style-type: none"> - อยู่หอพัก - พ่อแม่แยกทางกันหรือแต่งงานใหม่ - มีพฤติกรรมออกไปในทางชั่วสาว - มีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อพ่อหรือแม่ - มีการใช้สารเสพติดในครอบครัว - มีการเล่นการพนันในครอบครัว 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีผู้ดูแล - มีบุคคลในครอบครัวใช้สารเสพติด - เล่นการพนัน - มีบุคคลในครอบครัวเจ็บป่วยด้วยโรครุนแรง/เรื้อรัง - มีความขัดแย้ง และมีการใช้ความรุนแรงในครอบครัว - มีการถูกล่วงละเมิดทางเพศ - มีการมั่วสุมทางเพศ
7. ด้านอื่นๆ	ไม่ใช้สารเสพติด	โรงเรียนพิจารณาเพิ่มเติมตามความเหมาะสม	ติดสารเสพติด ได้แก่ บุหรี่ สุรา กัญชา ยาบ้า หรือสารเสพติดอื่นๆ

แบบสรุปการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล/ห้องเรียน ชั้น ป.....

- คำชี้แจง**
1. ถ้านักเรียนจัดอยู่ในกลุ่มปกติ ให้ขีด ✓ ลงในช่องกลุ่มปกติ ถ้าไม่ ให้ขีด -
  2. ในช่องสัมพันธ์ทางสังคม ถ้าเป็นจุดแข็งให้ขีด ✓ ถ้าไม่ใช่ให้ขีด - และให้ระบุความสามารถพิเศษที่นักเรียนมีลง ในช่องความสามารถพิเศษ
  3. ถ้านักเรียนมีภาวะเสี่ยงหรือมีปัญหาต้องได้รับการช่วยเหลือในด้านใด ให้เขียน ส. (เสียง) หรือ ข. (ช่วยเหลือ) ลงในช่องนั้น ๆ
  4. หากนักเรียนมีปัญหาต้องช่วยเหลือ แม้เพียง 1 ด้าน ก็ให้จัดอยู่ในกลุ่มช่วยเหลือ

ชื่อ - นามสกุล	กลุ่มปกติ	สัมพันธ์ทางสังคม เป็นจุดแข็ง	มีความสามารถพิเศษ	ด้าน การเรียน	กลุ่มเสี่ยง / มีปัญหา						ปัญหาด้านอื่น ที่พบเพิ่มเติม		
					ด้านสุขภาพกาย - จิต / พฤติกรรม			ด้านครอบครัว		ความสัมพันธ์ กับเพื่อน (เก็บตัว)		ทัศนคติ	การ คัดกรอง นักเรียน
					สุขภาพกาย	จิต : อารมณ์	ความประพฤติ	อยู่ไม่นิ่ง	เศรษฐกิจ				
	ส.....คน ข.....คน				ส.....คน ข.....คน	ส.....คน ข.....คน	ส.....คน ข.....คน	ส.....คน ข.....คน	ส.....คน ข.....คน	ส.....คน ข.....คน		ส.....คน ข.....คน	
รวม				ส.....คน ข.....คน	ส.....คน ข.....คน	ส.....คน ข.....คน	ส.....คน ข.....คน	ส.....คน ข.....คน	ส.....คน ข.....คน	ส.....คน ข.....คน		ส.....คน ข.....คน	

สรุป

- ◆ จำนวนนักเรียนทั้งหมด.....คน แยกเป็นกลุ่มปกติ.....คน กลุ่มเสี่ยง.....คน กลุ่มมีปัญหา.....คน
- ◆ แต่ละกลุ่มคิดเป็นค่าร้อยละจากจำนวนนักเรียนในความดูแล (ร้อยละ.....) (ร้อยละ.....) (ร้อยละ.....คน)

ลงชื่อครูที่ปรึกษา.....ผู้สรุป
วัน.....เดือน.....พ.ศ.....

แผนการจัดกิจกรรมที่ 3
เรื่อง การวิเคราะห์ปัญหาและการช่วยเหลือนักเรียนเบื้องต้น
เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

สาระสำคัญ

การช่วยเหลือเพื่อแก้ไขปัญหให้กับนักเรียนในกลุ่มมีปัญหา หรือการป้องกันปัญหาในกลุ่มเสี่ยงนั้นมีวิธีการต่างๆ หลายประการ ซึ่งครูจะต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละลักษณะปัญหาและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนด้วย เพื่อให้ นักเรียนในกลุ่มมีปัญหา และกลุ่มเสี่ยงมีโอกาสกลับมาเป็นเด็กกลุ่มปกติ โดยที่กลุ่มเสี่ยงไม่กลายเป็นกลุ่มมีปัญหา ทั้งนี้เพื่อสังคมที่เป็นสุขจากการมีเยาวชนเติบโตอย่างมีคุณภาพ

การช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา อาศัยกิจกรรมที่สำคัญ 6 กิจกรรม คือ กิจกรรมในห้องเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน/จับคู่ นักเรียน กิจกรรมซ่อมเสริม การสื่อสารกับผู้ปกครองและกิจกรรมให้คำปรึกษา

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถ

1. วิเคราะห์ปัญหาได้อย่างมีเทคนิควิธี
2. มีแนวทางในการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง / มีปัญหาเบื้องต้น และส่งต่อ

กิจกรรม

องค์ประกอบ/กลุ่ม/เวลา	กิจกรรม	เนื้อหา/สื่อ
ขั้นรู้ชัดเห็นจริง ความคิดรวบยอด กลุ่มใหญ่ (15 นาที)	1. วิทยาการให้ความรู้เรื่อง - แนวทางการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน - เทคนิคการวิเคราะห์ปัญหา - แนวการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/ มีปัญหาเบื้องต้น	แผ่นใสหรือวิดีโอทัศน์เรื่อง การวิเคราะห์ปัญหาและช่วยเหลือ นักเรียน
ประสบการณ์ กลุ่มใหญ่ (10 นาที)	2. วิทยาการเสนอวิดีโอทัศน์เรื่อง “บุญชัย”	วิดีโอทัศน์เรื่อง เบื้องหลังชีวิต ของบุญชัย

องค์ประกอบ/กลุ่ม/เวลา	กิจกรรม	เนื้อหา/สื่อ
<p>สะท้อนความคิด อภิปราย กลุ่ม 3- 4 คน (10 นาที)</p> <p>ชั้นลงมือกระทำ ประยุกต์แนวคิด กลุ่ม 3- 4 คน (30 นาที)</p>	<p>3. แบ่งกลุ่มสมาชิกร่วมวิเคราะห์ปัญหาของบุญชัย และแนวทางการช่วยเหลือ</p> <p>4. - แบ่งกลุ่มๆ ละ 3- 4 คน เพื่อนำเสนอกรณีปัญหาที่ผู้เข้าอบรมเคยมีประสบการณ์ และการช่วยเหลือคนละ 1 กรณีปัญหา</p> <p>- แต่ละกลุ่มเลือก 1 กรณีปัญหา เพื่อช่วยกันวางแผนแก้ไขปัญหา เพื่อนำเสนอกลุ่มใหญ่ หรือดำเนินการโดยวิเคราะห์ปัญหากลุ่มละ 1 กรณีปัญหา และพิจารณาแนวทางการช่วยเหลือนักเรียน</p>	<p>- บันทึกวางแผนช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล</p> <p>- บันทึกการวางแผนช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล</p> <p>- ใบงาน กรณีศึกษา 6 กรณี</p> <p>- บันทึกการวางแผนช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล</p>
<p>ความคิดรวบยอด กลุ่มใหญ่ (10 นาที) (15 นาที)</p>	<p>5. สุ่มบางกลุ่มให้รายงาน แสดงความคิดเห็นร่วมกัน</p> <p>6. วิทยากรบรรยายเรื่องการส่งต่อนักเรียน (refer case) และทักษะพื้นฐานที่ครูควรมีเพื่อประสิทธิภาพในการช่วยเหลือนักเรียน โดยเฉพาะทักษะการปรึกษาเบื้องต้น หรือการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ</p> <p>7. อภิปราย ชักถาม และสรุป</p> <p>8. ผู้รับการอบรมตอบแบบประเมินผลการอบรม</p>	<p>- ผลงานของกลุ่ม</p> <p>- เนื้อหาจากเอกสารเรื่องระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p> <p>- แบบประเมินผลการอบรม</p>

กรณีศึกษาที่

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น ป...../.....เลขที่.....

ปัญหาของนักเรียนคือ

1. ด้านความสามารถ

( ) การเรียน.....

2. ด้านสุขภาพ

( ) กาย.....

3. ด้านครอบครัว

( ) เศรษฐกิจ.....

4. ด้านอื่นๆ

( ) การใช้สารเสพติด.....

แผนการแก้ปัญหา

( ) จัดกิจกรรมในห้องเรียน คือ.....

( ) จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร คือ.....

( ) จัดกิจกรรมซ่อมเสริม คือ.....

( ) จัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน คือ.....

( ) จัดกิจกรรมสื่อสารผู้ปกครองและเยี่ยมบ้าน คือ.....

( ) การให้คำปรึกษา คือ.....

( ) อื่นๆ (ระบุ).....

ใบงาน 1

เรื่อง การวิเคราะห์ปัญหาและช่วยเหลือนักเรียนเบื้องต้น

1. จุดประสงค์

1. เพื่อให้ใช้เทคนิคในการวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างถูกต้อง
2. เพื่อกำหนดแนวทางในการช่วยเหลือนักเรียน

2. คำชี้แจง

1. ผู้เข้ารับการอบรมทำความเข้าใจ และทบทวนระเบียบวาระหรือข้อมูลนักเรียนด้านต่างๆ แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก และการคัดกรองนักเรียนจากกิจกรรมที่ 2
2. ทำความเข้าใจในการนำข้อมูลจากข้อ 1 มากรองลงในแบบบันทึกการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเบื้องต้น เฉพาะนักเรียนในกลุ่มมีปัญหาและกลุ่มเสี่ยง
3. ศึกษา “กรณีศึกษา” โดยแบ่งกลุ่มๆ ละ 3-4 คน รับผิดชอบ 1 กรณีปัญหา
4. บันทึกการวางแผนช่วยเหลือนักเรียนตามแบบบันทึกการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเบื้องต้น
5. ส่งตัวแทนของกลุ่มรายงานแสดงความคิดเห็น

กรณีศึกษาที่ 1

เด็กชายจก เพิ่งเข้าเรียนชั้น ป.6 เป็นเด็กซุกซน ชอบแหย่เพื่อนๆ ใน
ขณะที่เรียนอยู่ในห้อง และมักจะลุกเดินไปมา เพื่อขอยืมอุปกรณ์การเรียน
จากเพื่อนๆ เช่น ยางลบ ไม้บรรทัด ดินสอ อยู่เสมอ แต่เป็นเด็กมีน้ำใจชอบ
ช่วยเหลือครูและเพื่อนๆ

เด็กชายจก มักจะกลับบ้านเย็น

หากท่านเป็นครูที่ปรึกษาของเด็กชายจก ท่านจะวางแผนช่วยเหลือเด็กชายจกอย่างไรบ้าง ด้วย
การใช้กิจกรรมแก้ไขปัญหทั้ง 6 ประการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กรณีศึกษาที่ 2

เด็กหญิงดี๊นา เรียนอยู่ชั้น ป.6 ภาคเรียนที่ 1 เป็นบุตรคนโตในจำนวนพี่น้อง 4 คน น้องๆ ทุกคนกำลังเรียนหนังสือชั้น ป.5 ป.3 และ ป.1 ตามลำดับ ผลการเรียนของดี๊นา อยู่ในระดับปานกลาง

ดี๊นา เป็นเด็กขยัน รับผิดชอบงาน แต่ในช่วงหลังๆ มักเหม่อลอยในเวลาเรียน ครูที่ปรึกษาจึงให้มาพบและพูดคุยด้วย จึงพบว่า ดี๊นา อาจจะต้องลาออกจากโรงเรียน เพื่อช่วยพ่อแม่ทำงาน เนื่องจาก พ่อแม่ทำงานรับจ้าง มีรายได้ลดน้อยลงมาก ไม่เพียงพอ กับรายจ่ายของครอบครัว ซึ่งดี๊นาไม่อยากลาออก อยากเรียนสูงๆ เพราะรู้สึกว่าตัวเองมีปมด้อย ที่เกิดมาในครอบครัวยากจน ชีวิตที่ผ่านมาพบแต่ความขาดแคลน และไม่สมหวัง ต่างจาก เพื่อนๆ ทำให้ความภาคภูมิใจในตนเองของดี๊นาไม่มีเลย

หากท่านทราบข้อมูลดังกล่าว ท่านจะดำเนินการช่วยเหลือ ดี๊นา อย่างไรบ้าง ตามแผนแก้ปัญหา ทั้ง 6 ประการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กรณีศึกษาที่ 3

เด็กชายเต่า เรียนอยู่ชั้น ป.4 ภาคเรียนที่ 2 มีผลการเรียนเฉลี่ย 2 ภาคเรียน 1.2 มีหลายวิชาที่ได้ 0 โดยเฉพาะวิชาบังคับ แต่แก้ไขเกือบหมด

ในสายตาของครู เด็กชายเต่าเป็นเด็กที่เรียบร้อย สุภาพ นิสัยดี พูดจาไพเราะ น่าฟัง ไม่เคยสร้างปัญหาให้ครูหนักใจ และไม่มีปัญหากับเพื่อนๆ

เด็กชายเต่า มีจุดเด่น คือ มีลายมือสวย รวมทั้งการเขียนลายเส้นภาพการ์ตูนได้เก่ง เป็นที่ชื่นชอบของเพื่อนๆ ซึ่งเพื่อนๆ รวมทั้งครูก็มักจะให้เด็กชายเต่าช่วยเขียนปกเอกสาร ตัวหนังสือหรือภาพจัดบอร์ดต่างๆ

จากข้อมูลดังกล่าว หากท่านเป็นครูที่ปรึกษาของเด็กชายเต่า ท่านจะพิจารณาแนวทางการช่วยเหลือเด็กชายเต่าอย่างไรบ้าง ตามแผนการแก้ไขปัญหาด้วยกิจกรรม ทั้ง 6 ประการ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

กรณีศึกษาที่ 4

เด็กชายแวน เรียนอยู่ชั้น ป.4 เป็นเด็กเรียนดีจากโรงเรียนแห่งหนึ่ง แต่ต้องย้ายโรงเรียนกลางคัน เนื่องจากการติดตามผู้ปกครอง เมื่อมาเรียนในโรงเรียนใหม่ได้ 3 วัน ก็เริ่มหยุดเรียน ไม่ยอมมาโรงเรียน จนพ่อแม่ต้องบังคับและพามาส่งที่โรงเรียน เมื่อมาโรงเรียนก็ไม่เข้าห้องเรียน มักจะไปนอนที่ห้องพยาบาล เนื่องจากมีอาการปวดท้อง หรือเซื่องซึม ไม่ยอมพบหน้าใคร

ครูที่ปรึกษาจึงพูดคุย ให้การปรึกษากับนายแวน และพบว่า นายแวนติดเพื่อนเก่าที่โรงเรียน เมื่อมาอยู่ที่แห่งใหม่ ก็ไม่ปรับตัวกับเพื่อนใหม่ เพราะคิดว่าเพื่อนใหม่ไม่เข้าใจตัวเขา หากมีปัญหาอะไร ก็ไม่สามารถเล่าให้เพื่อนใหม่ฟังได้ โดยเฉพาะเรื่องที่บ้าน

หากให้ท่านวางแผนช่วยเหลือ นายแวน เพื่อให้อยู่โรงเรียนใหม่อย่างมีความสุข จากการวางแผนแก้ไขปัญหาด้วยกิจกรรม ทั้ง 6 ประการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กรณีศึกษาที่ 5

เด็กหญิงฟ้าใส เป็นหัวหน้าห้อง ชั้น ป.5 มีเพื่อนมากมายทั้งในโรงเรียน และต่างโรงเรียน เนื่องจากเป็นคนที่ชอบทำกิจกรรม ชอบเป็นผู้นำ และมีความคิดสร้างสรรค์ เป็นที่ยอมรับของเพื่อนๆ

ฟ้าใส มักจะกลับบ้านเย็นมาก จนครูปกครองต้องเตือนให้กลับบ้าน สำหรับในวันหยุดหากโรงเรียนอนุญาตให้มาที่โรงเรียนได้ ฟ้าใสก็จะมาทุกครั้ง เพื่อนของฟ้าใสได้เล่าให้ครูที่ปรึกษา ฟังว่า ฟ้าใสเคยพูดว่า “อยู่ที่โรงเรียนมีความสุขกว่าอยู่ที่บ้านมาก อยู่บ้านแล้วเหงา จะทำอะไรคุณแม่ก็ติ หรือห้ามไม่ให้ทำอยู่เรื่อย รู้สึกเบื่อบ้านมาก”

จากข้อมูลระเบียนสะสม ทำให้ทราบว่า ครอบครัวของฟ้าใสเป็นครอบครัวหย่าร้าง ฟ้าใสอยู่กับแม่เพียง 2 คน ซึ่งแม่ของฟ้าใสมีฐานะดี มีกิจการส่วนตัว

หากท่านเป็นครูที่ปรึกษาของฟ้าใส ท่านจะดำเนินการช่วยเหลือฟ้าใสอย่างไรบ้าง ด้วยการจัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาดัง 6 ประการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กรณีศึกษาที่ 6

เด็กหญิงแก้ว เรียนอยู่ชั้น ป.6 ภาคเรียนที่ 1 มาโรงเรียนสายเป็นประจำ ซึ่งในปีก่อนนั้น ไม่เคยมีพฤติกรรมดังกล่าว เมื่อครูที่ปรึกษาเรียกมาพบ ก็ให้เหตุผลว่า อ่านหนังสือดึก เพราะเตรียมสอบเข้าเรียนต่อในโรงเรียนประจำจังหวัด จึงทำให้ตื่นสาย

ครูที่ปรึกษาได้เตือนหลายครั้ง แต่ก็ไม่ได้ดีขึ้น เมื่อดูข้อมูลจากระเบียนสะสม แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก รวมทั้งการสอบถามข้อมูลจากเพื่อนนักเรียนก็พบว่า ด.ญ.แก้วพักอยู่ป่าและย่า เป็นลูกคนเดียวของพ่อแม่ พ่อแม่ทำงานอยู่ต่างจังหวัด ความสัมพันธ์กับเพื่อนไม่ดีนัก ชอบเก็บตัวเป็นคนขี้อาย มักใช้เวลากับการอ่านหนังสือ หรือเล่นคอมพิวเตอร์เป็นเวลานานๆ

หากท่านเป็นครูที่ปรึกษาของ ด.ญ.แก้ว ท่านจะมีวิธีการช่วยเหลืออย่างไรบ้าง ด้วยการจัดกิจกรรมแก้ไขปัญหาดัง 6 ประการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบความรู้ที่ 1

เรื่อง “ธรรมชาติของปัญหา”

ปัญหาเกิดขึ้นจากการสวนทาง หรือความไม่สมดุลระหว่างความต้องการกับความเป็นจริง ซึ่งก่อให้เกิดความขัดแย้ง เช่น

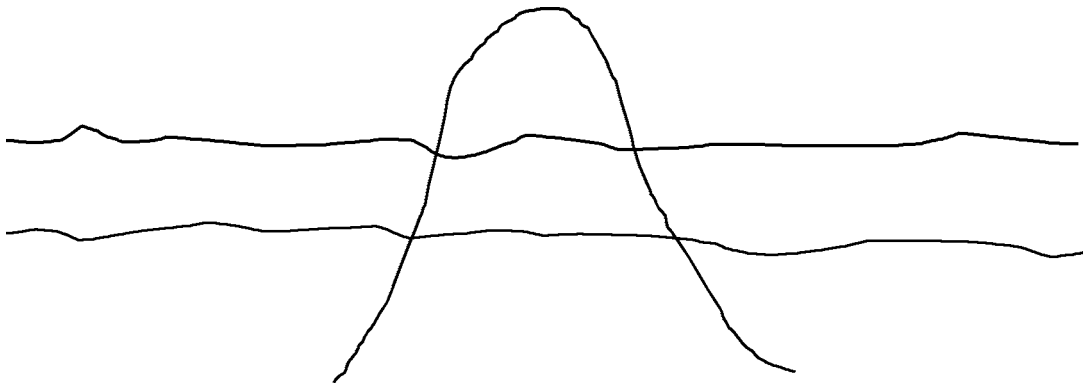
ในขณะที่คุณอยากได้เสื้อสวยตัวใหม่ แต่คุณก็อยากเก็บสะสมเงิน

คุณอยากทำงานร่วมกับ “สมชาย” แต่คุณทน “สมหญิง” เพื่อนสนิทของเขาไม่ได้

คุณคิดว่างานของคุณสมบูรณ์ดีแล้ว แต่สมาชิกกลุ่มต้องการให้คุณปรับปรุงบางอย่าง

ฯลฯ

ความไม่สมดุลนี้ จะสร้างความความกดดัน ยุ่งยากและสับสน ทำให้ปัญหาคงสภาพอยู่ ซึ่งบุคคลจะต้องใช้กลไกการปรับตัว การตัดสินใจกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งปัญหาจึงจะหมดไป แต่ถ้าบุคคลไม่สามารถปรับตัวหรือตัดสินใจได้ ก็จะทำให้เกิดความรุนแรงของความขัดแย้งในใจมากขึ้น จนเกิด “อาการส่อเคঁา” แสดงให้เห็น อันเป็นผลจากการจัดการกับความขัดแย้งในใจไม่ได้ เปรียบเสมือนการมองภาพภูเขาน้ำแข็งที่สามารถมองเห็นเพียงบางส่วน แต่ส่วนใหญ่หรือ 80% ของตัวภูเขาน้ำแข็ง ปรากฏอยู่ใต้ผิวน้ำ กฎนี้เตือนให้เราอดทนต่อการค้นหาปัญหาที่แท้จริง ก่อนที่จะผลิผลตามแก้ปัญหา เท่าที่เห็น

การตระหนักในปัญหา หรือการมีความละเอียดอ่อน (Sensitive) ต่อการมองสถานการณ์ที่ต้องการได้รับการแก้ไขตั้งแต่ระยะแรกก่อนที่จะสังเกตเห็นอาการ เช่น ท่าทางหงุดหงิด สีหน้ากังวล ฯลฯ จะช่วยให้สามารถแก้ไขได้ดีกว่า เมื่อปล่อยให้ปัญหาเกิดความยุ่งยาก ซับซ้อนมากขึ้น

ใบความรู้ที่ 2

เรื่อง “แนวทางและเทคนิคการวิเคราะห์ปัญหานักเรียน”

แนวทางการวิเคราะห์ปัญหานักเรียนที่สำคัญ คือ

1. ต้องแจกแจงลักษณะของปัญหาให้ชัดเจน ในรูปแบบของการแสดงออกทางพฤติกรรมความคิดหรืออารมณ์ เช่น

ปัญหานักเรียนไม่มีระเบียบ $\Rightarrow$ สวมเสื้อ / กางเกงไม่ถูกระเบียบ
ผมยาวผิดระเบียบ
จดสมุดจดงานไม่เรียบร้อย ฯลฯ

ก้าวร้าว $\Rightarrow$ ชอบทะเลาะกับเพื่อนในชั้นเรียน / นอกโรงเรียน
พูดเสียงดัง กระทบกโหกฮาก
ชอบเตะ ต่อย มีเรื่องกับเพื่อน
ชอบเถียงเวลาครูสอน

2. พิจารณาระดับความรุนแรง และความถี่ของการเกิดพฤติกรรม เพื่อจัดลำดับความสำคัญของการให้ความช่วยเหลือปัญหาที่มีอันตรายก่อน เช่น เด็กหญิงที่ตั้งครรภ์ในช่วงที่เรียน เนื่องจากมีปัญหาครอบครว้ควรให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ก่อนที่จะช่วยเรื่องปัญหาครอบครว้

3. พยายามค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เป็นต้นเหตุที่แท้จริงของตัวปัญหา

เทคนิคการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา

ในการวิเคราะห์ปัญหา สามารถใช้กลวิธีในการวิเคราะห์ได้หลายรูปแบบ เช่น การระดมความคิด การวิเคราะห์แรงกดดันเชิงบวก การลำดับเหตุการณ์ตามเวลาที่เกิด การใช้แผนภูมิแกงปลา เป็นต้น ซึ่งในที่นี้จะใช้วิธีการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา โดยใช้แผนภูมิแกงปลา

เทคนิคการวิเคราะห์ปัญหา

พิจารณาลักษณะของปัญหา
แจกแจงลักษณะปัญหาให้ชัดเจน

พิจารณาระดับความรุนแรง

พิจารณาสาเหตุของปัญหา
ด้านตัวเด็ก / สิ่งแวดล้อม

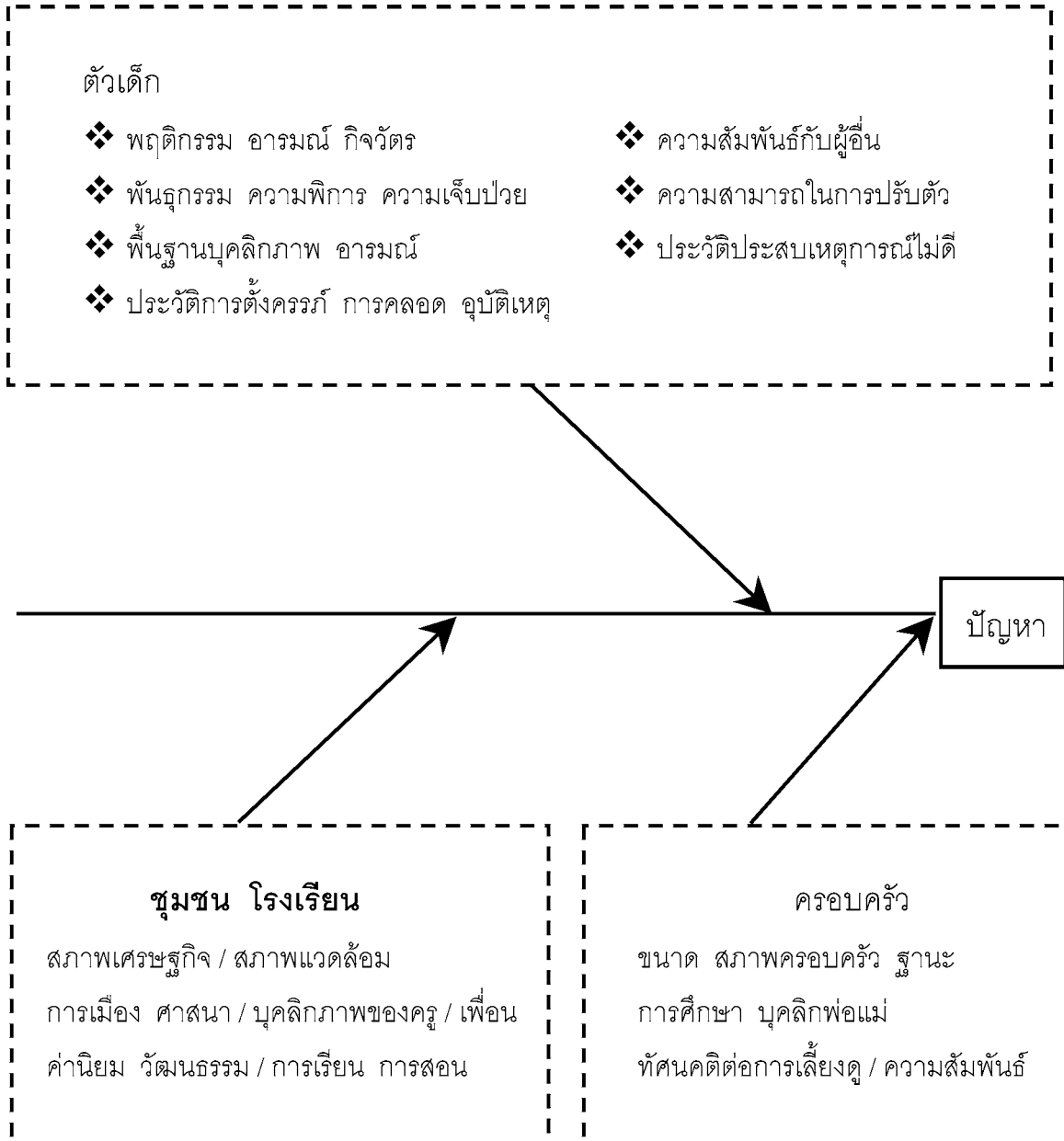

พิจารณาแนวทางการช่วยเหลือ

ใบความรู้ที่ 3

เรื่อง “แผนภูมิการวิเคราะห์ปัญหา”

แผนการจัดกิจกรรมที่ 4

เรื่อง การอบรมนักเรียน

เวลา 1 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การอบรมนักเรียนเป็นหน้าที่หนึ่งของครูประจำชั้น โดยครูจะต้องรู้หลักการในการอบรมที่เป็นระบบ ครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. วางแผนการอบรมนักเรียนที่เป็นระบบ สามารถดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้
2. ออกแบบและจัดกิจกรรมการอบรมนักเรียนเพื่อช่วยเหลือนักเรียนได้

กิจกรรม

องค์ประกอบ/กลุ่ม/เวลา	กิจกรรม	เนื้อหา/สื่อ
ประสบการณ์ กลุ่มใหญ่ 5 นาที	1. วิทยากรสนทนาร่วมกับครู การอบรมนักเรียนในชั้นเรียนมีหรือไม่ ทำอย่างไร	
สะท้อนความคิด อภิปราย กลุ่มย่อย 10 นาที	2. แบ่งกลุ่ม อภิปรายแนวทางการอบรมนักเรียนสรุปเป็นความคิดแนวทางการอบรมนักเรียนของกลุ่ม	- ใบงานที่ 1
ประสบการณ์ กลุ่มใหญ่ 20 นาที	3. ดูแผนกิจกรรมการอบรมนักเรียน	
ประยุกต์แนวคิด กลุ่มย่อย 20 นาที	4. แบ่งกลุ่มสรุปข้อคิด และประโยชน์ของแผนการจัดกิจกรรมฯกลุ่มวางแผนการจัดกิจกรรมการอบรมฯ นำเสนอผล	- ใบงานที่ 2
ความคิดรวบยอด กลุ่มใหญ่ 5 นาที	5. สรุปแนวทางการนำไปใช้	

การวัดและประเมินผล

- สังเกตการร่วมกิจกรรมของครู
- แบบประเมินแผนการจัดกิจกรรม

ใบงานที่ 1

แนวทางการอบรมนักเรียน

จุดประสงค์

1. วางแนวทางการอบรมนักเรียนใน 1 สัปดาห์

คำชี้แจง

1. สมาชิกแบ่งกลุ่ม 4-5 คน
2. แสดงความคิดเห็นของกลุ่ม แนวทางการอบรมนักเรียน ภายใน 1 สัปดาห์

ครั้งที่	ช่วงเวลา	วัตถุประสงค์	เรื่อง	วิธีการ

ใบงานที่ 2

คุณค่าของแผนการอบรมนักเรียน

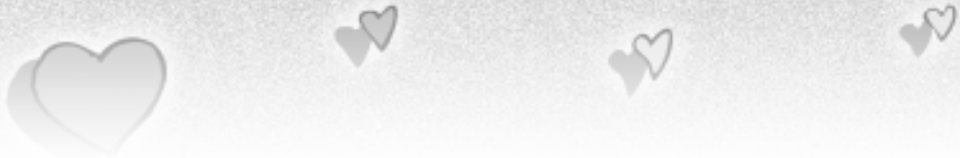
จุดประสงค์

บอกประโยชน์ของการอบรมนักเรียน และวางแผนการจัดกิจกรรม

คำชี้แจง

ร่วมกับสมาชิกในกลุ่มวางแผนการอบรมนักเรียน ตามกรอบหัวข้อที่กำหนด (ตามตัวอย่างแผนที่ให้ดู)

แผนการอบรมนักเรียน

เรื่อง การปฏิบัติตนเองในชั้นเรียน

ประจำสัปดาห์ที่ 1 วันที่.....พฤษภาคม 2546

เรื่อง	กิจกรรม	เวลาที่ใช้ในการอบรม
1	ความตระหนักของการเรียน	
2	แนวปฏิบัติในชั้นเรียน	
3	ระเบียบวินัยของโรงเรียน	
4	มารยาทในการอยู่กันเพื่อน	
5	การปรึกษาครู อาจารย์	
6	การรู้จักความพอดี	
7	การช่วยเหลือหรือเพื่อนคนอื่น ๆ	
8	การเข้าทำกิจกรรมยามว่าง	
9	การป้องกันจากโรคภัยไข้เจ็บ	
10	การป้องกันตนเองจากโรคภัยไข้เจ็บ	

หมายเหตุ เวลาที่ใช้ครูเป็นผู้กำหนดล่วงหน้า

- ก่อนเรียน
- สอดแทรกขณะเรียน
- หลังเรียน

ใบความรู้ เรื่อง การอบรมนักเรียน

การอบรมนักเรียน เป็นกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในการปรับตัวเพื่อความปลอดภัย ครูประจำชั้นสามารถทำได้ในช่วงก่อนเรียน-หลังเรียน หรือสอดแทรกขณะสอนในแต่ละวิชา โดยครูต้องมีการวางแผน โดยจัดทำแผนรายสัปดาห์ รายเดือน หรืออาจจะเป็นรายปี โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับ

1. การปฏิบัติตนเองในชั้นเรียน
2. การปฏิบัติตนเองในฐานะสมาชิกที่ดีของครอบครัว
3. การปฏิบัติตนเองในฐานะสมาชิกของชุมชน
4. การปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่น ๆ
5. การเลือกแนวทางปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยอย่างชาญฉลาด

แบบบันทึกการวัดและประเมินผล

ตอนที่ 1 การมีส่วนร่วมในการทำงาน

รายการ	การมีส่วนร่วม				
	5	4	3	2	1
1. มีการวางแผนในกลุ่ม					
2. ทุกคนมีส่วนร่วมคิด					
3. ทุกคนมีส่วนร่วมปฏิบัติ					
4. ใบบงานเสร็จสมบูรณ์					
5. การนำเสนอน่าสนใจ					

ตอนที่ 2 แผนการอบรมช่วยเหลือนักเรียน

รายการ	ระดับความสอดคล้องกับแผนฯ				
	5	4	3	2	1
1. สอดคล้องจุดประสงค์					
2. เนื้อหาเหมาะสมกับวัยนักเรียน					
3. เนื้อหาครอบคลุม					
4. กิจกรรมน่าสนใจ					
5. เหมาะสมกับเวลา					

แผนการจัดกิจกรรมที่ 5

เรื่อง การประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom meeting)

เวลา 1 ชั่วโมง 15 นาที

สาระสำคัญ

การพบปะกันระหว่างครูประจำชั้นกับผู้ปกครองนักเรียนเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันและร่วมมือกันดูแลช่วยเหลือนักเรียน ระหว่างบ้าน โรงเรียน และผู้ปกครองด้วยกัน จะทำให้นักเรียนได้รับความเอาใจใส่ดูแลมากขึ้น ทั้งการส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณภาพมีความสามารถมากยิ่งขึ้น หรือร่วมมือกับโรงเรียนในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาของนักเรียน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมเข้าใจวิธีการ ประโยชน์ของการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถวิเคราะห์และจัดการประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน

กิจกรรม

องค์ประกอบ/กลุ่ม/เวลา	กิจกรรม	เนื้อหา/สื่อ
ขั้นรู้ชัดเห็นจริง ความคิดรวบยอด/ ประสบการณ์ กลุ่มใหญ่ 20 นาที	1. บรรยายการประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน ความสำคัญ/วิธีการ และประโยชน์ของ การจัดประชุมผู้ปกครอง และ/หรือนำ เสนอด้วยวิดีโอเรื่อง การจัดประชุม ผู้ปกครองชั้นเรียนพร้อมตัวอย่างการจัด ประชุม	- แผ่นใส วีดิทัศน์
สะท้อนความคิด อภิปราย กลุ่มใหญ่ 10 นาที	2. นำสมาชิกวิเคราะห์ตัวอย่างจากวิดีโอ	- วีดิทัศน์

องค์ประกอบ/กลุ่ม/เวลา	กิจกรรม	เนื้อหา/สื่อ
<p>ความคิดรวบยอด กลุ่มใหญ่ 5 นาที</p>	<p>3. วิทยากรและสมาชิกร่วมอภิปรายสรุป</p>	
<p>ชั้นลงมือกระทำ ประยุกต์แนวคิด กลุ่ม 8-10 คน 2 กลุ่ม 15 นาที</p>	<p>4. ศึกษาใบงานที่ 5 เรื่อง การประชุม ผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom meeting) กลุ่มที่ 1 วางแผนการแสดงบทบาท สมมติ กลุ่มที่ 2 วางแผน สังเกตการณ์การแสดง บทบาทสมมติ</p>	<p>- ใบงานที่ 1</p>
<p>กลุ่ม 8-10 คนเดิม 15 นาที</p>	<p>5. กลุ่มที่ 1 แสดงบทบาทสมมติ กลุ่มที่ 2 สังเกตการณ์และสรุป ผู้แทนกลุ่ม 2 สรุป</p>	<p>- แบบบันทึกผลที่ 1.1 และ 1.2</p>
<p>ความคิดรวบยอด กลุ่มใหญ่ 10 นาที</p>	<p>6. วิทยากรและสมาชิกร่วมอภิปรายกลุ่ม</p>	

ใบงานที่ 1

เรื่อง การประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom meeting)

จุดประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถวิเคราะห์และจัดการประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนได้

คำชี้แจง

• แบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการอบรม กลุ่มละ 8-10 คน วางแผนการจัดกิจกรรม การประชุม ผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom meeting) โดยศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรม Classroom meeting จากภาคผนวกในคู่มือวิทยากรระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 วางแผนและแสดงบทบาทสมมติ แล้วสรุปผลในรูปแบบบันทึก

กลุ่มที่ 2 วางแผนการสังเกตการแสดงบทบาทสมมติของกลุ่มที่ 1 และสรุปความรู้ที่ได้รับ

แบบบันทึกผลที่ 1.1

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม 1

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....
9. ....
10. ....

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบบันทึกผลที่ 1.2

รายชื่อสมาชิกกลุ่ม 2

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....
7. ....
8. ....
9. ....
10. ....

บันทึกการสังเกต

.....

.....

.....

.....

.....

.....

สรุปผลกิจกรรม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดกิจกรรมที่ 6

เรื่อง การประเมินเพื่อทบทวนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที

สาระสำคัญ

การติดตามและประเมินผลเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำเนินงาน เพราะนอกจากจะเป็นการกำกับดูแลแล้ว ยังเป็นการตรวจสอบผลการดำเนินงาน ซึ่งสถานศึกษาสามารถออกแบบ และวางระบบการติดตามและประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ผู้รับการอบรมมีความรู้และเข้าใจ การติดตามและประเมินผลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2. ออกแบบเครื่องมือการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน

กิจกรรม

องค์ประกอบ/กลุ่ม/เวลา	กิจกรรม	เนื้อหา/สื่อ
<p>ความคิดรวบยอด/ ประสบการณ์ กลุ่มใหญ่ 5 นาที 2 คน 5 นาที</p>	<ul style="list-style-type: none"> - นำสนทนาเกี่ยวกับระบบการดำเนินงานภายในสถานศึกษา เช่น ระบบการเรียนการสอน/ระบบการนิเทศภายในโรงเรียน/ระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา - ให้สมาชิกจับคู่เพื่อแลกเปลี่ยนแนวความคิดเกี่ยวกับความสำเร็จของการวางระบบการดำเนินงานในเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าว ว่าประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด และการประเมินที่ควรจะเป็นอย่างไร - สุ่มถาม 2-3 คู่ 	<ul style="list-style-type: none"> - แผ่นใส วีดิทัศน์ - ใบชี้แจง

องค์ประกอบ/กลุ่ม/เวลา	กิจกรรม	เนื้อหา/สื่อ
กลุ่มใหญ่ 20 นาที	- วิทยากรเชื่อมโยงความสำเร็จของการดำเนินงาน สามารถตรวจสอบได้จากการประเมินผล และบรรยายให้ความรู้เรื่อง ทฤษฎีเชิงระบบ	- แผ่นใส - ใบความรู้
กลุ่ม 5-6 คน 30 นาที	- แบ่งกลุ่มให้สมาชิกร่วมกันออกแบบประเมินเชิงระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนประถมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 1-2)	- ใบงานที่ 1 - ใบความรู้ทักษะที่จำเป็นในการประเมินเพื่อทบทวน
กลุ่มใหญ่ 10 นาที	- นำเสนอและร่วมกันสรุปแนวคิด	
กลุ่ม 3-4 คน 20 นาที	- ประเมินเพื่อทบทวน	- ใบงานที่ 2

การวัดและประเมินผล

- ตรวจสอบผลงานการออกแบบการประเมิน การทบทวนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ใบชี้แจง

ให้สมาชิกจับคู่กับเพื่อนที่นั่งใกล้ๆ กัน แล้วอภิปรายสะท้อนแนวคิดเกี่ยวกับระบบการดำเนินงานในสถานศึกษาว่ามีรูปแบบและผลการดำเนินงานเป็นอย่างไร

ใบความรู้ที่ 1

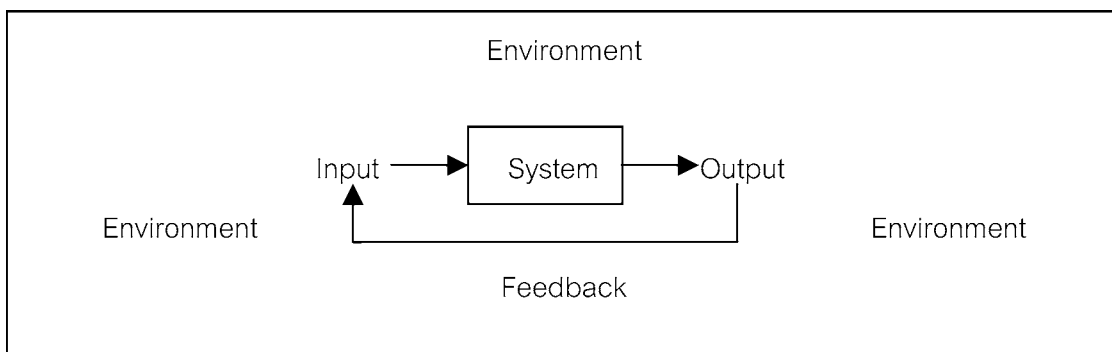
การประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มีสาระบัญญัติว่าด้วยการให้สถานศึกษาทุกแห่งมีการประกันคุณภาพภายใน และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาคุณภาพให้เป็นที่ไปตามมาตรฐาน

การประกันคุณภาพทางการศึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นการจัดกระบวนการดูแลช่วยเหลือ (การส่งเสริม การป้องกัน การแก้ไขปัญหา) โดยมีวิธีการ เครื่องมือที่มีขั้นตอนการดำเนินการ พร้อมเอกสาร หลักฐานการทำงานของครูที่ปรึกษาในการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้อง พร้อมบุคลากรภายนอก รวมทั้งการสนับสนุน ส่งเสริมจากโรงเรียน เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรูปธรรม ได้กำหนดวัตถุประสงค์ดังนี้

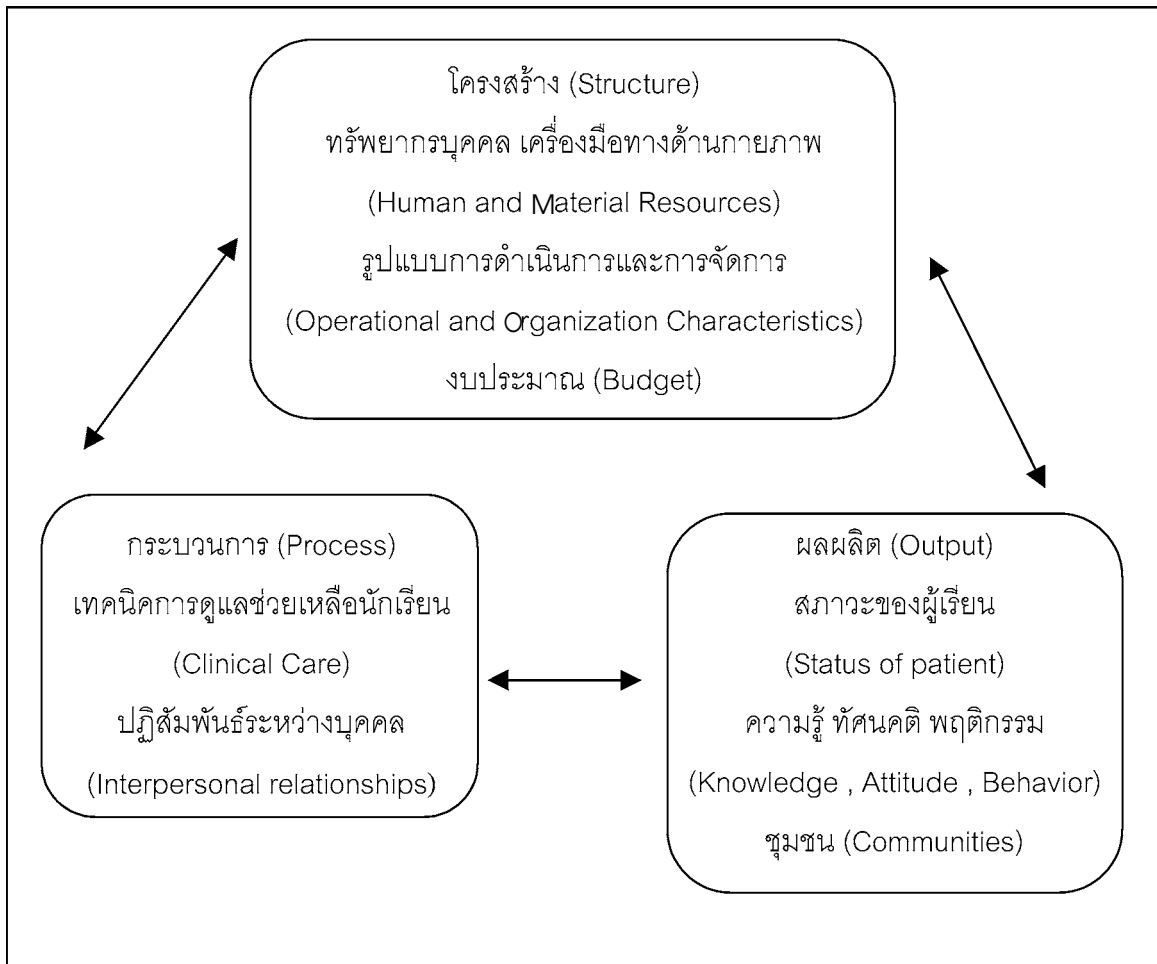
1. มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเชิงคุณภาพ
2. มีโครงสร้างระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจน
3. ครูมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและมีทักษะการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
4. นักเรียนได้รับการดูแลอย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา
5. นักเรียนอยู่ในโรงเรียนอย่างมีความสุข ประสบความสำเร็จตามศักยภาพ

สำหรับการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้ใช้แนวความคิด ทฤษฎีเชิงระบบ ดังภาพ

ทฤษฎีเชิงระบบนี้ถูกนำประยุกต์ในระบบของมนุษย์และองค์กรด้วยหลักการความเป็นองค์รวม (Wholeness) เป็นขั้นเป็นตอน (Hierarchical order) มีการแลกเปลี่ยนสารข่าวสาร (Exchange of information and matter) มีการเปลี่ยนแปลงแบบพัฒนา (Progressive differentiation) ที่เริ่มต้นจากความหลากหลาย แต่มีเป้าหมายร่วมกัน (Equifinality) และต้องคำนึงถึงลักษณะของมนุษย์ปุถุชน (Teleology)

ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้นสามารถดำเนินการบนพื้นฐานของทฤษฎีเชิงระบบ จำแนกได้เป็น 3 ส่วนประกอบ คือ โครงสร้าง (Structure) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) ในที่นี้นำเสนอผังแผนภาพ ต่อไปนี้

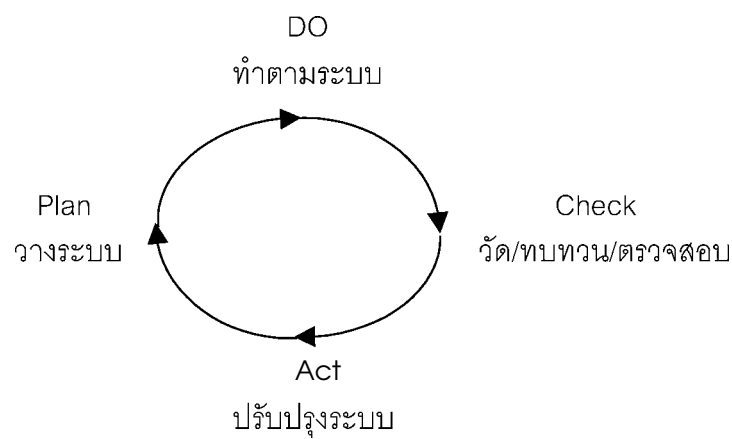
แนวคิดการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือที่ได้มีการพัฒนากันอยู่ในขณะนี้ มีแนวคิดเพื่อส่งเสริมและเสนอแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพทางการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยมีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ดังนี้

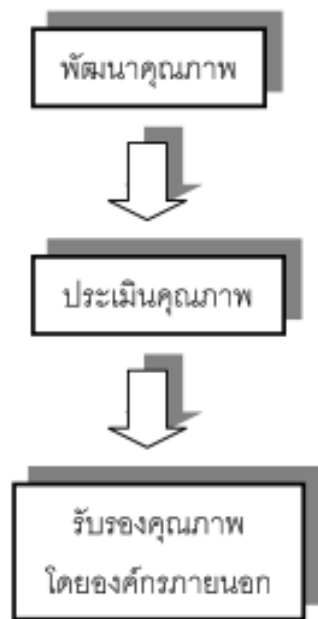
1. การดูแลคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพและการพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน
2. การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด
3. การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา โดยหน่วยงานที่กำกับดูแลในโรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัดในส่วนกลาง ถึงแม้จะเป็นบุคคลภายนอก แต่ก็ยังถือว่าเป็นการประเมินภายในเพราะดำเนินการโดยหน่วยงานที่อยู่ในสายการบริหารของการศึกษา ซึ่งจะดำเนินการตรวจเยี่ยม

และประเมินสถานศึกษาเป็นระยะๆ ตามที่กำหนดโดยหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพอันเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนรับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็น องค์การมหาชน

จากแนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพที่ประกอบด้วย การควบคุม และการตรวจสอบคุณภาพ กับหลักการบริหารที่เป็นระบบครบวงจร (PDCA) ซึ่งประกอบด้วย การร่วมกันวางระบบร่วมกันปฏิบัติตามระบบ (D) ร่วมกันตรวจสอบ (C) และร่วมกันปรับปรุงระบบ (A) จะเห็นว่ามีความต่อเนื่องกัน ดังนี้

นอกจากนี้ การพัฒนาคุณภาพ โรงเรียนควรมีระบบงานที่เป็นมาตรฐานและมีระบบการตรวจสอบงานเองที่น่าไว้วางใจ กลไกกระตุ้น และส่งเสริม โดยมีการพัฒนาคุณภาพทั้งองค์กรด้วย กิจกรรมหลัก 3 ขั้นตอน คือ พัฒนาคุณภาพ ประเมินคุณภาพ และรับรองคุณภาพ โดยแสดงเป็นแผนภูมิต่อไปนี้

การรับรองคุณภาพโรงเรียน จะส่งผลดังต่อไปนี้

1. การกระตุ้น ให้โรงเรียนเกิดแรงจูงใจในการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง
2. การสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม (Social accountability) ซึ่งโรงเรียนทั้งรัฐและเอกชนจะต้องแสดงออก เพื่อให้สังคมมีความมั่นใจต่อระบบบริหารของโรงเรียน ด้วยการยินยอมให้ องค์กรภายนอกซึ่งมีความรู้ความเข้าใจระบบการดูแลช่วยเหลือเข้าไปประเมินตามกรอบที่ตกลงร่วมกัน
3. การให้ข้อมูลข่าวสาร เพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้ปกครอง
4. การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ร่วมกัน โดยการที่ผู้บริหารของโรงเรียนต่างทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาและผู้ประเมินในลักษณะของอาสาสมัคร

การประกันคุณภาพภายใน

การประกันคุณภาพภายใน เป็นกระบวนการบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการ

การที่สถานศึกษาจะจัดการศึกษาให้ตีมีคุณภาพ เพื่อสร้างคนที่มีคุณภาพนั้น ก็เปรียบเหมือนกับการสร้างบ้าน โดยที่คนในบ้านจะต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจนว่าต้องการสร้างบ้านนั้นเพื่อประโยชน์อะไรแล้วจึงออกแบบแปลนให้เหมาะสม ต่อจากนั้นจึงลงมือวางรากฐานและดำเนินการก่อสร้างตามแบบแปลน ในระหว่างการก่อสร้างก็ต้องตรวจสอบว่าตรงกับแบบแปลนหรือไม่ วัสดุที่ใช้เป็นไปตามข้อกำหนดหรือไม่ มีความมั่นคงเพียงใด ระบบน้ำไฟเป็นอย่างไร ถ้าพบสิ่งใดเป็นข้อบกพร่องก็ปรับปรุงแก้ไขได้ในทุกขั้นตอน ซึ่งจะทำให้บ้านที่ก่อสร้างขึ้นมา มีความแข็งแรง สวยงาม มั่นคง ตรงตามเป้าหมายที่ต้องการ

กระบวนการพัฒนาคนในสถานศึกษาก็เหมือนกับการสร้างบ้าน เพียงแต่การสร้างบ้านนั้นต้องใช้สถาปนิก ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกมาดำเนินการ และเมื่อสร้างเสร็จแล้วก็เสร็จเลย ไม่ต้องทำต่อแต่กระบวนการสร้างคนนั้น ผู้ที่เป็นสถาปนิกคือ ครู และผู้บริหาร ซึ่งเป็นบุคลากรภายในจะต้องร่วมกันกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ว่าต้องการพัฒนาเด็กให้มีคุณสมบัติเป็นอย่างไร และถ้าจะให้เด็กมีคุณสมบัติดังกล่าวแล้วจะต้องช่วยกันคิด และช่วยกันวางระบบ (Plan) ว่าจะต้องทำอย่างไร แล้วช่วยกันทำ (Do) ช่วยกันตรวจสอบ (Check) และปรับปรุงการดำเนินการต่อไป (Act) เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้นอยู่ตลอดเวลา โดยร่วมกันทำงานเป็นทีม

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จึงเป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมายและวิธีการ ลงมือทำตามแผนในทุกขั้นตอน มีการบันทึกข้อมูลเพื่อตรวจสอบผลงานหาจุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุงแล้วร่วมกันปรับปรุงแผนงานนั้นๆ โดยมุ่งหวังให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

แนวคิดการทำงานนี้เป็นระบบเช่นนี้ จะช่วยสร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันภายในสถานศึกษา เกิดความรู้สึกว่าเป็นงานปกติ เป็นการมองตน และประเมินตนเอง ซึ่งจะทำให้สถานศึกษามีฐานข้อมูลที่น่าเชื่อถือเป็นจริง พร้อมเสมอต่อการตรวจสอบจากหน่วยงานภายนอก

หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพ ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่การจับผิดหรือทำให้บุคลากรเสียหาย โดยเป้าหมายที่สำคัญอยู่ที่ การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2. การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามข้อ 1 ต้องทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ใช่เป็น กระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องวางแผน การพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผน ตรวจสอบประเมินผล และพัฒนา ปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ มีความโปร่งใส และมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

3. การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็น ผู้บริหาร ครู- อาจารย์ และบุคลากรอื่นๆ ในสถานศึกษา โดยในการดำเนินงานจะต้องใช้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่ หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผล พัฒนาปรับปรุงช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการ ศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และ ประเทศชาติ

ใบงานที่ 1

เรื่อง การประเมินเพื่อทบทวนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1. ให้สมาชิกแบ่งกลุ่ม 5-6 คน
2. ออกแบบการประเมินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. ส่งตัวแทนออกมานำเสนอ

ใบงานที่ 2

แบบประเมินเพื่อทบทวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

คำแนะนำ ให้สมาชิกเข้ากลุ่มๆ ละ 3 คน ประเมินระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้แบบประเมิน เพื่อทบทวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ตัวอย่างแบบประเมินเพื่อทบทวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1. ด้านผลผลิต (Out put)

มาตรฐาน 1.1 มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม

รายการประเมิน	คะแนนที่ได้
1.1.1 มีน้ำหนักส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานเด็กไทย ระดับที่ 1 มีน้ำหนักและส่วนสูง ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานเด็กไทย ระดับที่ 2 มีน้ำหนักส่วนสูงอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานเด็กไทย ระดับที่ 3 มีส่วนสูงเกินกว่าเกณฑ์มาตรฐานเด็กไทย	
1.1.2 มีความฉลาดทางอารมณ์ (E.Q.) ระดับ 1 มีค่าคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ (E.Q.) ต่ำกว่า เกณฑ์ปกติ ของเด็กไทย ระดับ 2 มีค่าคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ (E.Q.) เท่ากับเกณฑ์ปกติ ของเด็กไทย ระดับ 3 มีค่าคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ (E.Q.) สูงกว่า เกณฑ์ปกติ ของเด็กไทย	
1.1.3 ไม่เสพสิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมา รวมทั้งไม่แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ ระดับ 1 มีนักเรียนใช้สิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมาน้อยกว่าร้อยละ 10 ของ นักเรียนทั้งหมด ระดับ 2 มีนักเรียนใช้สิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมาน้อยกว่าร้อยละ 5 ของ นักเรียนทั้งหมด ระดับ 3 มีนักเรียนใช้สิ่งเสพติดและสิ่งมอมเมาน้อยกว่าร้อยละ 3 ของ นักเรียนทั้งหมด	

มาตรฐาน 1.2 สามารถเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการทำงาน

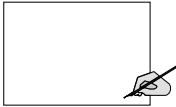

รายการประเมิน	คะแนนที่ได้
<p>1.2.1 รู้ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง พร้อมทั้งจะปรับปรุง และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ</p> <p>ระดับ 1 นักเรียนร้อยละ 50 ขึ้นไป ได้ใช้ความสามารถพิเศษของตนเอง</p> <p>ระดับ 2 นักเรียนร้อยละ 60 ขึ้นไป ได้ใช้ความสามารถพิเศษของตนเอง</p> <p>ระดับ 3 นักเรียนร้อยละ 80 ขึ้นไป ได้ใช้ความสามารถพิเศษของตนเอง</p>	
<p>1.2.2 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินตามหลักสูตรทุกรายวิชา</p> <p>ระดับ 1 ร้อยละ 81 - 90</p> <p>ระดับ 2 ร้อยละ 90 - 95</p> <p>ระดับ 3 ร้อยละ 96 ขึ้นไป</p>	
<p>1.2.3 นักเรียนมีกระบวนการทำงานและได้ผลงานที่มีคุณภาพ</p> <p>ระดับ 1 ร้อยละ 40 - 60</p> <p>ระดับ 2 ร้อยละ 61 - 80</p> <p>ระดับ 3 ร้อยละ 81 ขึ้นไป</p>	

มาตรฐาน 1.3 มีความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจและสังคมที่พอเหมาะแก่กับตนเอง

รายการประเมิน	คะแนนที่ได้
<p>1.3.1 มีความเป็นอยู่อย่างเพียงพอในการศึกษาเล่าเรียน</p> <p>ระดับ 1 ร้อยละ 70</p> <p>ระดับ 2 ร้อยละ 80</p> <p>ระดับ 3 ร้อยละ 90 ขึ้นไป</p>	
<p>1.3.2 นักเรียนที่ขาดการคุ้มครองจากครอบครัวสามารถหลีกเลี่ยงและป้องกันตนเองให้พ้นภัยได้</p> <p>ระดับ 1 ร้อยละ 50</p> <p>ระดับ 2 ร้อยละ 70</p> <p>ระดับ 3 ร้อยละ 80 ขึ้นไป</p>	

2. ด้านกระบวนการ (Process)

มาตรฐาน 2.1 มีการบริหารและการจัดการด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ

รายการประเมิน	คะแนนที่ได้
<p>2.1.1 จัดทำแผนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจนและปฏิบัติตามแผนที่กำหนด</p> <p>ระดับที่ 1 มีการกำหนดแผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ ปฏิทินปฏิบัติงานในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p> <p>ระดับที่ 2 มีการกำหนดแผน วัตถุประสงค์ กิจกรรมประเมินผลและองค์ประกอบของแผนสอดคล้องกับมาตรฐานการส่งเสริม ป้องกันในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p> <p>ระดับที่ 3 นอกจากระดับ 1 และ 2 แล้ว มีการดำเนินการตามแผนกิจกรรมที่สามารถประเมินผลปรับปรุง พัฒนางาน</p>	
<p>2.1.2 นิเทศ ติดตาม ประเมินเพื่อทบทวนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง</p> <p>ระดับที่ 1 มีการสร้างความเข้าใจในการนิเทศ ติดตาม ประเมินเพื่อทบทวน</p> <p>ระดับที่ 2 นอกจากระดับ 1 แล้ว มีการดำเนินการนิเทศ และมีบันทึกการนิเทศ ติดตามตามแผนที่กำหนด</p> <p>ระดับที่ 3 นอกจากระดับ 1 และ 2 แล้ว มีรายงานผลการนิเทศ ติดตาม ประเมิน</p>	
<p>2.1.3 จัดทำรายงานผลการประเมินเพื่อทบทวน นำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาและเผยแพร่</p> <p>ระดับที่ 1 มีเอกสารการรายงานการศึกษาตนเอง (Self Study Report)</p> <p>ระดับที่ 2 มีรายงานการศึกษาตนเอง มีสาระสอดคล้องกับงานที่ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ องค์ประกอบคุณภาพ</p> <p>ระดับที่ 3 นอกจากระดับ 1 และ 2 บุคลากรของโรงเรียนรับทราบ เข้าใจ และนำผลการประเมินตนเองเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข สิ่งบกพร่องและรักษาสิ่งที่ดีอยู่แล้ว และมีการเผยแพร่</p>	

มาตรฐาน 2.2 มีการพัฒนาครูประจำชั้นและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความเข้าใจมี เจตคติที่ดีและมีทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รายการประเมิน	คะแนนที่ได้
<p>2.2.1 มีแผนการพัฒนาที่มุ่งให้ครูประจำชั้นและบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้รับการพัฒนา ความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และ ดำเนินการตามแผน</p> <p>ระดับ 1 มีการจัดทำแผนพัฒนาครูประจำชั้นและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง</p> <p>ระดับ 2 นอกจากระดับ 1 แล้ว มีการพัฒนาครูประจำชั้นและบุคลากรที่ เกี่ยวข้องตามแผนที่กำหนดอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบด้วยวิธีการ ที่หลากหลาย</p> <p>ระดับ 3 นอกจากระดับ 1 และ 2 แล้ว มีการทดสอบความรู้ความสามารถ และความต้องการในการฝึกอบรมครูประจำชั้นและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง</p>	
<p>2.2.2 นิเทศ ติดตาม ประเมินผล และสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่ครูประจำ ชั้น และผู้เกี่ยวข้อง</p> <p>ระดับ 1 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ การวางแผน การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลเพื่อทบทวนการปฏิบัติงาน</p> <p>ระดับ 2 นอกจากระดับ 1 แล้ว มีการนิเทศติดตามเพื่อทบทวนรายงาน ผลการนิเทศและประชาสัมพันธ์เผยแพร่</p> <p>ระดับ 3 นอกจากระดับ 1 และ 2 แล้ว มีการยกย่อง ชมเชย มอบรางวัล ให้กับครูประจำชั้นและผู้เกี่ยวข้องที่ปฏิบัติงานดีเด่น</p>	

มาตรฐาน 2.3 ครูประจำชั้น ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องมีการประชาสัมพันธ์กันอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง

รายการประเมิน	คะแนนที่ได้
<p>2.3.1 มีการติดต่อสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้องในโรงเรียนและผู้ปกครอง</p> <p>ระดับ 1 มีการประสานกับผู้เกี่ยวข้องในโรงเรียนและผู้ปกครอง มีการจัด ประชุมกับผู้ปกครองในชั้นเรียนทุกภาคเรียน</p> <p>ระดับ 2 นอกจากระดับ 1 แล้ว จัดกระบวนการประชุมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม</p> <p>ระดับ 3 นอกจากระดับ 1 และ 2 แล้ว ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หลังการประชุม</p>	

มาตรฐาน 2.4 มีกระบวนการในการช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

รายการประเมิน	คะแนนที่ได้
<p>2.4.1 มีการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคลและมีการคัดกรองนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา</p> <p>ระดับ 1 มีการจัดทำระเบียบสละสม และแบบประเมินพฤติกรรม</p> <p>ระดับ 2 นอกจากระดับ 1 แล้ว มีการวิเคราะห์คัดกรองนักเรียนจากระเบียบสละสม แบบประเมินพฤติกรรม สัมภาษณ์นักเรียน และผู้เกี่ยวข้อง</p> <p>ระดับ 3 นอกจากระดับ 1 และ 2 แล้ว จัดทำรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูล</p>	
<p>2.4.2 มีการช่วยเหลือนักเรียนและให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียน</p> <p>ระดับ 1 ครูประจำชั้นให้คำปรึกษาและบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร</p> <p>ระดับ 2 นอกจากระดับ 1 แล้ว มีการดำเนินกิจกรรมช่วยเหลือนักเรียน และมีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร</p> <p>ระดับ 3 นอกจากระดับ 1 และ 2 แล้ว มีบันทึกการช่วยเหลือ ติดตามผล</p>	
<p>2.4.3 มีการติดต่อพบปะผู้ปกครองในการแก้ไขปัญหา นักเรียน</p> <p>ระดับ 1 มีการติดต่อแจ้งให้ผู้ปกครองทราบเกี่ยวกับปัญหาของนักเรียน</p> <p>ระดับ 2 นอกจากระดับ 1 แล้ว มีการหารือร่วมกันถึงวิธีการแก้ปัญหานักเรียน</p> <p>ระดับ 3 นอกจากระดับ 1 และ 2 แล้ว มีการติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนและรายงานให้ผู้ปกครองทราบ</p>	
<p>2.4.4 มีการจัดกิจกรรมโฮมรูม</p> <p>ระดับ 1 มีการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม</p> <p>ระดับ 2 นอกจากระดับ 1 แล้ว มีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วม</p> <p>ระดับ 3 นอกจากระดับ 1 และ 2 แล้ว มีการประเมินผลจากกิจกรรมโฮมรูม</p>	
<p>2.4.5 มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อความเป็นอยู่ที่เหมาะสมทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม</p> <p>ระดับ 1 มีการจัดหาทุนการศึกษาและอาหารกลางวัน</p> <p>ระดับ 2 นอกจากระดับ 1 แล้ว มีการส่งเสริมให้มีรายได้ระหว่างเรียนและเก็บออม</p> <p>ระดับ 3 นอกจากระดับ 1 และ 2 แล้ว มีการช่วยเหลือนักเรียนที่ครอบครัวไม่สามารถคุ้มครองเด็กได้</p>	

รายการประเมิน	คะแนนที่ได้
<p>2.4.6 มีการส่งต่อนักเรียนกรณีครูประจำชั้นไม่สามารถให้การช่วยเหลือเบื้องต้นแก่นักเรียนได้</p> <p>ระดับ 1 มีการส่งต่อนักเรียนให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียน</p> <p>ระดับ 2 นอกจากระดับ 1 แล้ว มีการรายงานผลการช่วยเหลือให้ครูประจำชั้นทราบ</p> <p>ระดับ 3 นอกจากระดับ 1 และ 2 แล้ว มีการติดตามผลการช่วยเหลือและ/หรือมีการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก</p>	

3. ด้านปัจจัย (Input)

มาตรฐาน 3.1 ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

รายการประเมิน	คะแนนที่ได้
<p>3.1.1 ให้ความสำคัญและเป็นผู้นำในการอำนวยการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p> <p>ระดับ 1 ผู้บริหารให้ความสนใจ อุทิศเวลา และเป็นที่พึ่งของครูในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้</p> <p>ระดับ 2 นอกจากระดับ 1 แล้ว ผู้บริหารสามารถดึงศักยภาพของผู้ร่วมงานมาใช้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ</p> <p>ระดับ 3 นอกจากระดับ 1 และ 2 แล้ว ผู้บริหารให้ขวัญกำลังใจ การเสริมแรงจูงใจ และข้อมูลย้อนกลับแก่ครู-อาจารย์ นักเรียน ตลอดจนเผยแพร่ผลการพัฒนาเป็นลายลักษณ์อักษร</p>	
<p>3.1.2 สามารถนิเทศ ติดตาม ประเมินผลเพื่อทบทวนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p> <p>ระดับ 1 ผู้บริหารมีความเข้าใจ การดำเนินการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล</p> <p>ระดับ 2 นอกจากระดับ 1 แล้ว ผู้บริหารมีกลไก ติดตาม ประเมินความพอเพียงของทรัพยากรการบริหารกับปริมาณงานอย่างเป็นระบบ</p> <p>ระดับ 3 นอกจากระดับ 1 และ 2 แล้ว ผู้บริหารสามารถประเมินสถานการณ์และแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ</p>	

มาตรฐาน 3.2 ครูประจำชั้นมีความรู้ ความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดีในบทบาทหน้าที่การดูแลช่วยเหลือนักเรียน

รายการประเมิน	คะแนนที่ได้
<p>3.2.1 มีความรู้ ความเข้าใจในภาระงาน การดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p> <p>ระดับ 1 ครูประจำชั้นได้รับการอบรมให้มีความรู้ ความเข้าใจในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p> <p>ระดับ 2 ครูประจำชั้นได้รับการประเมินว่ามีความรู้ ความเข้าใจ ดำเนินการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง</p> <p>ระดับ 3 นอกจากระดับ 1 และ 2 แล้วมีการประชุมแลกเปลี่ยนความรู้ ความเข้าใจอย่างสม่ำเสมอ</p>	
<p>3.2.2 มีเจตคติที่ดีต่อการเป็นครูประจำชั้น มีความรัก ความเอื้ออาทร และเข้าใจธรรมชาติของผู้เรียน</p> <p>ระดับ 1 มีการอบรมให้มีเจตคติที่ดี</p> <p>ระดับ 2 นอกจากระดับ 1 แล้ว มีการให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้เรียนตามสภาพความถนัด ความสนใจ ตามศักยภาพของแต่ละคน</p> <p>ระดับ 3 นอกจากระดับ 1 และ 2 แล้ว มีผลเป็นที่ประจักษ์หรือเป็นที่ยอมรับในสถานศึกษาว่าเป็นผู้มีความรัก เมตตาต่อผู้เรียนโดยแท้จริง</p>	

มาตรฐาน 3.3 ครูประจำชั้นมีคุณธรรม จริยธรรม และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

รายการประเมิน	คะแนนที่ได้
<p>3.3.1 เป็นผู้การปฏิบัติตนในการเป็นครูที่ปรึกษาด้วยความซื่อสัตย์ และด้านคุณธรรม จริยธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี</p> <p>ระดับ 1 มีการปฏิบัติตนตามบทบาทครูประจำชั้นด้วยความซื่อสัตย์</p> <p>ระดับ 2 นอกจากระดับ 1 แล้ว มีความเป็นกลางในการเป็นครูประจำชั้น</p> <p>ระดับ 3 นอกจากระดับ 1 และ 2 แล้ว เป็นผู้ปฏิบัติตนจนเป็นที่ยอมรับในสถานศึกษา</p>	
<p>3.3.2 มีความรับผิดชอบ และวิจาร์ณญาณในการรักษาความลับของนักเรียน</p> <p>ระดับ 1 มีการจัดระบบในการรักษาความลับ</p> <p>ระดับ 2 นอกจากระดับ 1 แล้ว มีความรับผิดชอบด้วยตนเองในการรักษาความลับ</p> <p>ระดับ 3 นอกจากระดับ 1 และ 2 แล้ว มีความรับผิดชอบจนเป็นแบบอย่างในการรักษาความลับ</p>	

มาตรฐาน 3.4 ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการเอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือบุตรหลาน
ของตน

รายการประเมิน	คะแนนที่ได้
<p>3.4.1 ร่วมมือกับโรงเรียนในการดูแลแก้ไขและพัฒนานักเรียน</p> <p>ระดับ 1 ร่วมมือกับโรงเรียนในการดูแลแก้ไขและพัฒนานักเรียนเป็นบางครั้ง</p> <p>ระดับ 2 นอกจากระดับ 1 แล้วร่วมมือกับโรงเรียนในการดูแลแก้ไขและพัฒนา พัฒนานักเรียนทุกครั้ง</p> <p>ระดับ 3 นอกจากระดับ 1 และ 2 แล้ว ร่วมมือกับโรงเรียนและเป็นกรรมการ เครือข่ายผู้ปกครองในการดูแลแก้ไขและพัฒนา นักเรียนของโรงเรียน</p>	

มาตรฐาน 3.5 มีสถานที่จัดเก็บเอกสารข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคล และอุปกรณ์เครื่องมือสื่อ
ด้านต่าง ๆ ที่ใช้ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

รายการประเมิน	คะแนนที่ได้
<p>3.5.1 มีศูนย์ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล และมีระบบการจัดเก็บข้อมูลที่เป็น มาตรฐานสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำมาใช้ร่วมกันได้</p> <p>ระดับ 1 มีสถานที่จัดเก็บระเบียบสะสมของนักเรียน และมีผู้รับผิดชอบดูแล</p> <p>ระดับ 2 มีการจัดระบบงานและจัดทำสถิติการให้บริการดูแลช่วยเหลือนักเรียน</p> <p>ระดับ 3 มีการนำสถิติไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน</p>	
<p>3.5.2 มีคู่มือ อุปกรณ์ เครื่องมือสื่อต่าง ๆ สำหรับครูประจำชั้น และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ใช้ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีสถานที่จัดเก็บที่ง่ายต่อการนำมาใช้</p>	

ตัวอย่างคำถามการประเมินเพื่อทบทวน

สำหรับถามหัวหน้าระดับชั้น/ครูประจำชั้น

1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับโครงการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสพข.
2. ท่านเข้าใจเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างไรบ้าง
3. ในชั้นเรียนของท่านมีการวางแผนการดำเนินการอย่างไร
4. ท่านมีวิธีการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างไรบ้าง
5. ท่านมีวิธีการคัดกรองนักเรียนอย่างไร มีปัญหาอุปสรรคอย่างไรบ้าง
6. นักเรียนในห้องเรียนของท่านมีปัญหาอะไรมากที่สุด ท่านได้ช่วยเหลือนักเรียนเหล่านั้นอย่างไร
7. เด็กกลุ่มเสี่ยง ท่านได้ดำเนินการป้องกันและช่วยเหลือเบื้องต้นอย่างไร
8. ท่านส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหายากแก่การช่วยเหลือหรือไม่อย่างไร
9. ท่านได้ไปเยี่ยมบ้านนักเรียนหรือไม่ อย่างไร ท่านมีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง
10. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรในการจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียนที่ผ่านมาอย่างไรบ้างมีข้อเสนอแนะอะไรบ้าง
11. ในการประสานงานกับผู้ปกครอง ท่านได้ดำเนินการอย่างไรบ้าง
12. บรรยากาศในการจัดกิจกรรมพบปะผู้ปกครอง (Classroom meeting) เป็นอย่างไรบ้าง ผู้ปกครองได้แสดงข้อคิดเห็นอะไรบ้าง
13. ท่านคิดว่าระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน มีจุดอ่อน และจุดแข็งอย่างไรบ้าง
14. ให้ยกตัวอย่างนักเรียนที่ท่านได้ให้การช่วยเหลือมาสัก 1 กรณีตัวอย่าง
15. ในการจัดกิจกรรมโฮมรูม ท่านได้ดำเนินการอย่างไรบ้าง มีปัญหาอุปสรรคอะไร
16. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน จะดำเนินการต่อไป ท่านคิดว่าควรปรับปรุงและแก้ไขอะไรบ้าง
17. ท่านต้องการให้ฝ่ายบริหาร ช่วยเหลืออะไรเพื่อให้การดำเนินงานการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนดำเนินไปได้ด้วยดี
18. ท่านต้องการให้ทีมนำ (ผู้บริหาร/ผู้ช่วย/วิทยากร) ช่วยเหลืออะไรเพื่อให้การดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนดำเนินไปได้ด้วยดี
19. ท่านต้องการให้จัดการอบรมให้ความรู้กับครูประจำชั้นเกี่ยวกับเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อการนำมาใช้ดูแลช่วยเหลือนักเรียนหรือไม่ และต้องการให้อบรมในเรื่องอะไร

สำหรับสัมภาษณ์นักเรียน

1. ครูประจำชั้นใส่ใจดูแลนักเรียนต่างจากปีที่แล้วหรือไม่อย่างไร
2. นักเรียนทราบหรือไม่ว่าการที่ครูประจำชั้นใส่ใจดูแลนักเรียนมากขึ้นเป็นเพราะโรงเรียนเข้าโครงการอะไร
3. เมื่อมีเรื่องกลุ่มใจหรือไม่สบายใจ นักเรียนกล้าที่จะเข้าไปขอปรึกษากับครูประจำชั้นหรือไม่เพราะเหตุใด
4. ในห้องเรียนของนักเรียนมีนักเรียนที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจหรือไม่และครูประจำชั้นได้ช่วยเหลือนักเรียนเหล่านั้นหรือไม่
5. ในคาบโฮมรูม ครูประจำชั้นได้จัดกิจกรรมอะไรบ้างให้แก่ นักเรียน
6. ในคาบโฮมรูม ครูประจำชั้นให้นักเรียนทำอะไรและนักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรกับคาบโฮมรูมที่ครูจัดให้
7. นักเรียนที่มีปัญหาเรื่องการเรียน ครูประจำชั้นได้ช่วยเหลือนักเรียนเหล่านั้นหรือไม่ อย่างไร
8. นักเรียนพอใจหรือไม่กับการให้ความช่วยเหลือนักเรียนในชั้นเรียนโดยรวมของครูประจำชั้น
9. นักเรียนต้องการให้ครูประจำชั้นปฏิบัติอย่างไรเพื่อเป็นที่พึงของนักเรียน

รายงานการประเมินเพื่อทบทวน ครั้งที่.....

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่.....

โครงการโรงเรียนนำร่องการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

โรงเรียน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....น. ถึง.....น.

ณ ห้อง.....

กรรมการประเมิน

หัวหน้าระดับ ป. ....

อาจารย์ที่ปรึกษา ระดับ ป. ....

อาจารย์แนะแนว ระดับ ป. ....

ผู้เข้ารับการประเมิน อาจารย์หัวหน้าระดับ ป. .... และอาจารย์ที่ปรึกษาระดับชั้น ป. ....

จำนวน.....คน

ความสำเร็จของการทำงาน

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....

โอกาสพัฒนา

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....

ข้อมูลจากการไปสัมภาษณ์นักเรียนชั้นป. .... โดยการสุ่ม

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....

ลงชื่อ ..... ประธานกรรมการ
(.....)

ลงชื่อ ..... กรรมการ
(.....)

ลงชื่อ ..... กรรมการ
(.....)

แบบสังเกตการณ์การประเมินเพื่อทบทวน

เทคนิค	ประเมิน				ข้อเสนอแนะ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	
1. ระยะเวลาเปิดใจ					
- การแนะนำตนเอง					
- การบอกวัตถุประสงค์					
- การสร้างบรรยากาศ					
2. ระยะเวลาค้นหาความจริง					
2.1 การถาม					
- ถามปลายเปิดได้ตรง					
- ถามปลายปิดที่จำเป็น					
- เรียงลำดับคำถามเหมาะสม					
2.2 ทักษะการฟัง					
- ทำที่					
- การทวน/สรุปความ					
2.3 ทักษะการอ่านข้อมูล					
- เวลาที่ใช้					
- ประเด็นที่ค้นพบ					
3. การเขียนรายงาน					
- ชัดเจน ตรงประเด็น					
- กระชับ ไม่เยิ่นเย้อ					
- ครอบคลุมในทุกประเด็น					
- สะท้อนผลการเยี่ยม สำรวจได้อย่างแท้จริง					
- ไม่มีอคติ					
- ปราศจากข้อโต้แย้ง					

ใบความรู้ที่ 2

ทักษะที่จำเป็นในการประเมินเพื่อทบทวน

ในการประเมินผู้ประเมินจะต้องมีทักษะดังต่อไปนี้

- ทักษะในการสัมภาษณ์
- ทักษะในการตั้งคำถาม
- ทักษะในการฟัง
- ทักษะในการอ่าน
- ทักษะในการสังเกต
- ทักษะในการให้กำลังใจและสรุปปิด
- ทักษะในการเขียนรายงาน

ทักษะในการสัมภาษณ์

สิ่งที่ผู้ประเมินพึงคำนึงถึงตลอดเวลา ก็คือ

- ไม่มีผู้ใดชอบการถูกประเมิน
- ไม่มีผู้ใดต้องการให้ข้อบกพร่องถูกตรวจสอบพบที่หน่วยงานของตนเอง ดังนั้น ผู้ถูกประเมินแทบทุกคนมักจะมีความรู้สึกคล้าย ๆ กันดังนี้
- ความวิตกกังวล
- ความประหม่า
- ความกลัว
- ความตื่นเต้น
- ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง

ปฏิกิริยาของผู้ถูกประเมินที่มักพบเสมอในการสัมภาษณ์ ก็คือ

- ไม่ยอมเปิดใจหรือให้สัมภาษณ์อย่างไม่เต็มใจเนื่องจากกลัวว่าความบกพร่องจะถูกตรวจพบที่ตนเอง
- ตอบไม่ตรงคำถาม (โดยที่อาจตั้งใจตอบไม่ตรงคำถาม เพื่อทำลายเวลาของผู้ประเมินทำให้ตรวจไม่พบข้อบกพร่องที่ระดับโรงเรียนของตนเอง หรืออาจตั้งใจตอบไม่ตรงคำถาม เพราะประหม่าหรือตื่นเต้นเกินไปจนไม่เข้าใจคำถาม
- ตื่นเต้นเกินไปจนค้นหาเอกสารที่ผู้ประเมินต้องการไม่พบ หรืออาจแสวงหาเอกสารไม่พบเพื่อทำลายเวลาผู้ประเมิน

- ตอบในสิ่งที่ตนเองไม่ได้ทำ (ผู้ถูกประเมินมักมีแนวโน้มที่จะตอบในสิ่งที่ควรทำ แต่ที่จริงแล้วไม่ได้ทำเพื่อเอาใจผู้ประเมินหรือเพื่อให้ผู้ประเมินรู้สึกประทับใจ ทั้งนี้โดยเข้าใจเอาว่าหากทำเช่นนั้นแล้ว ทำให้ผู้ประเมินพอใจและตรวจไม่พบข้อบกพร่องที่หน่วยงานตนเอง)
- ประหม่าเกินไปจนไม่สามารถตอบในสิ่งที่ตนเองหรือหน่วยงานทำอยู่แล้ว
- ประหม่าจนกระทั่งไม่สามารถสาธิตหรือแสดงการปฏิบัติบางอย่างที่ผู้ประเมินร้องขอได้
- แสดงให้ผู้ประเมินเห็นว่าตนเองยุ่งอยู่กับงานตลอดเวลา หรือมีโทรศัพท์เข้ามาตลอดเวลา เป็นต้น

ผู้ประเมินที่ดีจึงควรเข้าใจความรู้สึกของผู้ถูกประเมินทุกคนและควรมีศิลปะในการสัมภาษณ์ เพื่อให้การสัมภาษณ์มีประสิทธิภาพสูงสุด ได้ข้อมูลที่เป็นความจริงมากที่สุด และเป็นที่ยังพอใจของผู้ถูกประเมิน (ไม่ใช่แกล้งโง่ ทำเป็นไม่เห็นข้อบกพร่อง แต่สามารถทำให้เขายอมรับ ข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนอย่างเต็มใจ และรู้สึกได้รับประโยชน์จากการประเมิน) และที่สำคัญที่สุดจะต้องไม่เป็นการทำลายความตั้งใจในการพัฒนาคุณภาพของผู้ถูกประเมิน แต่การสัมภาษณ์ที่ดีจะต้องเป็นการกระตุ้นให้ผู้ถูกสัมภาษณ์รู้สึกกระตือรือร้นที่จะพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง

ผู้ประเมินที่ดีควรสร้างบรรยากาศขณะสัมภาษณ์ให้เป็นกัลยาณมิตร ผู้ถูกประเมินไม่ควรรู้สึกว่าตนเองถูกซักถาม ซักฟอก เหมือนจำเลยในศาล ไม่ควรมีความรู้สึกรัดอึด คับข้องใจ หรือถูกกล่าวหา ถูกตำหนิ ถูกดูหมิ่นจากผู้ประเมินหรือรู้สึกอับอายเพื่อนฝูงผู้ร่วมงาน การประเมินที่สร้างสรรค์ควรดำเนินไปในลักษณะที่ผู้ประเมินร่วมกับผู้ถูกประเมินช่วยกันค้นหาข้อบกพร่อง หรือจุดอ่อนของระบบงาน หรือระบบคุณภาพเพื่อค้นหาโอกาสพัฒนาคุณภาพให้ดียิ่งขึ้น สมบูรณ์ยิ่งขึ้นโดยที่ผู้ถูกประเมินรู้สึกเต็มใจ และรู้สึกว่า การเยี่ยมสำรวจนี้มีคุณค่าและเป็นประโยชน์

เทคนิคในการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์อาจแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ

1. ระยะเปิดใจ
2. ระยะค้นหาความจริง

1. ระยะเปิดใจ

การประเมินที่ดีไม่ควรเริ่มต้นในขณะที่ผู้ถูกเยี่ยมยังรู้สึกว่าตนเองไม่พร้อม หรือใจยังปิดอยู่ ดังนั้น ผู้ประเมินที่ดีจึงไม่ควรเริ่มต้นด้วยคำถามในเชิงตรวจสอบตั้งแต่ต้น แต่ควรเริ่มต้นด้วยการ แนะนำตนเอง คณะผู้ประเมิน (ในกรณีผู้ประเมินจากภายนอก) และจะเป็นการดีมาก ถ้าจะอธิบายให้ผู้ถูกประเมินเข้าใจอีกครั้งถึงวัตถุประสงค์ของการประเมิน ก่อนการแนะนำตนเอง ผู้ประเมินอาจชวนคุยในเรื่องทั่วไป เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ก่อนก็ได้ อย่างไรก็ตาม ผู้ประเมินไม่ควรใช้เวลานานนักในการพูดคุยในลักษณะดังกล่าว เมื่อรู้สึกว่าคู่สนทนาเริ่มมีท่าที ที่พร้อมจะถูกสัมภาษณ์ควรนำเข้าสู่ประเด็นที่ต้องการ

สำหรับผู้ประเมินภายใน เนื่องจากส่วนใหญ่คุ้นเคยกันอยู่แล้ว จึงอาจไม่ต้องแนะนำตัวแต่ก็ควรชวนคุยในเรื่องที่เสริมสร้างความสัมพันธ์สักเล็กน้อย เพื่อให้ผู้ถูกประเมินปรับตัวหลังจากนั้นก็อธิบายวัตถุประสงค์ของการประเมิน

2. ระบุค้นหาความจริง

ระยะนี้จำเป็นต้องใช้การผสมผสานระหว่างศิลปะในการตั้งคำถาม ศิลปะในการฟัง ศิลปะในการอ่าน และศิลปะในการสังเกต

ทักษะในการตั้งคำถาม

คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์มีหลายลักษณะ ได้แก่

- **คำถามปลายเปิด** เป็นคำถามลักษณะกว้างๆ ผู้ตอบสามารถตอบได้หลายลักษณะ

ข้อดีของคำถามลักษณะนี้ คือ ผู้ถูกถามจะรู้สึกอึดอัด และรู้สึกสบายใจที่จะเล่าให้ผู้ประเมินฟัง แต่ข้อเสียก็คือ คำตอบที่ได้รับอาจไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ผู้ประเมินอยากได้ ผู้ตอบอาจตอบเยิ่นเย้อ ยืดยาวเกิดความจำเป็น และหากใช้คำถามลักษณะนี้ไปเรื่อยๆ จะทำให้ได้ ข้อมูลเพียงผิวเผินไม่เจาะลึก (Non focus)

- **คำถามแบบค้นหา** เป็นคำถามปลายเปิดแบบหนึ่ง เพียงแต่จำกัดวงของคำตอบให้อยู่ในเรื่องที่ต้องการ

- **คำถามแบบมีเงื่อนไข** เป็นคำถามที่มีสถานการณ์ประกอบ เช่น

- “ถ้านักเรียนหนีเรียน ระดับ/โรงเรียน ของท่านมีวิธีการอย่างไรในการป้องกันการหนีเรียน”
- “ถ้านักเรียนมาโรงเรียนสาย ในฐานะที่ท่านเป็นหัวหน้าระดับ ท่านจะปฏิบัติอย่างไร”

• **คำถามปลายปิด** เป็นคำถามที่จะได้คำตอบที่จำเพาะเพียงสั้นๆ เช่น ใช่ ไม่ใช่ มี ไม่มี ทำให้ผู้ถูกถามรู้สึกอึดอัด และเกร็งในการตอบ เพราะเกรงว่าจะตอบผิด ผู้ประเมินจึงควรเลือกใช้คำถามลักษณะนี้เพื่อยืนยันข้อมูลหลังจากการใช้คำถามปลายเปิด หรือคำถามแบบค้นหาแล้วเท่านั้น หรือเป็นคำถามนำไปสู่คำถามลักษณะอื่น อย่าใช้คำถามลักษณะนี้ติดต่อกันหลายครั้ง

• **คำถามเชิงขอร้อง** เป็นคำถามที่คล้ายๆ เป็นคำสั่งอย่างสุภาพเพื่อขอร้องหรือขอให้ผู้ประเมินกระทำอะไรบางอย่าง คำถามลักษณะนี้มีประโยชน์มาก เพราะจะทำให้ผู้ประเมินได้เห็นหลักฐานที่เป็นรูปธรรมว่ามีการถือปฏิบัติตามระบบคุณภาพที่เขียนไว้จริง เช่น

“ขอดูรายงานการประชุมทบทวนของระดับ/โรงเรียนหน่อยค่ะ”

- **คำถามชี้แนะ** เป็นคำถามที่มีคำตอบชี้แนะอยู่ในตัว เช่น

“ปกติก่อนรับเวรต้องมีการประเมินความพร้อมของรายงานก่อนใช่ไหม”

คำถามลักษณะนี้มีข้อเสีย คือ อาจเป็นการชี้หน้าผู้ถูกประเมินมากเกินไป ทำให้ได้รับข้อมูลที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง จึงควรหลีกเลี่ยง แต่มีข้อดีอยู่บ้างคือ ในกรณีที่ผู้ถูกประเมินประหม่ามาก ๆ จนตอบไม่ได้ และ ผู้ประเมินรู้ว่าเป็นสิ่งที่เขาปฏิบัติอยู่แล้ว ก็อาจใช้คำถามลักษณะนี้เพื่อทำให้ผู้ถูกประเมินหายประหม่าและเกิดความมั่นใจ

- **คำถามชวนทะเลาะ** เป็นคำถามที่ทำให้ผู้ถูกประเมินรู้สึกว่าคุณกล่าวหาหรือเป็น ฝ่ายผิด เช่น “คุณเห็นด้วยไหมว่าการที่คุณทำแบบนี้ทำให้โรงเรียนเสียหาย”

คำถามในลักษณะนี้ ผู้ประเมินห้ามถามเด็ดขาดเพราะจะทำให้ผิดวัตถุประสงค์ของการประเมินทันที อย่าลืมว่าการประเมินคุณภาพเป็นการตรวจสอบระบบ ไม่ใช่ตัวบุคคลหรือโรงเรียน

ลำดับในการตั้งคำถาม

การเรียงคำถามอย่างเหมาะสม ถือเป็นกุญแจสำคัญที่จะช่วยให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน โดยส่วนใหญ่ควรเริ่มต้นด้วยคำถามปลายเปิดก่อน เพราะจะทำให้ผู้ถูกถามไม่รู้สึกรู้สิด้อ ต่อมาก็เริ่มเจาะลึกในประเด็นที่ต้องการด้วยคำถามเชิงค้นหา และอาจปิดท้ายด้วยคำถามปลายปิดเพื่อยืนยันข้อมูลหรือคำถามเชิงร่องขอข้อมูลหลักฐานที่เป็นรูปธรรม จากนั้นก็เริ่มประเด็นใหม่ด้วยคำถามปลายเปิดหรือคำถามเชิงค้นหาอีก เช่น

“รบกวนช่วยเล่ากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตั้งแต่เปิดภาคเรียนในระดับชั้นของท่านหน่อยสิคะ” (คำถามปลายเปิด)

“เมื่อนักเรียนมีการปฏิบัติเกี่ยวกับสิทธิของผู้ป่วยอย่างไรบ้างคะ”

(คำถามเชิง ค้นหาเจาะลึกเฉพาะเรื่องสิทธิผู้ป่วย)

ท่าทีที่ผู้ประเมินพึงระวังและไม่ควรแสดงอย่างยิ่งในขณะที่ทำการประเมิน อาทิ

- ท่าทีกระหยิ่มยิ้มย่องเมื่อตรวจพบข้อบกพร่อง
- ท่าทียกตนข่มท่าน
- ยัดเยียดความคิดเห็นส่วนตัวให้ผู้ถูกประเมินว่าต้องทำอย่างนั้นอย่างนี้แทนที่จะชี้ให้เห็นเพียงข้อบกพร่องของระบบ
- แสดงกิริยาที่ไม่สุภาพหรือไม่ให้เกียรติผู้ถูกประเมิน เป็นต้น

ทักษะในการรับฟัง

ผู้ประเมินที่ดีควรเป็นผู้ที่มีทักษะหรือศิลปะในการรับฟัง กล่าวคือ เป็นการรับฟังเชิงรุก (Active) ได้แก่

- รับฟังด้วยท่าทีที่กระตือรือร้น

- คิด วิเคราะห์ ตลอดเวลาที่รับฟัง
- จดบันทึกสิ่งที่ตนเองได้รับฟัง
- มีภาษากายในเชิงตอบรับ แสดงให้เห็นว่ากำลังรับฟังอย่างตั้งใจ เช่น พยักหน้าเป็นครั้งคราว หรือใช้คำพูดตอบรับสั้นๆ เช่น “เธอคะ” “จริงเหรอครับ”
- สายตาจับจ้องที่ผู้พูด ไม่วอกแวกหรือเหม่อลอยไปที่อื่น
- พยายามใช้ท่าทีที่เชื่อเชิญให้ผู้พูดอยากให้อธิบายเพิ่มเติม เช่น ขมเป็นบางครั้ง หรือ พูดกระตุ้นให้พูดต่อเป็นบางครั้งตามความเหมาะสม อาทิ “เยี่ยมไปเลยครับ” “ดีจังเลยคะ แล้ว ยังไงต่อคะ?”
- ระมัดระวังภาษากายบางอย่างที่อาจทำให้เบี่ยงเบนความสนใจของผู้ให้ข้อมูล เช่น การแคะจมูก การแกะสิว การถอนหนวด การดัดผม หรือการหมุนปากกา เป็นต้น
- ใช้การทวนคำพูดซ้ำเป็นบางครั้ง เพื่อแสดงว่า ผู้ประเมินยังตั้งใจฟังอยู่ แต่อย่าให้บ่อยจนเกินไป เพราะผู้ถูกประเมินอาจรู้สึกว่าคุณผู้ประเมินไม่ตั้งใจฟัง
- มีการสรุปประเด็นเพื่อตอกย้ำความเข้าใจอีกครั้ง เพื่อยืนยันว่าความเข้าใจของผู้ประเมินและผู้ถูกประเมินตรงกัน เช่น “เท่าที่เล่ามาให้ฟัง โดยสรุปก็คือที่นี่มีระบบการแจ้งให้ผู้ปกครองรับทราบก่อนการลงโทษนักเรียน เพียงแต่ยังไม่ได้จัดทำขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรใหม่คะ” ขึ้นตอนนี้มีความสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ตรวจพบข้อบกพร่อง หากมีการยืนยันกันแน่นอนตั้งแต่ตอนสัมภาษณ์ ก็จะทำให้ผู้ถูกประเมินยอมรับและลดข้อขัดแย้งในตอนประชุมเพื่อรายงานผลการตรวจลง

ทักษะในการอ่าน

แหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์มากอีกส่วนหนึ่งคือเอกสารคุณภาพและบันทึกคุณภาพผู้ประเมินที่ดีควรมีทักษะหรือศิลปะในการอ่านเอกสารเหล่านั้น ข้อบกพร่องที่พบได้ในผู้สำรวจมือใหม่ คือ

- ใช้เวลาในการอ่านมากเกินไป
- ไม่ทราบว่าจุดใดคือประเด็นสำคัญที่ควรค้นหา ควรขอดู
- ลืมจดบันทึกผลการประเมิน
- มักจะพอใจแต่เพียงการมีอยู่ของเอกสาร ไม่ได้ศึกษาลงไปในรายละเอียด
- ขาดความเป็นคนช่างสังเกต ช่างคิด

ในการประเมินการถือปฏิบัติ เอกสารที่ผู้ประเมินพึงให้ความสำคัญคือ บันทึกคุณภาพ เพราะบันทึกคุณภาพเป็นผลลัพธ์จากการปฏิบัติตามระบบคุณภาพ เมื่อโรงเรียนสร้างระบบคุณภาพขึ้นมาและถือปฏิบัติตามนั้น ผลการปฏิบัติจะถูกบันทึกลงในบันทึกคุณภาพ ดังนั้น ผู้ประเมินจึงควรให้ความสนใจกับบันทึกการประชุม บันทึกการตรวจสอบ บันทึกการแก้ไขและป้องกันปัญหา แผนการฝึกอบรม บันทึกการ

ฝึกอบรม แผนบำรุงรักษาเครื่องมือ บันทึกรการตรวจสอบเครื่องมือ รายงานดัชนีชี้วัดคุณภาพ รายงานการตรวจสอบคุณภาพภายใน เป็นต้น และตรวจสอบดูว่าสอดคล้องตามที่มาตรฐานและระบบคุณภาพของโรงเรียนกำหนดไว้หรือไม่

ทักษะในการสังเกต

ความช่างคิดและช่างสังเกตเป็นคุณสมบัติที่จำเป็นมากสำหรับผู้ประเมินที่ดี ผู้ประเมินที่ดีควรฝึกฝนทักษะในการสังเกต โดยอาจใช้เทคนิค ดังนี้

- สังเกตความแตกต่าง เช่น สังเกตเห็นเอกสารสี่สรรต่างกันในระดับแลถามว่า “สี่ของเอกสารมีความหมายไหมครับ” “ทำไมนักเรียนในโรงเรียน ม.ต้นปักจุดเหลือง แต่ในระดับ ม.ปลายปัก จุดสีแดง” “ทำไมบางครั้งอาจารย์ฝ่ายปกครองลงนามอนุมัติการออกนอกบริเวณโรงเรียน ทำไมบางครั้งอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นคนลงนามอนุมัติแทน” เชื้อใหม่หลายๆ ครั้งที่เราจะพบข้อบกพร่องของระบบจากการสังเกตเรื่องความแตกต่างนั่นเอง

- สังเกตจากการปฏิบัติ เช่น เมื่อผู้ประเมินเข้าไปในโรงเรียน ขณะที่ครูกำลังกู่กู่จ้อจัดสถานที่สำหรับการให้สัมภาษณ์ สังเกตเห็นครูคนหนึ่งหยิบเก้าอี้ออกมาจากห้องที่มีป้ายหน้าห้องว่า “ห้องผู้ปกครองรอพบ” ถ้าเป็นผู้ประเมินที่มีประสบการณ์จะเริ่มตั้งข้อสังเกตแล้วว่า ระบบการสัมภาษณ์ติดตามของโรงเรียนนี้มีประสิทธิภาพหรือไม่

- สังเกตจากการสาธิต เช่น ให้ครูที่ปรึกษาแสดงการจัดกิจกรรมโฮมรูม , แสดงการจัดกิจกรรมพบปะผู้ปกครอง (Classroom meeting) เป็นต้น

ทักษะการให้กำลังใจและสรุปปิด

ทักษะการให้กำลังใจ

ความหมาย การให้กำลังใจ เป็นทักษะที่ผู้ประเมินใช้เมื่อผู้รับการประเมินขาดความมั่นใจ วิตกกังวล มองดูตัวเองด้อยเกินกว่าจะแก้ไขปัญหา เพื่อกระตุ้นให้ผู้รับการประเมินได้รู้ว่ามีผู้ที่เข้าใจและช่วยให้ผู้รับการประเมินได้พูดหรือแสดงความรู้สึกออกมาและให้การแก้ไขปัญหาดำเนินต่อไป

ทักษะการให้กำลังใจต้องอิงอยู่บนศักยภาพของผู้รับการประเมิน ไม่ใช่มาจากผู้ประเมินและไม่ใช่การปลอบใจแบบที่ใช้ในสังคมทั่วไป

วิธีการ

1. การสำรวจอารมณ์ ความคิด ความรู้สึก โดยใช้ทักษะการถามเปิด ทวนความ การสะท้อนความรู้สึก การสรุปความ

2. การจับและสะท้อนความรู้สึก หลังจากที่ผู้รับการประเมินได้แสดงความรู้สึกอย่างใดอย่างหนึ่ง

ของตนออกมา ผู้ประเมินสะท้อนความรู้สึกเป็นคำพูด

3. ค้นหาศักยภาพของผู้รับประเมิน โดยผู้ประเมินกระตุ้นให้ผู้รับการประเมินได้พูดถึงศักยภาพของตนเอง ภายใต้อารมณ์ความรู้สึกนั้นๆ ว่ายังมีอะไรที่ทำให้เขาคงทำในสิ่งที่ดีต่อไปได้

4. สนับสนุนศักยภาพ หรือใช้คำพูดเพื่อให้กำลังใจหลังจากที่ผู้รับการประเมินได้พบศักยภาพของตนเองแล้ว ผู้ประเมินควรใช้คำพูดแสดงความชื่นชม

ผลที่ได้รับจากการใช้ทักษะการให้กำลังใจ

1. ผู้ประเมินรู้ศักยภาพของผู้รับประเมิน มีแนวทางในการหาแรงจูงใจให้ผู้รับการประเมินมีกำลังใจในการแก้ปัญหา
2. ผู้รับการประเมินเกิดแรงจูงใจ มีกำลังใจในการเผชิญและแก้ไขปัญหา รู้ว่าตนเองมีศักยภาพ

การสรุปผลการประเมินเพื่อทบทวน (Closing Meeting)

เมื่อคณะผู้ประเมินสามารถสรุปผลการประเมินได้แล้ว จะมีการประชุมร่วมกับคณะผู้รับการประเมินเพื่อรายงานผลการประชุมนี้ให้คณะผู้รับการประเมินทราบ ขั้นตอนนี้นิยมเรียกว่า Closing Meeting

วัตถุประสงค์ของการประชุมนี้ เพื่อ

- รายงานผลการประเมิน
- ส่งมอบรายงานผลการประเมิน
- อธิบายขั้นตอนหรือสิ่งที่จะเกิดภายหลังการประเมิน เช่น ในกรณีที่พบข้อบกพร่องโรงเรียนจะต้องเสนอแผนแก้ไขปัญหอย่างไร หรือคณะผู้ประเมินจะดำเนินการอะไรต่อไป อาทิ จะส่งผลการประเมินให้คณะกรรมการรับรองผล และจะรายงานผลการประเมินอย่างเป็นทางการภายใน 80 วัน เป็นต้น

ดังนั้น วาระการประชุมหรือกิจกรรมมาตรฐานที่หัวหน้าผู้ประเมินควรกระทำ ได้แก่

- กล่าวขอบคุณคณะผู้รับการประเมินสำหรับความร่วมมือที่ได้รับ
- ส่งใบลงนามร่วมประชุม (Attendant sheet) ให้ผู้เข้าร่วมประชุมลงนามเพื่อเป็นหลักฐานประกอบการรายงานผลการประเมิน
- อธิบายให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการประเมินอีกครั้ง พร้อมทั้งทำความเข้าใจกับทุกคนว่า กระบวนการประเมินเป็นกระบวนการสุ่มตัวอย่าง การที่ตรวจพบข้อบกพร่องไม่ได้หมายความว่าระบบคุณภาพของโรงเรียนล้มเหลวโดยสิ้นเชิง ในขณะที่เดียวกันการที่ตรวจไม่พบข้อบกพร่องในการประเมินครั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าระบบคุณภาพของโรงเรียนสมบูรณ์ไม่ต้องการพัฒนาอีกแล้ว
- รายงานจุดอ่อนหรือข้อควรปรับปรุงที่พบ

- ส่งมอบใบรายงานผลการประเมิน
- อธิบายให้ทราบสิ่งที่จะเกิดขึ้นภายหลังการประเมินครั้งนี้
- นัดหมายการประเมินครั้งถัดไปเพื่อติดตามผลการแก้ไขปัญหา (ถ้ามี)

การเขียนรายงาน

ลักษณะรายงานที่ดี ควรมียอดประกอบ ดังนี้

- ชัดเจน ตรงประเด็น
- กระชับ ไม่เยิ่นเย้อ
- ครอบคลุมในทุกประเด็น
- สะท้อนผลการเยี่ยมสำรวจได้อย่างแท้จริง
- ไม่มีอคติ
- ปราศจากข้อโต้แย้ง

ส่วนประกอบของรายงานโดยทั่วไป จะประกอบด้วย

1. ข้อมูลทั่วไป ได้แก่

- ชื่อและที่ตั้งของโรงเรียน
- ขอบข่ายของการประเมิน
- พื้นที่ที่ถูกประเมิน
- วัตถุประสงค์ของการประเมิน
- วัน เวลา ประเมิน

2. แผนการประเมินและกระบวนการที่ใช้เยี่ยมประเมิน เช่น

- สมาชิกของคณะผู้เยี่ยมชมสำรวจ
- หน้าที่ความรับผิดชอบของสมาชิกในคณะ
- วาระของ opening meeting และ closing meeting ที่ใช้
- วิธีการที่ผู้ประเมินใช้
- ตารางเวลาประเมิน

3. ผลการประเมิน เช่น

- สรุปผลการประเมินโดยภาพรวม
- รายงานจุดแข็งหรือจุดเด่นของโรงเรียน
- รายงานความไม่สอดคล้องที่ตรวจพบ
- รายงานผลการแก้ไขหรือปรับปรุงคุณภาพในกรณีเป็นการตรวจติดตาม

4. ข้อเสนอแนะ (Recommendation)

- เป็นการสรุปภาพรวมของการประเมิน และข้อเสนอแนะจากคณะผู้ประเมิน
- กรณีที่รายงานนี้นำเสนอต่อคณะกรรมการรับรองคุณภาพ (Accreditation Council) คณะผู้ประเมินจะต้องลงความเห็นเป็นข้อเสนอแนะให้คณะกรรมการพิจารณา

5. ภาคผนวก ประกอบด้วยหลักฐานหรือข้อมูลเพื่อความสมบูรณ์ของรายงาน เช่น

- รายการใบขอให้แก่ไขทั้งหมดที่มี
- Matrix ของข้อกำหนด
- รายการเยี่ยมสำรวจคุณภาพที่ใช้ (Audit Checklist)
- ข้อมูลอื่นๆ ตามความเหมาะสม

โดยทั่วไป รายงานที่จัดทำโดยคณะผู้ประเมินจากภายนอก ไม่ว่าจะเป็นการประเมินแบบบุคคลที่สองหรือสาม จะเป็นรายงานที่เป็นทางการและมีส่วนประกอบเหล่านี้ครบถ้วน แต่ถ้าเป็นการประเมินคุณภาพภายใน อาจไม่จำเป็นต้องมีให้ครบตามนี้ก็สมควรพิจารณาตามความเหมาะสม

ในการบันทึกข้อมูลการประเมิน ควรบันทึกเหตุการณ์หรือหลักฐานทั้งที่สอดคล้องต่อข้อกำหนดและไม่สอดคล้องต่อข้อกำหนด รวมทั้งข้อสังเกตของผู้ประเมิน ไม่ควรบันทึกเฉพาะข้อบกพร่องหรือความไม่สอดคล้องอย่างเดียว

รายละเอียดของการบันทึก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่เป็นข้อบกพร่อง ผู้ประเมินควรบันทึกข้อมูลที่จำเป็นอย่างละเอียดเพื่อป้องกันการปฏิเสธหรือไม่ยอมรับของผู้ถูกประเมิน

הכשרות

คู่มือแนะนำการใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ)

คำชี้แจง

แบบประเมินตนเอง (SDQ) ชุดนี้ เป็นแบบประเมินตนเองของสำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข พัฒนาจาก The Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) เป็นเครื่องมือที่ผ่านการวิจัยแล้วว่ามีประสิทธิภาพในการคัดกรองปัญหาเด็กได้ดี สามารถช่วยเหลือครูในการคัดกรองปัญหาและให้การช่วยเหลือเบื้องต้นแก่เด็กในโรงเรียน แบบประเมินตนเอง (SDQ) นี้ เหมาะที่จะใช้กับเด็กอายุระหว่าง 4-16 ปี

แบบประเมินแต่ละชุดมี 2 หน้า หน้าแรกเป็นลักษณะพฤติกรรม จำนวน 25 ข้อ ซึ่งมีลักษณะของพฤติกรรมทั้งด้านบวกและด้านลบ โดยสามารถจัดเป็นกลุ่มพฤติกรรมได้ 5 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มพฤติกรรมด้านอารมณ์ (5 ข้อ)
2. กลุ่มพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง สมาธิสั้น (5 ข้อ)
3. กลุ่มพฤติกรรมด้านความประพฤติ (5 ข้อ)
4. กลุ่มพฤติกรรมด้านบุคลิกภาพและความสัมพันธ์ (5 ข้อ)
5. กลุ่มพฤติกรรมด้านความสามารถทางสังคม (5 ข้อ)

คะแนนรวมของกลุ่มที่ 1-4 เป็นคะแนนที่แสดงถึงปัญหาพฤติกรรมของเด็กในแต่ละด้าน (Total Difficulties score) ส่วนคะแนนในกลุ่มที่ 5 เป็นคะแนนที่แสดงถึงจุดแข็งของเด็ก (Strength score) ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการพิจารณานำจุดแข็งมาใช้เพื่อให้การช่วยเหลือแก้ปัญหาในด้านอื่นๆ แก่เด็กต่อไป ในขณะเดียวกันคะแนนด้านความสามารถทางสังคมก็เป็นตัวบ่งชี้ให้ครูได้ทราบถึงความยากง่ายในการแก้ปัญหา ถ้าเด็กมีจุดแข็ง (คะแนนด้านความสามารถทางสังคมสูง) การให้ความช่วยเหลือปัญหาพฤติกรรมจะง่ายกว่าเด็กที่ไม่มีจุดแข็ง (คะแนนด้านความสามารถทางสังคมต่ำ) เป็นต้น

หน้าที่ 2 ในด้านหลังของแบบประเมิน เป็นการประเมินผลกระทบของพฤติกรรมว่ามีความเรื้อรังส่งผลกระทบต่อบุคคลรอบข้าง ต่อตัวเด็กเอง มีผลต่อสัมพันธภาพทางสังคม และชีวิตประจำวันของเด็กมากน้อยอย่างไร ซึ่งในส่วนนี้ใช้คำลงสรุปว่า “เป็นระดับความรุนแรงของปัญหา”

ข้อแนะนำในการใช้

1. แบบประเมินตนเอง (SDQ) มี 3 ชุด คือ

- 1) แบบประเมินที่นักเรียนประเมินตนเอง 1 ชุด
- 2) แบบประเมินที่ครูเป็นผู้ประเมินนักเรียน 1 ชุด
- 3) แบบประเมินที่ผู้ปกครองเป็นผู้ประเมินนักเรียน 1 ชุด

แบบประเมินทั้ง 3 ชุดนี้ มีลักษณะข้อคำถามคล้ายคลึงกับข้อคำถามในแบบประเมินที่นักเรียนจะประเมินตนเอง ตลอดจนการตรวจให้คะแนน ยกเว้นเกณฑ์การแปลผลต่างกันเล็กน้อย

2. ครูที่ประเมินนักเรียน ตลอดจนผู้ปกครองที่จะประเมิน ควรรู้จักนักเรียนและมีความใกล้ชิดกับนักเรียนมาระยะเวลาหนึ่ง และควรประเมินทั้ง 25 ข้อ ในครั้งเดียว

3. ระยะเวลาที่นักเรียนประเมินตนเอง ครูประเมินนักเรียน หรือผู้ปกครองเป็นผู้ประเมิน นักเรียนควรเป็นระยะเวลาที่ใกล้เคียงกัน

4. ครั้งแรกอาจให้นักเรียนประเมินตนเองก่อน แล้วครู/ผู้ปกครองสามารถใช้แบบประเมินตนเองฉบับของครู/ผู้ปกครอง ทำการประเมินนักเรียนซ้ำ เพื่อดูผลที่ได้ว่าสอดคล้องกันหรือไม่

5. อาจใช้การสัมภาษณ์ หรือเครื่องมืออื่นช่วยในการพิจารณาเพิ่มเติม กรณีที่เห็นว่าผลที่ได้ขัดแย้งกับความเป็นจริง อย่าลืมนำ ไม่มีเครื่องมือชนิดใดสมบูรณ์แบบ ขึ้นอยู่กับสภาพความพร้อมของผู้ตอบแบบประเมินเป็นสำคัญ แบบประเมินตนเองชุดนี้เป็นเพียงเครื่องมือเพื่อช่วยเหลือในการคัดกรอง ปัญหาที่นักเรียนเท่านั้น ไม่ใช่เป็นตัวชี้้นำครูในการตัดสินใจปัญหาที่นักเรียน

6. การประเมินพฤติกรรมนักเรียน เป็นการประเมินในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา ยกเว้น การใช้เพื่อติดตามลักษณะพฤติกรรมของนักเรียน

แบบประเมินตนเอง (SDQ) (ฉบับนักเรียนประเมินตนเอง)

(ด้านหน้า)

ชื่อ-สกุล (นาย/ด.ช./นางสาว/ด.ญ.).....ชั้น ป...../..... เลขที่.....
 วัน/เดือน/ปีเกิด..... เพศ ชาย หญิง

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย **X** ในช่องท้ายหัวข้อให้ครบทุกข้อ กรุณาตอบให้ตรงกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในช่วง 6 เดือน

พฤติกรรมประเมิน	ไม่จริง	ค่อนข้างจริง	จริง
1. ฉันพยายามจะทำตัวดีกับคนอื่น ฉันใส่ใจความรู้สึกคนอื่น	☐	☐	☐
2. ฉันอยู่ไม่นิ่ง ฉันนั่งนานๆ ไม่ได้	☐	☐	☐
3. ฉันปวดศีรษะ ปวดท้อง หรือไม่สบายบ่อยๆ	☐	☐	☐
4. ฉันเต็มใจแบ่งปันสิ่งของให้คนอื่น (ของกิน เกม ปากกา เป็นต้น)	☐	☐	☐
5. ฉันโกรธแค้น และมักอารมณ์เสีย	☐	☐	☐
6. ฉันชอบอยู่กับตัวเอง ฉันชอบเล่นคนเดียวหรืออยู่ตามลำพัง	☐	☐	☐
7. ฉันมักทำตามที่คุณอื่นบอก	☐	☐	☐
8. ฉันขี้กังวล	☐	☐	☐
9. ใครๆ ก็ฟังฉันได้ถ้าเขาเสียใจ อารมณ์ไม่ดีหรือไม่สบายใจ	☐	☐	☐
10. ฉันอยู่ไม่สุข วุ่นวาย	☐	☐	☐
11. ฉันมีเพื่อนสนิท	☐	☐	☐
12. ฉันมีเรื่องทะเลาะวิวาทบ่อย ฉันทำให้คนอื่นทำอย่างที่คุณต้องการได้	☐	☐	☐
13. ฉันไม่มีความสุข ท้อแท้ ร้องไห้บ่อย	☐	☐	☐
14. เพื่อนๆ ส่วนมากชอบฉัน	☐	☐	☐
15. ฉันวอกแวกง่าย ฉันรู้สึกว่าไม่มีสมาธิ	☐	☐	☐
16. ฉันกังวลเวลาอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่คุ้น และเสียความเชื่อมั่นในตนเองง่าย	☐	☐	☐
17. ฉันใจดีกับเด็กที่เล็กกว่า	☐	☐	☐
18. มีคนว่าฉันโกหก หรือขี้โกงง่าย	☐	☐	☐
19. เด็กๆ คนอื่น ล้อเลียนหรือรังแกฉัน	☐	☐	☐
20. ฉันมักจะอาสาช่วยเหลือคนอื่น (พ่อแม่, ครู, เด็กคนอื่น)	☐	☐	☐
21. ฉันคิดก่อนทำ	☐	☐	☐
22. ฉันเอาของคนอื่นในบ้าน ที่โรงเรียน หรือที่อื่น	☐	☐	☐
23. ฉันเข้ากับผู้ใหญ่ได้ดีกว่าเด็กวัยเดียวกัน	☐	☐	☐
24. ฉันขี้กลัว รู้สึกหวาดกลัวได้ง่าย	☐	☐	☐
25. ฉันทำงานได้จนเสร็จ ความตั้งใจในการทำงานของฉันดี	☐	☐	☐

เธอมีอย่างอื่นที่จะบอกอีกหรือไม่.....

.....

คะแนนด้านที่ 1		แปลผล .....
คะแนนด้านที่ 2		แปลผล .....
คะแนนด้านที่ 3		แปลผล .....
คะแนนด้านที่ 4		แปลผล .....
รวมคะแนนทั้ง 4 ด้าน		แปลผล .....

คะแนนความสามารถทางสังคม แปลผล .....

โดยรวมเธอคิดว่าตัวเองมีปัญหาในด้านใดด้านหนึ่งต่อไปนี้หรือไม่ :

ด้านอารมณ์ ด้านสมาธิ ด้านพฤติกรรม หรือความสามารถเข้ากับผู้อื่น

- ไม่
- ใช่ มีปัญหาเล็กน้อย
- ใช่ มีปัญหาชัดเจน
- ใช่ มีปัญหาอย่างมาก

ถ้าตอบว่า “ไม่” ไม่ต้องตอบข้อต่อไป

ถ้าเธอตอบ “ใช่” กรุณาตอบข้อต่อไป

ปัญหานี้เกิดขึ้นมานานเท่าไรแล้ว

- น้อยกว่า 1 เดือน
- 1-5 เดือน
- 6-12 เดือน
- มากกว่า 1 ปี

ปัญหานี้ทำให้เธอรู้สึกไม่สบายใจหรือไม่

- ไม่เลย
- เล็กน้อย
- ค่อนข้างมาก
- มาก

ปัญหานี้รบกวนชีวิตประจำวันของเธอในด้านต่างๆ ต่อไปนี้หรือไม่

	ไม่	เล็กน้อย	ค่อนข้างมาก	มาก
ความเป็นอยู่ที่บ้าน	☐	☐	☐	☐
การคบเพื่อน	☐	☐	☐	☐
การเรียนในห้องเรียน	☐	☐	☐	☐
กิจกรรมยามว่าง	☐	☐	☐	☐

ปัญหานี้ทำให้คนรอบข้างเกิดความยุ่งยากหรือไม่ (ครอบครัว เพื่อน ครู เป็นต้น)

- ไม่เลย
- เล็กน้อย
- ค่อนข้างมาก
- มาก

คะแนนรวมแบบประเมินด้านหลัง

แปลผล .....

แบบประเมินตนเอง (SDQ) (สำหรับครูเป็นผู้ประเมินนักเรียน)

(ด้านหน้า)

ชื่อ-สกุล (นาย/ด.ช./นางสาว/ด.ญ.)..... ชั้น ป...../..... เลขที่.....

วัน/เดือน/ปีเกิด..... เพศ ชาย หญิง

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย **X** ในช่องท้ายหัวข้อให้ครบทุกข้อ กรุณาตอบให้ตรงกับลักษณะของเด็กในช่วง 6 เดือน

พฤติกรรมประเมิน	ไม่จริง	ค่อนข้างจริง	จริง
1. ห่วงใยความรู้สึกคนอื่น	☐	☐	☐
2. อยู่ไม่นิ่ง นิ่งนานๆ ไม่ได้	☐	☐	☐
3. มักจะบ่นว่าปวดศีรษะ ปวดท้อง หรือไม่สบาย	☐	☐	☐
4. เต็มใจแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อน (ขนม ของเล่น ดินสอ เป็นต้น)	☐	☐	☐
5. มักจะอาละวาด หรือโมโหง่าย	☐	☐	☐
6. ค่อนข้างแยกตัว ชอบเล่นคนเดียว	☐	☐	☐
7. เชื่อฟัง มักจะทำตามผู้ใหญ่ต้องการ	☐	☐	☐
8. กังวลใจหลายเรื่อง ดูวิตกกังวลเสมอ	☐	☐	☐
9. เป็นที่พึ่งได้เวลาที่คนอื่นเสียใจ อารมณ์ไม่ดี หรือไม่สบายใจ	☐	☐	☐
10. อยู่ไม่สุข วุ่นวายอย่างมาก	☐	☐	☐
11. มีเพื่อนสนิท	☐	☐	☐
12. มักมีเรื่องทะเลาะวิวาทกับเด็กอื่น หรือรังแกเด็กอื่น	☐	☐	☐
13. ดูไม่มีความสุข ท้อแท้ ร้องไห้บ่อย	☐	☐	☐
14. เป็นที่ชื่นชอบของเพื่อน	☐	☐	☐
15. วอกแวกง่าย สมาธิสั้น	☐	☐	☐
16. เครียด ไม่ยอมห่างเวลาอยู่สถานการ์ณที่ไม่คุ้น และขาดความเชื่อมั่นในตนเอง	☐	☐	☐
17. ใจดีกับเด็กที่เล็กกว่า	☐	☐	☐
18. ชอบโกหก หรือขี้อิจฉา	☐	☐	☐
19. ถูกเด็กคนอื่นล้อเลียนหรือรังแก	☐	☐	☐
20. ชอบบอกรายละเอียดคนอื่น (พ่อแม่, ครู, เด็กคนอื่น)	☐	☐	☐
21. คิดก่อนทำ	☐	☐	☐
22. ขโมยของของที่บ้าน ที่โรงเรียน หรือที่อื่น	☐	☐	☐
23. เข้ากับผู้ใหญ่ได้ดีกว่าเด็กวัยเดียวกัน	☐	☐	☐
24. ซักแล้ว รู้สึกหวาดกลัวได้ง่าย	☐	☐	☐
25. ทำงานได้จนเสร็จ มีความตั้งใจในการทำงาน	☐	☐	☐

คุณมีความเห็นหรือความกังวลอื่นอีกหรือไม่.....

คะแนนด้านที่ 1 แปลผล .....

คะแนนด้านที่ 2 แปลผล .....

คะแนนด้านที่ 3 แปลผล .....

คะแนนด้านที่ 4 แปลผล .....

รวมคะแนนทั้ง 4 ด้าน แปลผล .....

คะแนนสัมพันธภาพทางสังคม แปลผล .....

โดยรวมเธอคิดว่าตัวเองมีปัญหาในด้านใดด้านหนึ่งต่อไปนี้หรือไม่ :

ด้านอารมณ์ ด้านสมาธิ ด้านพฤติกรรม หรือความสามารถเข้ากับผู้อื่น

- ไม่
- ใช่ มีปัญหาเล็กน้อย
- ใช่ มีปัญหาชัดเจน
- ใช่ มีปัญหาอย่างมาก

ถ้าตอบว่า “ไม่” ไม่ต้องตอบข้อต่อไป

ถ้าเธอตอบ “ใช่” กรุณาตอบข้อต่อไปนี้

ปัญหานี้เกิดขึ้นมานานเท่าไรแล้ว

- น้อยกว่า 1 เดือน
- 1-5 เดือน
- 6-12 เดือน
- มากกว่า 1 ปี

ปัญหานี้ทำให้เธอรู้สึกไม่สบายใจหรือไม่

- ไม่เลย
- เล็กน้อย
- ค่อนข้างมาก
- มาก

ปัญหานี้รบกวนชีวิตประจำวันของเธอในด้านต่างๆ ต่อไปนี้หรือไม่

	ไม่	เล็กน้อย	ค่อนข้างมาก	มาก
การคบเพื่อน	☐	☐	☐	☐
การเรียนในห้องเรียน	☐	☐	☐	☐

ปัญหาของเด็กทำให้คุณหรือชั้นเรียนเกิดความยุ่งยากหรือไม่

- ไม่เลย
- เล็กน้อย
- ค่อนข้างมาก
- มาก

ลายเซ็น.....

ครูผู้สอน /ครูที่ปรึกษา/อื่นๆ (โปรดระบุ).....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คะแนนรวมแบบประเมินด้านหลัง

แปลผล .....

แบบประเมินตนเอง (SDQ) (สำหรับผู้ปกครองเป็นผู้ประเมินนักเรียน) (ด้านหน้า)

ชื่อ-สกุล (นาย/ด.ช./นางสาว/ด.ญ.).....ชั้น ป...../..... เลขที่.....

วัน/เดือน/ปีเกิด..... เพศ ชาย หญิง

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย **X** ในช่องท้ายหัวข้อให้ครบทุกข้อ กรุณาตอบให้ตรงกับลักษณะของเด็กในช่วง 6 เดือน

พฤติกรรมประเมิน	ไม่จริง	ค่อนข้างจริง	จริง
1. ห่วงใยความรู้สึกคนอื่น	☐	☐	☐
2. อยู่ไม่นิ่ง นิ่งนานๆ ไม่ได้	☐	☐	☐
3. มักจะบ่นว่าปวดศีรษะ ปวดท้อง หรือไม่สบาย	☐	☐	☐
4. เต็มใจแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อน (ขนม ของเล่น ดินสอ เป็นต้น)	☐	☐	☐
5. มักจะอาละวาด หรือโมโหง่าย	☐	☐	☐
6. ค่อนข้างแยกตัว ชอบเล่นคนเดียว	☐	☐	☐
7. เชื่อฟัง มักจะทำตามผู้ใหญ่ต้องการ	☐	☐	☐
8. กังวลใจหลายเรื่อง ดูวิตกกังวลเสมอ	☐	☐	☐
9. เป็นที่พึ่งได้เวลาที่คนอื่นเสียใจ อารมณ์ไม่ดี หรือไม่สบายใจ	☐	☐	☐
10. อยู่ไม่สุข วุ่นวายอย่างมาก	☐	☐	☐
11. มีเพื่อนสนิท	☐	☐	☐
12. มักมีเรื่องทะเลาะวิวาทกับเด็กอื่น หรือรังแกเด็กอื่น	☐	☐	☐
13. ดูไม่มีความสุข ท้อแท้ ร้องไห้บ่อย	☐	☐	☐
14. เป็นที่ชื่นชอบของเพื่อน	☐	☐	☐
15. วอกแวกง่าย สมาธิสั้น	☐	☐	☐
16. เครียด ไม่ยอมห่างเวลาอยู่สถานการ์ณที่ไม่คุ้น และขาดความเชื่อมั่นในตนเอง	☐	☐	☐
17. ใจดีกับเด็กที่เล็กกว่า	☐	☐	☐
18. ชอบโกหก หรือขี้โกง	☐	☐	☐
19. ถูกเด็กคนอื่นล้อเลียนหรือรังแก	☐	☐	☐
20. ชอบอาสาช่วยเหลือคนอื่น (พ่อแม่, ครู, เด็กคนอื่น)	☐	☐	☐
21. คิดก่อนทำ	☐	☐	☐
22. ขโมยของของที่บ้าน ที่โรงเรียน หรือที่อื่น	☐	☐	☐
23. เข้ากับผู้ใหญ่ได้ดีกว่าเด็กวัยเดียวกัน	☐	☐	☐
24. ซักแล้ว รู้สึกหวาดกลัวได้ง่าย	☐	☐	☐
25. ทำงานได้จนเสร็จ มีความตั้งใจในการทำงาน	☐	☐	☐

คุณมีความเห็นหรือความกังวลอื่นอีกหรือไม่.....

.....

คะแนนด้านที่ 1 แปลผล .....

คะแนนด้านที่ 2 แปลผล .....

คะแนนด้านที่ 3 แปลผล .....

คะแนนด้านที่ 4 แปลผล .....

รวมคะแนนทั้ง 4 ด้าน แปลผล .....

คะแนนสัมพันธภาพทางสังคม แปลผล .....

โดยรวมเธอคิดว่าตัวเองมีปัญหาในด้านใดด้านหนึ่งต่อไปนี้หรือไม่ :

ด้านอารมณ์ ด้านสมาธิ ด้านพฤติกรรม หรือความสามารถเข้ากับผู้อื่น

- ไม่
- ใช่ มีปัญหาเล็กน้อย
- ใช่ มีปัญหาชัดเจน
- ใช่ มีปัญหาอย่างมาก

ถ้าตอบว่า “ไม่” ไม่ต้องตอบข้อต่อไป

ถ้าเธอตอบ “ใช่” กรุณาตอบข้อต่อไปนี้

ปัญหานี้เกิดขึ้นมานานเท่าไรแล้ว

- น้อยกว่า 1 เดือน
- 1-5 เดือน
- 6-12 เดือน
- มากกว่า 1 ปี

ปัญหานี้ทำให้เธอรู้สึกไม่สบายใจหรือไม่

- ไม่เลย
- เล็กน้อย
- ค่อนข้างมาก
- มาก

ปัญหานี้รบกวนชีวิตประจำวันของเธอในด้านต่างๆ ต่อไปนี้หรือไม่

	ไม่	เล็กน้อย	ค่อนข้างมาก	มาก
ความเป็นอยู่ที่บ้าน	☐	☐	☐	☐
การคบเพื่อน	☐	☐	☐	☐
การเรียนในห้องเรียน	☐	☐	☐	☐
กิจกรรมยามว่าง	☐	☐	☐	☐

ปัญหาของเด็กทำให้คุณหรือครอบครัวเกิดความยุ่งยากหรือไม่

- ไม่เลย
- เล็กน้อย
- ค่อนข้างมาก
- มาก

ลายเซ็น.....

พ่อ/แม่/อื่นๆ (โปรดระบุ).....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คะแนนรวมแบบประเมินด้านหลัง

แปลผล .....

การให้คะแนนและการแปลผล

1. ด้านหน้า

การให้คะแนนแยกตามรายด้าน

1. ด้านอารมณ์

ข้อ	ข้อคำถาม	ไม่จริง	อาจจะจริง	จริง
3.	มักจะบ่นว่า ปวดศีรษะ ปวดท้อง	0	1	2
8.	กังวลใจหลายเรื่อง ดูกังวลเสมอ	0	1	2
13.	ดูไม่มีความสุข ท้อแท้	0	1	2
16.	เครียด ไม่ยอมห่างเวลาอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่คุ้น และขาดความมั่นใจในตนเอง	0	1	2
24.	ซึ่กั้ว ู้สึกหวาดกลัวได้ง่าย	0	1	2

รวมคะแนน.....จัดอยู่ในกลุ่ม 0-5 ปกติ 6 เสี่ยง 7-10 มีปัญหา

2. ด้านความประพฤติ/เกร

ข้อ	ข้อคำถาม	ไม่จริง	อาจจะจริง	จริง
5.	มักจะอาละวาด หรือโมโหร้าย	0	1	2
7.	เชื่อฟัง มักจะทำตามผู้ใหญ่ที่ต้องการ	2	1	0
12.	มักมีเรื่องทะเลาะวิวาทกับเด็กอื่น หรือรังแกเด็กอื่น	0	1	2
18.	ชอบโกหก หรือขี้โกง	0	1	2
22.	ขโมยของของที่บ้าน ที่โรงเรียนหรือที่อื่น	0	1	2

รวมคะแนน.....จัดอยู่ในกลุ่ม 0-4 ปกติ 5 เสี่ยง 6-10 มีปัญหา

3. ด้านพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง

ข้อ	ข้อคำถาม	ไม่จริง	อาจจะจริง	จริง
2.	อยู่ไม่นิ่ง นิ่งนิ่งๆ ไม่ได้	0	1	2
10.	อยู่ไม่สุข วุ่นวายอย่างมาก	0	1	2
15.	วอกแวกง่าย สมาธิสั้น	0	1	2
21.	คิดก่อนทำ	2	1	0
25.	ทำงานได้จนเสร็จ มีความตั้งใจในการทำงาน	2	1	0

รวมคะแนน.....จัดอยู่ในกลุ่ม 0-5 ปกติ 6 เสี่ยง 7-10 มีปัญหา

4. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน

ข้อ	ข้อความ	ไม่จริง	อาจจะจริง	จริง
6.	ค่อนข้างแยกตัว ชอบเล่นคนเดียว	0	1	2
11.	มีเพื่อนสนิท	2	1	0
14.	เป็นที่ชื่นชอบของเพื่อน	2	1	0
19.	ถูกเด็กคนอื่นล้อเลียน หรือรังแก	0	1	2
23.	เข้ากับผู้ใหญ่ได้ดีกว่าเด็กวัยเดียวกัน	0	1	2

รวมคะแนน.....จัดอยู่ในกลุ่ม ปกติ เสี่ยง มีปัญหา

5. ด้านสัมพันธภาพทางสังคม

ข้อ	ข้อความ	ไม่จริง	อาจจะจริง	จริง
1.	ห่วงใยความรู้สึกคนอื่น	0	1	2
4.	เต็มใจแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อน (ขนม, ของเล่น, ดินสอ เป็นต้น)	0	1	2
9.	เป็นที่พึ่งได้เวลาที่คนอื่นเสียใจ อารมณ์ไม่ดี หรือไม่สบายใจ	0	1	2
17.	ใจดีเก็บเด็กที่เล็กกว่า	0	1	2
20.	ขออาสาช่วยเหลือผู้อื่น (พ่อแม่, ครู, เด็กคนอื่น)	0	1	2

รวมคะแนน.....จัดอยู่ในกลุ่ม ปกติ เสี่ยง มีปัญหา

สรุปการให้คะแนนและการแปลผลในภาพรวม (นักเรียนประเมินตนเอง)

รายการประเมิน	ปกติ	มีปัญหา	
		เสี่ยง	มีปัญหา
คะแนนรวมพฤติกรรมที่เป็นปัญหา (จากคะแนนรวมพฤติกรรม 4 ด้าน)	0-16	17-18	19-40
คะแนนรวมพฤติกรรมแต่ละด้าน			
1. คะแนนพฤติกรรมด้านอารมณ์	0-5	6	7-10
2. คะแนนพฤติกรรมเกร / ความประพฤติ	0-4	5	6-10
3. คะแนนพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง / สมาธิสั้น	0-5	6	7-10
4. คะแนนพฤติกรรมด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	0-3	4	5-10
5. คะแนนพฤติกรรมด้านสัมพันธภาพทางสังคม (คะแนนจุดแข็ง)	4-10 เป็นจุดแข็ง	ต่ำกว่า 3 ไม่มีจุดแข็ง	

การแปลผลแบบประเมินพฤติกรรมเด็กฉบับครู/ผู้ปกครองประเมินนักเรียน
คะแนนจากแบบประเมินด้านหน้า (25 ข้อ)

แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก ฉบับครูประเมินนักเรียน

รายการประเมิน	ปกติ	เสี่ยง	มีปัญหา
คะแนนรวม	0-15	16-17	18-40
- คะแนนพฤติกรรมด้านอารมณ์	0-3	4	5-10
- คะแนนพฤติกรรมเกร	0-3	4	5-10
- คะแนนพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง	0-5	6	7-10
- คะแนนพฤติกรรมด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	0-5	6	7-10
- คะแนนพฤติกรรมด้านสัมพันธภาพทางสังคม	4-10 (มีจุดแข็ง)	3 (ไม่มีจุดแข็ง)	0-2

แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก ฉบับผู้ปกครองประเมินนักเรียน

รายการประเมิน	ปกติ	เสี่ยง	มีปัญหา
คะแนนรวม	0-15	16-17	18-40
- คะแนนพฤติกรรมด้านอารมณ์	0-3	4	5-10
- คะแนนพฤติกรรมเกร	0-3	4	5-10
- คะแนนพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง	0-5	6	7-10
- คะแนนพฤติกรรมด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน	0-5	6	7-10
- คะแนนพฤติกรรมด้านสัมพันธภาพทางสังคม	4-10 (มีจุดแข็ง)	3 (ไม่มีจุดแข็ง)	0-2

2. ด้านหลัง

ประเมินว่ามีความเรื้อรัง ส่งผลกระทบต่อบุคคลรอบตัวเด็ก มีผลต่อสัมพันธภาพทางสังคม และชีวิตประจำวันของเด็ก

ในการประเมินว่าตัวเองมีปัญหาด้านอารมณ์ ด้านสมาธิ ด้านพฤติกรรม หรือความสามารถเข้ากับผู้อื่นได้

ถ้าตอบว่า “ไม่” ไม่ต้องคิดคะแนนข้อต่อไป

ถ้าตอบว่า “ใช่” ให้พิจารณาแบบประเมินในหัวข้อข้อต่อไป

- ปัญหานี้ทำให้รู้สึกไม่สบายใจหรือไม่

- ปัญหานี้รบกวนชีวิตประจำวันในด้านต่างๆ หรือไม่

ใน 2 หัวข้อนี้ ถ้าตอบว่า “ไม่เลย” หรือ “เล็กน้อย” ให้ 0 คะแนน “ค่อนข้างมาก” ให้ 1 คะแนน “มาก” ให้ 2 คะแนน ดังนี้

ข้อความ	ไม่เลย	เล็กน้อย	ค่อนข้างมาก	มาก
ปัญหานี้ทำให้รู้สึกไม่สบายใจ	0	0	1	2
ปัญหานี้รบกวนชีวิตประจำวันในด้านต่างๆ				
• ความเป็นอยู่ที่บ้าน	0	0	1	2
• การคบเพื่อน	0	0	1	2
• การเรียนในห้องเรียน	0	0	1	2
• กิจกรรมยามว่าง	0	0	1	2

สรุปการแปลผลด้านหลัง

คะแนนรวม	0	คะแนน	=	ไม่รุนแรง / รุนแรงเล็กน้อย
คะแนนรวม	1-2	คะแนน	=	รุนแรงปานกลาง
คะแนนรวม	3	คะแนน	=	รุนแรงมาก

แบบประเมิน

EQ ความฉลาดทางอารมณ์

ความฉลาดทางอารมณ์ คือ ความสามารถทางอารมณ์ในการดำเนินชีวิตอย่างสร้างสรรค์ และมีความสุข

การรู้จักความฉลาดทางอารมณ์ของตนเองเพื่อการพัฒนาและการใช้ศักยภาพตนเองในการดำเนินชีวิตครอบครัว การทำงานและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จ

กรมสุขภาพจิตได้ตระหนักถึงความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ จึงได้สร้างแบบประเมินสำหรับประชาชนเพื่อใช้ประเมินตนเอง

♥ คำแนะนำ

แบบประเมินนี้เป็นประโยชน์ที่มีข้อเกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึกที่แสดงออกในลักษณะต่างๆ แม้ว่าบางประโยคอาจไม่ตรงกับที่ท่านเป็นอยู่ก็ตาม ขอให้ท่านเลือกคำตอบที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุด ไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด ดีหรือไม่ดี โปรดตอบตามความจริงและตอบทุกข้อ เพื่อท่านจะได้รู้จักตนเองและวางแผนพัฒนาตนเองต่อไป

มีคำตอบ 4 คำตอบ สำหรับข้อความแต่ละประโยคคือ *ไม่จริง* *จริงบางครั้ง* *ค่อนข้างจริง* *จริงมาก* โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ท่านคิดว่าตรงกับตัวท่านมากที่สุด

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

		ไม่จริง	จริง บางครั้ง	ค่อนข้างจริง	จริง มาก	คะแนน
1	เวลาโกรธหรือไม่สบายใจ ฉันรับรู้ได้ว่าเกิดอะไรขึ้นกับฉัน					
2	ฉันบอกไม่ได้ว่าอะไรทำให้ฉันรู้สึกโกรธ					
3	เมื่อถูกขัดใจ ฉันมักรู้สึกหงุดหงิดจนควบคุมอารมณ์ไม่ได้					
4	ฉันสามารถคอยเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พอใจ					
5	ฉันมักมีปฏิกิริยาโต้ตอบรุนแรงต่อปัญหาเพียงเล็กน้อย					
6	เมื่อถูกบังคับให้ทำในสิ่งที่ไม่ชอบ ฉันจะอธิบายเหตุผลจนผู้อื่นยอมรับได้					
รวม						
7	ฉันสังเกตได้ เมื่อคนใกล้ฉันมีอารมณ์เปลี่ยนแปลง					
8	ฉันไม่สนใจกับความทุกข์ของผู้อื่นที่ฉันไม่รู้จัก					
9	ฉันไม่ยอมรับในสิ่งที่ผู้อื่นทำต่างจากที่ฉันคิด					
10	ฉันยอมรับได้ว่าผู้อื่นก็อาจมีเหตุผลที่จะไม่พอใจการกระทำของฉัน					
11	ฉันรู้สึกว่าผู้อื่นชอบเรียกร้องความสนใจมากเกินไป					
12	แม้จะมีภาระที่ต้องทำ ฉันก็ยินดีรับฟังความทุกข์ของผู้อื่นที่ต้องการความช่วยเหลือ					
รวม						
13	เป็นเรื่องธรรมดาที่จะเอาเปรียบผู้อื่นเมื่อมีโอกาส					
14	ฉันเห็นคุณค่าในน้ำใจที่ผู้อื่นมีต่อฉัน					
15	เมื่อทำผิด ฉันสามารถกล่าวคำ "ขอโทษ" ผู้อื่นได้					
16	ฉันยอมรับข้อผิดพลาดของผู้อื่นได้ยาก					
17	ถึงแม้จะต้องเสียประโยชน์ส่วนตัวไปบ้าง ฉันก็ยินดีที่จะทำเพื่อส่วนรวม					
18	ฉันรู้สึกลำบากใจในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อผู้อื่น					
รวม						
20	แม้จะเป็นงานยาก ฉันก็มั่นใจว่าสามารถทำได้					
21	เมื่อทำสิ่งใดไม่สำเร็จ ฉันรู้สึกหมดกำลังใจ					
22	ฉันรู้สึกมีคุณค่าเมื่อได้ทำสิ่งต่างๆ อย่างเต็มความสามารถ					
23	เมื่อต้องเผชิญกับอุปสรรคและความผิดหวัง ฉันก็จะไม่ยอมแพ้					
24	เมื่อเริ่มทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด ฉันมักทำต่อไปไม่สำเร็จ					
รวม						
25	ฉันพยายามหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาโดยไม่คิดเอาเองตามใจชอบ					
26	บ่อยครั้งที่ฉันไม่รู้ว่าจะอะไรทำให้ฉันไม่มีความสุข					
27	ฉันรู้สึกว่า การตัดสินใจแก้ปัญหาเป็นเรื่องยากสำหรับฉัน					
28	เมื่อต้องทำอะไรหลายอย่างในเวลาเดียวกัน ฉันตัดสินใจได้ว่าจะทำอะไรก่อนหลัง					
29	ฉันลำบากใจเมื่อต้องอยู่กับคนแปลกหน้าหรือคนที่ไม่คุ้นเคย					
30	ฉันทนไม่ได้เมื่อต้องอยู่ในสังคมที่มีกฎระเบียบขัดกับความเคยชินของฉัน					
รวม						

		ไม่จริง	จริง บางครั้ง	ค่อนข้างจริง	จริง มาก	คะแนน
31	ฉันทำความรู้จักผู้อื่นได้ง่าย					
32	ฉันมีเพื่อนสนิทหลายคนที่คบกันมานาน					
33	ฉันไม่กล้าบอกความต้องการของฉันให้ผู้อื่นรู้					
34	ฉันทำในสิ่งที่ต้องการโดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน					
35	เป็นการยากสำหรับฉันที่จะโต้แย้งกับผู้อื่น แม้จะมีเหตุผลเพียงพอ					
36	เมื่อไม่เห็นด้วยกับผู้อื่น ฉันสามารถอธิบายเหตุผลที่เขายอมรับได้					
รวม						
37	ฉันรู้สึกด้อยกว่าผู้อื่น					
38	ฉันทำหน้าที่ได้ดี ไม่ว่าจะอยู่ในบทบาทใด					
39	ฉันสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ดีที่สุด					
40	ฉันไม่มั่นใจในการทำงานที่ยากลำบาก					
รวม						
41	แม้สถานการณ์จะเลวร้าย ฉันก็มีความหวังว่าจะดีขึ้น					
42	ทุกปัญหามักมีทางออกเสมอ					
43	เมื่อมีเรื่องที่ทำให้เครียด ฉันมักปรับเปลี่ยนให้เป็นเรื่องผ่อนคลายหรือสนุกสนานได้					
44	ฉันสนุกสนานทุกครั้งกับกิจกรรมในวันสุดสัปดาห์และวันหยุดพักผ่อน					
45	ฉันรู้สึกไม่พอใจที่ผู้อื่นได้รับสิ่งดี ๆ มากกว่าฉัน					
46	ฉันพอใจกับสิ่งที่ฉันเป็นอยู่					
รวม						
47	ฉันไม่รู้ว่าทำอะไรทำ เมื่อรู้สึกเบื่อหน่าย					
48	เมื่อว่างเว้นจากภาระหน้าที่ ฉันจะทำในสิ่งที่ฉันชอบ					
49	เมื่อรู้สึกไม่สบายใจ ฉันมีวิธีผ่อนคลายอารมณ์ได้					
50	ฉันสามารถผ่อนคลายตนเองได้ แม้จะเหน็ดเหนื่อยจากภาระหน้าที่					
51	ฉันไม่สามารถทำให้ใจเป็นสุขได้จนกว่าจะได้ทุกสิ่งที่ต้องการ					
52	ฉันมั่นใจพร้อมรับมือกับเรื่องเล็กๆ น้อยๆ ที่เกิดขึ้นเสมอ					
รวม						

♥ การให้คะแนน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ในการให้คะแนนดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 ได้แก่ข้อ

2	3	5	8	9	11	13	16	18	19	21	24
26	27	29	30	33	35	37	40	45	47	51	52

แต่ละข้อให้คะแนนดังต่อไปนี้

ตอบไม่จริง	ให้	1	คะแนน
ตอบจริงบางครั้ง	ให้	2	คะแนน
ตอบค่อนข้างจริง	ให้	3	คะแนน
ตอบจริงมาก	ให้	4	คะแนน

กลุ่มที่ 2 ได้แก่ข้อ

1	4	6	7	10	12	14	15	17	20	22	23	25	28
31	32	34	36	38	39	41	42	43	44	46	48	49	50

แต่ละข้อให้คะแนนดังต่อไปนี้

ตอบไม่จริง	ให้	4	คะแนน
ตอบจริงบางครั้ง	ให้	3	คะแนน
ตอบค่อนข้างจริง	ให้	2	คะแนน
ตอบจริงมาก	ให้	1	คะแนน

♥ การรวมคะแนน

- ด้านดี** หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม
- ด้านเก่ง** หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจแก้ปัญหา และแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น
- ด้านสุข** หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข

ด้าน	ด้านย่อย	การรวมคะแนน	ผลรวมของคะแนน
ดี	1.1 ควบคุมอารมณ์	รวมข้อ 1 ถึงข้อ 6	
	1.2 เห็นใจผู้อื่น	รวมข้อ 7 ถึงข้อ 12	
	1.3 รับผิดชอบ	รวมข้อ 13 ถึงข้อ 18	
เก่ง	2.2 มีแรงจูงใจ	รวมข้อ 19 ถึงข้อ 24	
	2.2 ตัดสินใจและแก้ปัญหา	รวมข้อ 25 ถึงข้อ 30	
	2.3 สัมพันธภาพกับผู้อื่น	รวมข้อ 31 ถึงข้อ 36	
สุข	3.1 ภูมิใจตนเอง	รวมข้อ 37 ถึงข้อ 40	
	3.2 พึงพอใจในชีวิต	รวมข้อ 41 ถึงข้อ 46	
	3.3 สุขสงบทางใจ	รวมข้อ 47 ถึงข้อ 52	

หลังจากรวมคะแนนแต่ละด้านเสร็จแล้ว นำคะแนนที่ได้ไปทำเครื่องหมาย X ลงบนเส้นประในกราฟความฉลาดทางอารมณ์แล้วลากเส้นให้ต่อกัน และพิจารณาดูว่ามีคะแนนด้านใดที่สูงหรือต่ำกว่าช่วงคะแนนปกติ

ผลที่ได้เป็นเพียงการประเมินโดยสังเขป คะแนนที่ได้ต่ำกว่าช่วงคะแนนปกติ ไม่ได้หมายความว่าท่านมีความผิดปกติในด้านนั้น เพราะด้านต่างๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้น คะแนนที่ได้ต่ำ จึงเป็นเพียงข้อเตือนใจให้ท่านหาแนวทางในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ในด้านนั้นๆ ให้มากยิ่งขึ้น

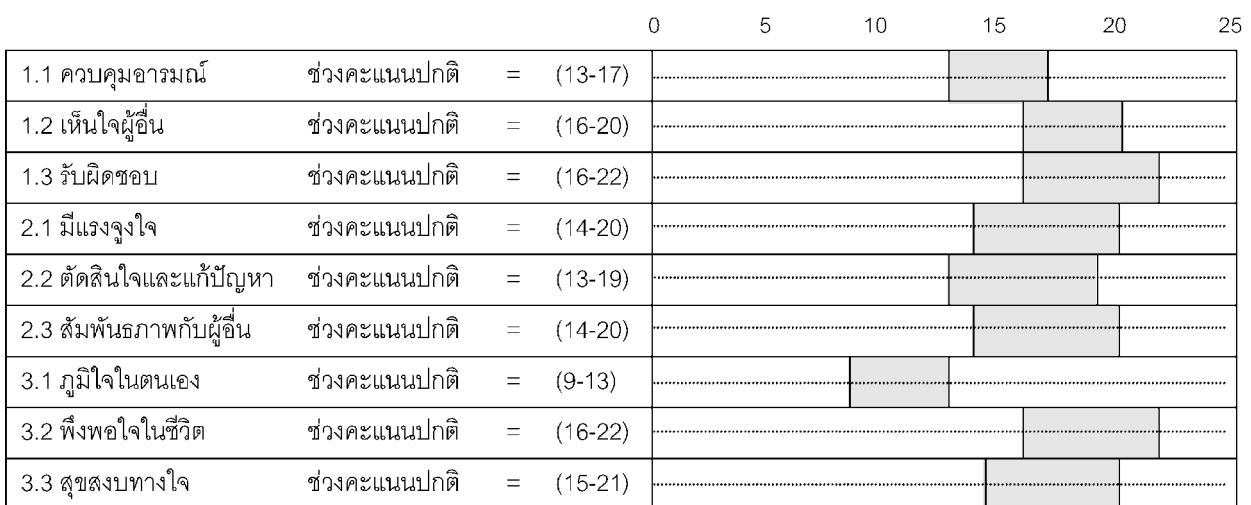
สำหรับรายละเอียดและแนวทางการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์มีอยู่ในหนังสืออีคิว : ความฉลาดทางอารมณ์ หรือคู่มือความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต รวมทั้งท่าน สามารถเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ที่ทางกรมสุขภาพจิตหรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องจัดขึ้น

♥ เกณฑ์ปกติของคะแนน EQ รวม ดี เก่ง สุข

กลุ่มตัวอย่างอายุ 12-17 ปี

องค์ประกอบ EQ	ต่ำกว่าปกติ	เกณฑ์ปกติ	สูงกว่าปกติ
คะแนน EQ รวม	< 140	140 – 170	> 170
1. องค์ประกอบ ดี	< 48	48 - 58	> 58
1.1 ควบคุมอารมณ์	< 13	13 - 17	> 17
1.2 เห็นใจผู้อื่น	< 16	16 – 20	> 20
1.3 รับผิดชอบ	< 16	16 – 22	> 22
2. องค์ประกอบ เก่ง	< 45	45 – 57	> 57
2.1 มีแรงจูงใจ	< 14	14 – 20	> 20
2.2 ตัดสินใจและแก้ปัญหา	< 13	13 – 19	> 19
2.3 สัมพันธภาพกับผู้อื่น	< 14	14 – 20	> 20
3. องค์ประกอบ สุข	< 40	40 – 55	> 55
3.1 ภูมิใจในตนเอง	< 9	9 – 13	> 13
3.2 พึงพอใจในชีวิต	< 16	16 – 22	> 22
3.3 สุขสงบทางใจ	< 15	15 – 21	> 21

♥ กราฟความฉลาดทางอารมณ์

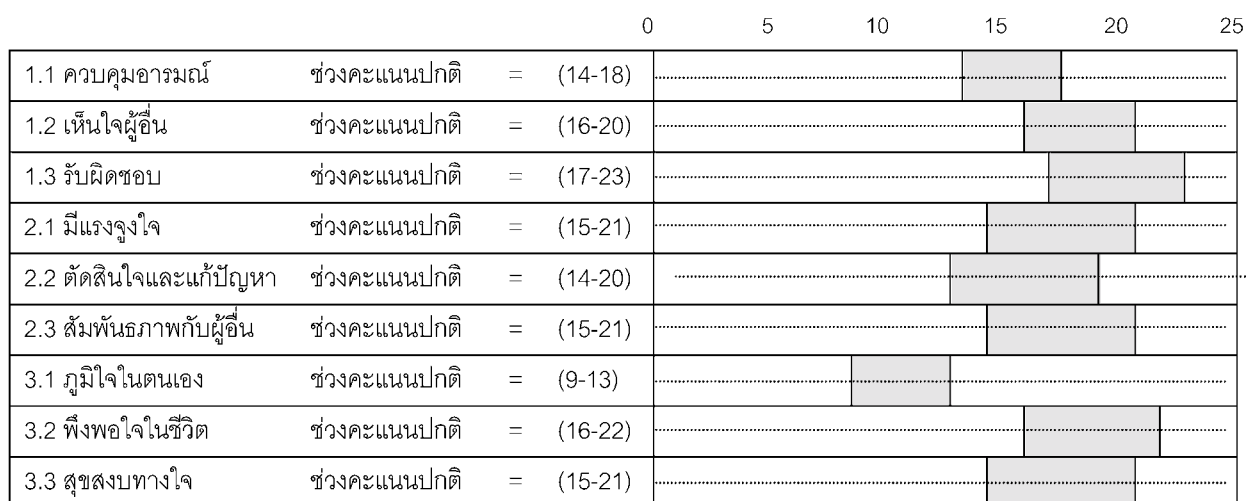
หมายเหตุ หมายถึง ช่วงคะแนนปกติ

♥ เกณฑ์ปกติของคะแนน EQ รวม ดี เก่ง สุข

กลุ่มตัวอย่างอายุ 18-25 ปี

องค์ประกอบ EQ	ต่ำกว่าปกติ	เกณฑ์ปกติ	สูงกว่าปกติ
คะแนน EQ รวม	< 138	138 – 170	> 170
1. องค์ประกอบ ดี	< 48	48 – 58	> 58
1.1 ควบคุมอารมณ์	< 14	14 – 18	> 18
1.2 เห็นใจผู้อื่น	< 16	16 – 20	> 20
1.3 รับผิดชอบ	< 17	17 – 23	> 23
2. องค์ประกอบ เก่ง	< 45	45 – 59	> 59
2.1 มีแรงจูงใจ	< 15	15 – 21	> 21
2.2 ตัดสินใจและแก้ปัญหา	< 14	14 – 20	> 20
2.3 สัมพันธภาพกับผู้อื่น	< 15	15 – 21	> 21
3. องค์ประกอบ สุข	< 42	42 – 56	> 56
3.1 ภูมิใจในตนเอง	< 9	9 – 13	> 13
3.2 พึงพอใจในชีวิต	< 16	16 – 22	> 22
3.3 สุขสงบทางใจ	< 15	15 – 21	> 21

♥ กราฟความฉลาดทางอารมณ์

หมายเหตุ

หมายถึง ช่วงคะแนนปกติ

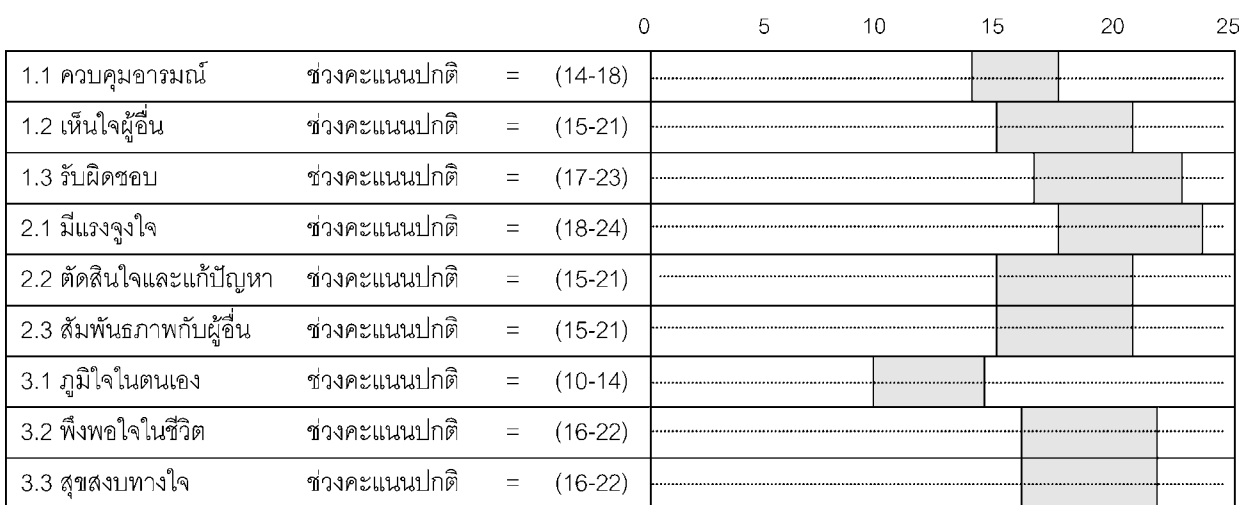

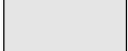
♥ เกณฑ์ปกติของคะแนน EQ รวม ดี เก่ง สุข

กลุ่มตัวอย่างอายุ 26-60 ปี

องค์ประกอบ EQ	ต่ำกว่าปกติ	เกณฑ์ปกติ	สูงกว่าปกติ
คะแนน EQ รวม	< 143	143 – 177	> 177
1. องค์ประกอบ ดี	< 49	49 – 59	> 59
1.1 ควบคุมอารมณ์	< 14	14 – 18	> 18
1.2 เห็นใจผู้อื่น	< 15	15 – 21	> 21
1.3 รับผิดชอบ	< 17	17 – 23	> 23
2. องค์ประกอบ เก่ง	< 48	48 – 62	> 62
2.1 มีแรงจูงใจ	< 18	18 – 24	> 24
2.2 ตัดสินใจและแก้ปัญหา	< 15	15 – 21	> 21
2.3 สัมพันธภาพกับผู้อื่น	< 15	15 – 21	> 21
3. องค์ประกอบ สุข	< 44	44 – 58	> 58
3.1 ภูมิใจในตนเอง	< 10	10 – 14	> 14
3.2 พึ่งพอใจในชีวิต	< 16	16 – 22	> 22
3.3 สุขสงบทางใจ	< 15	16 – 22	> 22

♥ กราฟความฉลาดทางอารมณ์

หมายเหตุ หมายถึง ช่วงคะแนนปกติ

กิจกรรมโฮมรูม

กิจกรรมโฮมรูมเป็นกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน เพื่อการปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมทั้งในและนอกโรงเรียน แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

1. กิจกรรมโฮมรูมสั้น ใช้เวลา 10-15 นาที
2. กิจกรรมโฮมรูมยาว ใช้เวลา 50 นาที

กิจกรรมโฮมรูมสั้น

โฮมรูมสั้น มักเป็นการพูดคุยระหว่างครูที่ปรึกษากับนักเรียนในหัวข้อและวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันไปตามครูที่ปรึกษาแต่ละคน เพื่อให้การทำโฮมรูมสั้นมีมาตรฐาน อาจทำได้โดย

1. ให้ทีมครูที่ปรึกษา (ตามระดับชั้น) กำหนดหัวข้อและวัตถุประสงค์การทำโฮมรูมร่วมกัน เป็นระยะๆ เช่น ทุก 2 สัปดาห์ หรือทุกเดือน โดยอาจนำมาจากสถานการณ์ ความต้องการของนักเรียน ตลอดจนนโยบายของโรงเรียน
2. ใช้กระบวนการกลุ่มมาจัดกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยอาศัยกลุ่มพื้นฐาน เช่น กลุ่ม 2 คน และกลุ่ม 3-4 คน มาเป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรม

กิจกรรมโฮมรูมยาว

วัตถุประสงค์ : กิจกรรมโฮมรูมยาว มุ่งสร้างทักษะชีวิต คือ

องค์ประกอบของทักษะชีวิตด้านพุทธิพิสัย ที่เป็นองค์ประกอบรวม ได้แก่

- ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ (Critical Thinking) เป็นความสามารถที่จะวิเคราะห์ แยกแยะข้อมูล ข่าวสาร ปัญหา และสถานการณ์ต่างๆ รอบตัว

- ความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) เป็นความสามารถในการคิดออกไปอย่างกว้างขวาง โดยไม่ยึดติดอยู่ในกรอบ

องค์ประกอบของทักษะชีวิตด้านจิตพิสัย หรือเจตคติ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 คู่คือ

คู่ที่ 1 ได้แก่ ความตระหนักรู้ในตน และความเห็นใจผู้อื่น

คู่ที่ 2 ได้แก่ ความภูมิใจในตนเอง และความรับผิดชอบต่อสังคม

- ความตระหนักรู้ในตน (Self awareness) เป็นความสามารถในการค้นหา และเข้าใจในจุดดีจุดด้อย ของตนเอง และความแตกต่างที่ตนเองมีกับบุคคลอื่น ไม่ว่าจะในแง่ความสามารถ เพศ วัย ระดับการศึกษา ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น สุขภาพ ฯลฯ

- ความเห็นใจผู้อื่น (Empathy) เป็นความสามารถในการเข้าใจความรู้สึก และเห็นอกเห็นใจ บุคคลที่แตกต่างกับเรา ไม่ว่าจะในด้านเพศ วัย ระดับการศึกษา ศาสนา สีผิว ท้องถิ่น วัย สุขภาพ ฯลฯ

- ความภูมิใจในตนเอง (Self esteem) หมายถึง ความรู้สึกที่ตนเองมีคุณค่า เช่น ความมีน้ำใจ รู้จักให้ รู้จักรับ ค้นพบ และภูมิใจในความสามารถด้านต่างๆ (สังคม ดนตรี กีฬา ศิลปะ ฯลฯ) ของตนเอง โดยมีได้มุ่งสนใจอยู่แต่ในเรื่องรูปร่าง หน้าตา เสน่ห์ หรือความสามารถทางเพศ การเรียนเก่ง ฯลฯ เท่านั้น

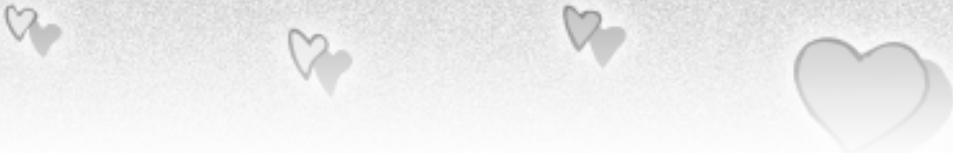
- ความรับผิดชอบต่อสังคม (Social responsibility) หมายถึง ความรู้สึกที่ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และมีส่วนรับผิดชอบต่อความเจริญหรือเสื่อมของสังคม ความรับผิดชอบต่อสังคม มีส่วนสัมพันธ์ใกล้ชิดกับความภูมิใจในตน เพราะหากคนเรามีความภูมิใจในตน คนเหล่านี้ก็มีแรงจูงใจที่จะทำดี กับผู้อื่นและสังคม

องค์ประกอบของทักษะชีวิตด้านทักษะพิสัย หรือทักษะ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 คู่คือ

คู่ที่ 1 การสร้างสัมพันธภาพ และการสื่อสาร

คู่ที่ 2 การตัดสินใจ และการแก้ไขปัญหา

คู่ที่ 3 การจัดการกับอารมณ์ และความเครียด

- ทักษะการสร้างสัมพันธภาพ และการสื่อสาร (Interpersonal relationship and Communication skill) เป็นความสามารถในการใช้คำพูด และภาษาท่าทางเพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง และความสามารถในการรับรู้ความรู้สึกนึกคิดของอีกฝ่าย ไม่ว่าจะในการแสดงความต้องการ ความชื่นชม การปฏิเสธ การสร้างสัมพันธภาพ ฯลฯ

- ทักษะการตัดสินใจ และแก้ไขปัญหา (Decision making and Problem solving skill) เป็นความสามารถในการรับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา หาทางเลือก วิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของ แต่ละทางเลือก ประเมินทางเลือก ตัดสินใจเลือกทางแก้ปัญหาที่เหมาะสม และลงมือแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

- ทักษะการจัดการกับอารมณ์ และความเครียด (Coping with Emotion and Stress skill) เป็นความสามารถในการประเมินอารมณ์ รู้เท่าทันอารมณ์ว่ามีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของตน เลือกใช้วิธีจัดการกับอารมณ์ที่เกิดขึ้นได้เหมาะสม และเป็นความสามารถที่จะรู้สาเหตุของความเครียด เรียนรู้ วิธีการควบคุมระดับของความเครียด รู้วิธีผ่อนคลาย และหลีกเลี่ยงสาเหตุ พร้อมทั้งเบี่ยงเบนพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์

Home Room

ความหมาย

เป็นกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน เพื่อให้
นักเรียนได้ปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมทั้งในและนอกโรงเรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ครูที่ปรึกษาได้รู้จักและคุ้นเคยกับนักเรียนในชั้น
2. เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียน
3. เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียนตามความสามารถของแต่ละคน
4. เพื่อเป็นโอกาสในการป้องกันแก้ไขและพัฒนา นักเรียน

ประเภท

1. กิจกรรมโฮมรูมสั้น 10 – 15 นาที

2. กิจกรรมโฮมรูมยาว 50 นาที

วิธีดำเนินการ

1. กำหนดหัวข้อ ในการทำกิจกรรมโฮมรูม
  - ระดับชั้นกำหนด
  - สำนวญความต้องการของนักเรียน
  - ครูที่ปรึกษาเลือกกำหนดหัวข้อให้เหมาะสมกับนักเรียน

2. กำหนดวัตถุประสงค์

3. กำหนดกิจกรรม

4. ดำเนินการตาม 1, 2, 3

5. บันทึกลงในแบบบันทึกโฮมรูม อาจให้นักเรียนบันทึก

แบบบันทึกการโฮมรูม

โรงเรียน.....

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา 254.....

สัปดาห์ที่.....วัน.....ที่.....เดือน.....พ.ศ. 254.....

วัตถุประสงค์.....(15 นาที)

เรื่อง.....	อาจารย์ที่ปรึกษา.....	หมายเหตุ
เนื้อหา	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
ผลที่คาดว่าจะได้รับ		
.....		
.....		
.....		

หัวหน้าระดับ.....

.....

ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายปกครอง.....

ตัวอย่างกิจกรรมอบรม
โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544
เรื่อง 108 วิธี ทำร้ายตนเอง

วัตถุประสงค์...นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญในการดูแลร่างกายและจิตใจของตนเอง		สื่อ / อุปกรณ์
สาระสำคัญ	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	
<p>ในสภาพปัจจุบัน เราต่างทำร้ายร่างกายและจิตใจของตนเองทุกวัน ทั้งโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ ซึ่งถ้าเรารักตนเอง ก็ควรดูแลร่างกาย และจิตใจ ไม่ให้ถูกตนเองและสิ่งแวดล้อมทำร้าย เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของเราเอง</p>	<p>1. แบ่งนักเรียนเป็น 10 กลุ่ม แจกกระดาษ กลุ่มละ 1 แผ่น สีเมจิก กลุ่มละ 2-3 แห่ง ให้กลุ่มวาดภาพ โครงร่างคนบนกระดาษ และช่วยกันระดมความคิดว่า ในชีวิตประจำวันของเรา ได้ทำอะไรที่เป็น การทำร้ายตัวเอง เขียนระบุไปยังไปที่ตรงร่างกายในส่วนต่าง ๆ</p> <p>2.ตัวแทนกลุ่มออกมารายงานหน้าชั้น</p> <p>3. อภิปรายซักถาม</p> <p>4. อภิปรายสรุปว่า ไม่มีใครทำร้ายร่างกายและจิตใจของเราได้ถ้าเราไม่ยินยอม แต่ในปัจจุบันเราลืบทิ้ง สิ่งที่ไม่เกิดผลดีต่อตนเอง เป็นการทำร้ายตนเองทั้งทางตรงและทางอ้อม เปลี่ยนความคิดและหันมาดูแลปกป้องร่างกายและจิตใจของเรา ไม่ให้ถูกตนเองและผู้อื่นทำร้ายอีกต่อไป</p>	<p>กระดาษ 10 แผ่น สีเมจิก 30 แห่ง</p>
	บันทึกผลที่ได้รับ	

อาจารย์ที่ปรึกษา..... หัวหน้าระดับ..... ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายปกครอง.....

กิจกรรมโอบอ้อมรายวัน

- ตัวอย่าง**
- 1.1 หมายถึง สัปดาห์ที่ 1 วันจันทร์
- 1.2 หมายถึง สัปดาห์ที่ 4 วันพุธ

ข้อ	รายการ
1.1	สร้างความคุ้นเคยของนักเรียนในชั้นเรียน
1.2	แนะนำบุคคลากร อาจารย์ สถานที่ ประวัติความเป็นมาของโรงเรียน
1.3	วันสำคัญทางศาสนา วิสาขบูชา
2.1	แนวปฏิบัติในการมาโรงเรียนเช้า / สาย
2.2	ระเบียบวินัยด้านต่าง ๆ เครื่องแต่งกาย ทรงผม
2.3	การแสดงความยินดีกันเป็นไทย ด้วยการร้องเพลงชาติ สวดมนต์
2.4	การช่วยรักษาคำความสะอาดในห้องเรียน โรงเรียน
3.1	กิจกรรมการเล่านิทาน / สภานักเรียน
3.2	มารยาทไทย การไหว้
3.3	หน้าที่ความรับผิดชอบของวงรประจักษ์วัน
3.4	มารยาทในการขออนุญาตเข้า – ออก ห้องเรียน ระเบียบการออกนอกบริเวณโรงเรียน
4.1	ทรงผมนักเรียนชาย – หญิง เครื่องแบบที่ไม่ควรสวมใส่ อันตรายที่เกิด
4.2	กิจกรรมวันไหว้ครู ความสำคัญของครู
4.3	การโดยสารรถประจำทาง ไป – กลับ ด้วยความปลอดภัย
4.4	ความสนใจในการเรียน ความสำคัญของการศึกษา

ตัวอย่างกิจกรรมอบรม
โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544
เรื่อง ในห้อง นามอง

วัตถุประสงค์...นักเรียนได้ร่วมกันคิดและทำให้ห้องเรียนสะอาด สวยงาม	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	สื่อ / อุปกรณ์
<p>สาระสำคัญ</p> <p>ห้องเรียนเปรียบเหมือนบ้าน</p> <p>หน้าที่ 2 ของนักเรียนจะต้องใช้ชีวิตใน การศึกษาหาความรู้ในแต่ละวัน ไม่น้อยกว่า วันละ 7 ชั่วโมง การร่วมกันคิด ที่จะสร้างบรรยากาศของห้องเรียนให้ สะอาดสวยงาม จึงเป็นภารกิจของ พวกเราทุกคน</p>	<p>1. ครูชวนสนทนาว่า ห้องเรียนของเราเปรียบเสมือนบ้านแห่งที่ 2 ของนักเรียน ก็ควรจะได้รับการดูแล ให้มีบรรยากาศที่สะอาดสวยงาม น่าเรียนรู้</p> <p>2. อภิปรายซักถามถึงสิ่งที่คุณนักเรียนคิดว่า ควรจัดทำเพื่อสร้างบรรยากาศให้น่าเรียน บันทึกบนกระดานดำ</p> <p>3. นักเรียนเลือกสิ่งที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ จากสิ่งที่น่าสนใจบนกระดานดำ</p> <ul style="list-style-type: none"> - แบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบ - กำหนดวัน เวลา - รายละเอียดในการดำเนินงาน <p>4. อภิปรายสรุป ให้ร่วมมือกันทำเพื่อความดีของทุกคน</p>	
	บันทึกผลที่ได้รับ	

อาจารย์ที่ปรึกษา..... หัวหน้าระดับ..... ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายปกครอง.....

ตัวอย่างกิจกรรมโฮมรูม
โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544
เรื่อง จุดยืนของเงิน

วัตถุประสงค์...นักเรียนได้สำรวจตนเองและกำหนดจุดยืนของตนเองได้	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	สื่อ / อุปกรณ์
<p>สาระสำคัญ</p> <p>คนที่รู้จักตัวเองดีที่สุดคือตัวของเราเอง แม้ว่าเราจะแตกต่างจากคนอื่น แต่เราก็สามารถที่จะยอมรับ และภูมิใจในการเป็นตัวเราได้</p>	<p>1. ครูตั้งคำถามว่า ใครคือบุคคลที่รู้จักตัวนักเรียนมากที่สุด อภิปรายคำถาม</p> <p>2. แบ่งนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 6-8 คน เป็นเรียงแถว</p> <p>3. ให้นักเรียนเรียงลำดับตามลักษณะต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - เรียงลำดับตามความสูง - เรียงลำดับตามน้ำหนัก - เรียงลำดับตามอายุ - เรียงลำดับตามความสวย / หล่อ - เรียงลำดับตามความสูง / อารมณ์ขัน / ความฉลาด / การเคารพกฎเกณฑ์ <p>4. ครูตั้งคำถามความรู้สึกลูกของนักเรียนที่ยืนในลำดับต่าง ๆ</p> <p>-นักเรียนรู้สึกอย่างไรที่ยืนในลำดับต่าง ๆ</p> <p>-พอใจกับการที่สวย / หล่อ น้อยที่สุด หรือมีความสูงน้อยหรือไม่ เพราะอะไร</p>	
	บันทึกผลที่ได้รับ	

อาจารย์ที่ปรึกษา..... หัวหน้าระดับ.....ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายปกครอง.....

ตัวอย่างกิจกรรมอบรม
โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544
เรื่อง ความสามารถพิเศษของฉันทน์

วัตถุประสงค์...นักเรียนได้สำรวจความสามารถพิเศษของตนเอง.....	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	สื่อ / อุปกรณ์
<p>สาระสำคัญ</p> <p>คนเรามีความแตกต่างกันทุกด้าน บางคนอาจเรียนเก่ง บางคนเล่นดนตรีเก่ง บางคนวาดรูปสวย บางคนมีความสามารถในการทำอาหารได้อร่อย แต่ละคนควรมุ่งรับการพัฒนาความสามารถพิเศษของตนเอง จนเต็มตามศักยภาพ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบ่งนักเรียนเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 6-8 คน เข้าแถวเรียงเดียว เป็น 5 แถว 2. ให้นักเรียนเรียงลำดับตามความสามารถต่อไปนี้ การเรียน / การวาดภาพ / กีฬา / ดนตรี / คอมพิวเตอร์ / การพูด / การร้องเพลงอื่น ๆ 3. สัมภาษณ์นักเรียน ที่ยืนอยู่ตำแหน่งต่าง ๆ ว่า <ul style="list-style-type: none"> -นักเรียนอยู่ชั้นใด 1 ทุกรายการหรือไม่ / เพราะเหตุใด -นักเรียนภูมิใจกับความสามารถด้านใดมากที่สุด -ใครไม่ยอมรับตำแหน่งที่ยืนอยู่ ในความสามารถแต่ละด้าน -นักเรียนต้องการที่จะมีคุณสมบัติมากที่ขาดไปมากที่สุดเพิ่มจากที่นักเรียนมีอยู่ นักเรียนจะทำอย่างไรจึงจะมีความสามารถเช่นนั้น 4. อภิปรายสรุป นักเรียนแต่ละคนมีความสามารถแตกต่างกัน เรามีสิทธิ์ที่จะภูมิใจในความสามารถที่เรา มี และทำอย่างไรจึงจะพัฒนาความสามารถที่มีอยู่ให้มากยิ่งขึ้นไปอีก 	
บันทึกผลที่ได้รับ		

อาจารย์ที่ปรึกษา..... หัวหน้าระดับ..... ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายปกครอง.....

ตัวอย่างกิจกรรมโฮมรูม
โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544
เรื่อง กิจกรรมหัตถ์ถิลลา

วัตถุประสงค์...นักเรียนได้ฝึกการเอาใจเขามาใส่ใจเรา.....	<p style="text-align: center;">กิจกรรมที่ปฏิบัติ</p> <p>1. ครูนำกิจกรรมหัตถ์ถิลลา โดยให้นักเรียนจับคู่หนึ่งหันหน้าเข้าหากัน นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งของครูเป็นขั้นตอนดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> -นักเรียนแต่ละคู่คุยกัน ให้ฝ่ายถือเปรียบกับคู่ของตน โดยให้ฝ่ายหนึ่ง 1 นิ้ว -ให้นักเรียนคนที่ 1 ในแต่ละคู่เป็นผู้นำโดยปฏิบัติตามคำสั่งของครู คนที่ 2 ปฏิบัติตามคนที่ 1 คำสั่งมีดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1. เคลื่อนมือซ้ายไปข้าง ๆ ซ้าย ๆ เคลื่อนขึ้นข้างบน ลงข้างล่าง วนไปมา 2. การเคลื่อนไหวเริ่มจากช้าแล้วเพิ่มความเร็วขึ้น เคลื่อนมือขวาเช่นเดียวกัน 3. เคลื่อนมือทั้ง 2 อีตระโดยรักษาระยะห่างระหว่างฝ่ามือ 1 นิ้วเสมอ 4. มือทั้ง 2 ประทับกันเคลื่อนที่อิสระ -ต่อไปให้คนที่ 2 เป็นผู้นำบ้าง ทำเช่นเดียวกัน <p>2. คู่ที่มาสัมภาษณ์ โดยตั้งคำถามว่า</p> <ul style="list-style-type: none"> -ระหว่างการทำนักเรียนเป็นผู้นำและผู้ตาม นักเรียนชอบตอนไหนมากกว่ากัน เพราะอะไร -ตอนที่เป็นผู้นำรู้สึกอย่างไร -ตอนที่เป็นผู้ตามรู้สึกอย่างไร -การทำที่มือประกบกันหมายความว่าอย่างไร -นักเรียนได้ข้อคิดอะไรจากการทำกิจกรรมนี้ <p>3. อภิปรายสรุป</p> <p style="text-align: right;">บันทึกผลที่ได้รับ</p>
สาระสำคัญ	สื่อ / อุปกรณ์
ในสังคมปัจจุบันเป็นสังคมที่ต่างคนต่างอยู่ ขาดการเชื่อเพื่อเกื้อกูลกัน ถ้าสมาชิกในสังคมมีความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจกัน ก็จะทำให้สมาชิกอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข	

อาจารย์ที่ปรึกษา..... หัวหน้าระดับ..... ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายปกครอง.....

**ตัวอย่างกิจกรรมโอบอ้อม
โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2544
เรื่อง เพื่อนที่รู้ใจ**

วัตถุประสงค์... นักเรียนบอกสิ่งที่ควรปฏิบัติในการเป็นเพื่อนที่ดีได้	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	สื่อ / อุปกรณ์
<p>สาระสำคัญ</p> <p>การเป็นเพื่อนที่ดีนั้นเราควรเชื่อในความดีของเขา เราควรส่งเสริมเพื่อนให้เกียรติเพื่อนช่วยสร้างกำลังใจ มิใช่ซ้ำเติมให้ท้อแท้ ควรละเอียดอ่อนกับควมไม่มั่นคงและความปรารถนาของเพื่อน</p>	<p>กิจกรรมที่ปฏิบัติ</p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนออกมาอ่านคำกลอนเกี่ยวกับเพื่อนที่ว่า <div style="margin-left: 20px;">“อันเพื่อนดีมีหนึ่งถึงจะน้อย <div style="margin-left: 20px;">แม้มีเกล็ดอินดิหน้อยน้อยราคา <div style="margin-left: 20px;">อภิปรายซักถามถึงความหมายของคำกลอนนี้</div> </div> </div> นักเรียนจับคู่กับเพื่อนสนิท ครูแจกใบงานให้คนละ 1 ใบ ครูอ่านคำถามที่ละข้อจากใบงาน นักเรียนเขียนคำตอบลงในใบงาน นักเรียนตรวจคำตอบจากใบงานคู่ของตน และรวมคะแนน สัมภาษณ์นักเรียนคู่ที่ได้คะแนนมากที่สุดถึงวิธีการที่นักเรียนปฏิบัติต่อเพื่อน ทำอย่างไรจึงจะรู้ใจเพื่อน อภิปรายซักถามถึงการเป็นเพื่อนที่ดีจะต้องทำอย่างไร นักเรียนอ่านบทกวี “แห่งความเป็นเพื่อน” <p style="text-align: center;">บันทึกผลที่ได้รับ</p>	<p>สื่อ / อุปกรณ์</p> <p>ใบงาน “เพื่อนที่รู้ใจ”</p>

อาจารย์ที่ปรึกษา..... หัวหน้าระดับ..... ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายปกครอง.....

ใบงาน
เรื่อง เพื่อนที่รู้ใจ

ชื่อ.....

ทนายใจ.....

คำถาม	ตนเอง	ทนายใจเพื่อน	ผล
1. อาหารจานโปรด	.....	.....	.....
2. งานอดิเรกที่ชอบ	.....	.....	.....
3. กีฬาที่ชอบ	.....	.....	.....
4. หนังสือที่ชอบอ่าน	.....	.....	.....
5. วิชาที่ทำคะแนนได้ดี	.....	.....	.....
6. สถานที่ท่องเที่ยวที่ชอบไป	.....	.....	.....
7. สัตว์เลี้ยงที่โปรดปราน	.....	.....	.....
8. นักร้องคนโปรด	.....	.....	.....
9. ของขวัญที่อยากได้ในวันเกิด	.....	.....	.....
10. อาชีพที่อยากเป็น	.....	.....	.....

เทคนิคการสร้างความร่วมมือ ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน

- ♥ ทำใจเป็นกลาง เปิดใจกว้าง ไม่ด่วนตำหนิ
- ♥ ยอมรับปัญหา ด้วยการรับฟังผู้ปกครองก่อน
- ♥ ให้โอกาสผู้ปกครองได้ระบายความคับข้องใจ
- ♥ ประเมินความเข้าใจถึงปัญหาและตกลงวิธีการ
แก้ไขร่วมกัน ซึ่งทั้งสองฝ่ายยอมรับและปฏิบัติได้

แนวทางการจัดกิจกรรม Classroom meeting

การจัดกิจกรรม Classroom meeting คือ กิจกรรมที่ครูที่ปรึกษาจัดให้ผู้ปกครองเป็นกลุ่มย่อย โดยครูที่ปรึกษาจะมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินกิจกรรม และเฝ้าอำนวยความสะดวกให้ผู้ปกครอง ได้พูดคุย สนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อหาแนวทางและร่วมมือกันในการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน

วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรม Classroom meeting

1. เพื่อรายงานผลภาพรวมของนักเรียนในด้านการเรียน ความประพฤติ การปรับตัวศักยภาพและอื่น ๆ
2. เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และหาแนวทางร่วมกันในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียนในการป้องกัน แก้ไข และพัฒนานักเรียน

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

1. ครูที่ปรึกษาเชิญให้ผู้ปกครองนั่งเก้าอี้ซึ่งจัดเรียงเป็นวงกลมในห้องโดยครูที่ปรึกษานั่งรวมอยู่ด้วย หลังจากนั้นครูที่ปรึกษาแสดงความเคารพ และกล่าวสวัสดิ และขอบคุณผู้ปกครองที่เสียสละมาโรงเรียนในวันนี้
2. ครูที่ปรึกษาแนะนำตนเอง และให้ผู้ปกครองแต่ละท่านแนะนำตนเอง (ชื่อ นามสกุล อาชีพ เป็นผู้ปกครองนักเรียนคนใด) จนครบทุกคน
3. ครูที่ปรึกษากล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการพบปะพูดคุย
4. ครูที่ปรึกษาเชิญให้ผู้ปกครองแต่ละท่านได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อดีของบุตรหลาน หลังจากนั้นสอบถามผู้ปกครองว่าต้องการให้โรงเรียนช่วยเหลือบุตรหลานอย่างไรและผู้ปกครอง ท่านใดที่สามารถช่วยเหลือนักเรียนในด้านการเป็นวิทยากร แหล่งวิทยากรหรือกิจกรรมอื่น ๆ
5. ครูที่ปรึกษาแสดงความชื่นชมการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ ที่ผู้ปกครองได้แลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน หลังจากนั้นปรึกษาหารือผู้ปกครองในการเลือกตัวแทนผู้ปกครองจำนวน 5 ท่าน ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการของผู้ปกครอง ซึ่งประกอบด้วย ประธาน เลขานุการ และคณะกรรมการในการดำเนินกิจกรรมที่จะเป็นประโยชน์ต่อการดูแลบุตรหลานในกลุ่มนี้ต่อไป
6. ครูที่ปรึกษาดำเนินการเลือกคณะกรรมการกลุ่มผู้ปกครองนักเรียนที่ตนรับผิดชอบและขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

-
7. ครูที่ปรึกษาแจ้งระเบียบสละสม หรือสมุดรายงานประจำตัวนักเรียนให้ผู้ปกครองเป็นรายบุคคล
  8. ครูที่ปรึกษาแสดงความเคารพและกล่าวสวัสดิ์ หลังจากนั้นครูที่ปรึกษาอาจจะขอพบผู้ปกครองบางท่านเพื่อพูดคุยเป็นรายบุคคลตามความเหมาะสม

ตัวอย่างการเริ่มต้นการสนทนา

ครูที่ปรึกษา : สวัสดิ์ค่ะ (ครับ) ท่านผู้ปกครองทุกท่าน (พร้อมยกมือไหว้)

โรงเรียนขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้กรุณาเสียสละเวลามาประชุมในวันนี้ นับว่าเป็นโอกาสอันดีที่ดิฉัน (กระผม) และผู้ปกครองจะได้รู้จักกัน ดิฉัน (กระผม) ขอแนะนำตัวก่อน ดิฉัน (กระผม) ชื่อ.....นามสกุล.....เป็นครูที่ปรึกษาชั้น.....ห้อง.....ซึ่งเป็นบุตรหลานของท่าน ต่อไปขอเรียนเชิญท่านผู้ปกครองได้แนะนำตัวทีละท่าน ท่านจะได้รู้จักซึ่งกันและกัน แนะนำชื่อ นามสกุล อาชีพ และบอกว่าเป็นผู้ปกครองของนักเรียนชื่อใดนะคะ (นะครับ)

(ผู้ปกครองแนะนำตัว)

ครูที่ปรึกษา : การพบปะพูดคุยในวันนี้ ดิฉัน (กระผม) ใครขอเชิญชวนทุกท่าน ได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แสดงความรู้สึก แสดงข้อเสนอแนะต่างๆ อย่างอิสระ เพราะถือว่าเราทั้งหมดเปรียบเสมือนครอบครัวเดียวกัน ดิฉัน (กระผม) มีความเชื่อว่าผู้ปกครองทุกท่านมีประสบการณ์ชีวิตที่สามารถเสนอแนะสิ่งที่มีคุณค่ามีประโยชน์ให้แกกันและกันได้เป็นอย่างดี

ประสานสัมพันธ์ผู้ปกครองกับครูที่ปรึกษา

ชื่อ-สกุล (นักเรียน).....ชั้นประถมศึกษาปีที่...../.....เลขที่.....
 ชื่อ-สกุล (นักเรียน).....เกี่ยวข้องกับนักเรียนเป็น.....

1. พฤติกรรมของนักเรียนที่ควรยกย่องชมเชย

.....
 .....
 .....

2. พฤติกรรมของนักเรียนที่ต้องปรับปรุง แก้ไข

มาสาย (ครั้ง)	ขาดเรียน (ครั้ง)	ทะเลาะวิวาท (ครั้ง)	แต่งกายผิด ระเบียบ (ครั้ง)	พฤติกรรมที่ไม่ เหมาะสม	ใช้สารเสพติด	สูบบุหรี่	ด้านกรเรียน
							0 .....วิชา ร .....วิชา มส .....วิชา

.....
 .....
 .....

3. แนวทางการแก้ไข (ของผู้ปกครองกับครูที่ปรึกษา)

.....
 .....
 .....

4. ความต้องการของผู้ปกครองที่ต้องการให้โรงเรียนช่วยเหลือ

.....
 .....
 .....

5. ความรู้สึก / ความเห็นของผู้ปกครอง (ที่ได้พบกับครูที่ปรึกษาในครั้งนี้)

.....
 .....
 .....

(ลงชื่อ).....

(.....)

ครูที่ปรึกษา

(ลงชื่อ).....

(.....)

ผู้ปกครอง

ใบความรู้

เรื่อง กระบวนการคุ้มครองเด็กและสิทธิเด็ก

การกระทำรุนแรงเป็นการละเมิดสิทธิพื้นฐานของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2542 ของประเทศไทย แต่เด็กจะได้รับความคุ้มครองเป็นพิเศษเพราะถือว่ายังไม่บรรลุนิติภาวะพอที่จะคุ้มครองตนเองโดยลำพัง ได้ทั่วโลกก็ให้การคุ้มครองเด็กโดยการกำหนดปฏิญญา สากลว่าด้วยสิทธิเด็กไว้ดังนี้

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

สิทธิพื้นฐาน 4 ประการ

1. สิทธิที่จะมีชีวิต : สิทธิอยู่รอด สิทธิในบริการสาธารณสุข มาตรฐานความเป็นอยู่ การประกันสังคม สิทธิพื้นฐานทางกฎหมาย สิทธิความเป็นพลเมืองมีชื่อมีทะเบียนบ้าน มีสัญชาติ ฯลฯ
2. สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง : ปลอดภัยจากการถูกเอารัดเอาเปรียบเทียบ ทางเพศ ทางแรงงาน การทารุณโหดร้าย มีส่วนในสงคราม ภาวะยากลำบาก ฯลฯ
3. สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา : การศึกษา ฝึกอาชีพ นันทนาการ สุขทรียภาพ จริยธรรม ความรับผิดชอบต่อสังคม สิทธิมนุษยชน สิ่งแวดล้อม ฯลฯ
4. สิทธิในการมีส่วนร่วม : แสดงความคิดเห็นแสดงออก แสวงหาข่าวสารข้อมูล ความคิด มโนธรรม ศาสนา กระบวนการยุติธรรมและการเมืองการปกครอง ฯลฯ

แนวคิดหลักของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

พื้นฐานของสิทธิมนุษยชน คือ ศักดิ์ศรีและคุณค่าของมนุษย์ที่เท่าเทียมกัน ในเรื่องเสรีภาพ ความยุติธรรม และสันติภาพ โดยยึดหลัก

- * ประโยชน์สูงสุดของเด็ก
  - * การไม่เลือกปฏิบัติ
  - * การพัฒนาโดยคำนึงถึงประเพณี ค่านิยมและวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่ม
  - * การเคารพในความรับผิดชอบของครอบครัวที่จะปกป้องช่วยเหลือและพัฒนาเด็ก
- ให้ได้รับการเตรียมตัวเพื่อดำรงชีวิตในสังคมโลกได้ดี
- * ให้ความใส่ใจแก่เด็กที่อยู่ในภาวะยากลำบาก
  - * ให้ความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของเด็ก ๆ
- ในทุกประเทศ

การกระทำรุนแรง แบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. การกระทำรุนแรงทางกาย หมายถึง การใช้กำลัง และ/หรืออุปกรณ์ใด ๆ เป็นอาวุธ ทำร้ายร่างกายเกินกว่าเหตุ มีผลทำให้ร่างกายได้รับบาดเจ็บ
2. การกระทำรุนแรงทางจิตใจ หมายถึง การกระทำใดๆ ที่มีผลให้ผู้ถูกกระทำได้รับความกระทบกระเทือนด้านจิตใจหรือเสียสิทธิเสรีภาพ ได้แก่ การทอดทิ้ง การดูถูกเหยียดหยามหรือดูต่ำ การกักขัง หน่วงเหนี่ยว
3. การกระทำรุนแรงทางเพศ หมายถึง การกระทำที่มีผลให้ผู้ถูกกระทำได้รับความกระทบกระเทือนหรือเสียหายเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ ได้แก่ การถูกข่มขืน การถูกลวนลาม อนาจาร และการถูกบังคับให้ค้าประเวณีในโรงเรียนเราอาจพบเด็กที่ถูกกระทำรุนแรงได้จาก

การสังเกต

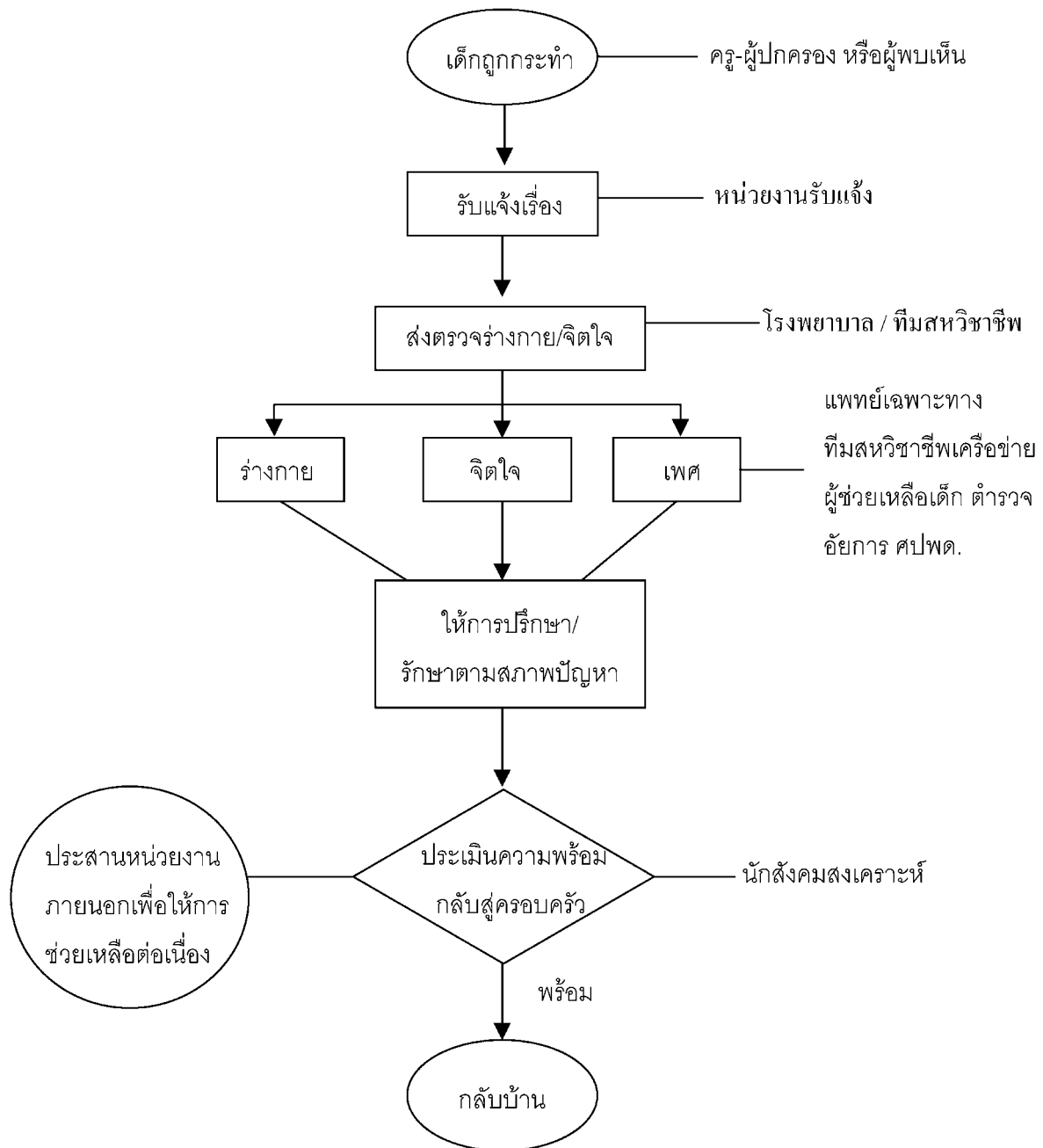
1. การสังเกต เด็กอาจมีรอยฟกช้ำตามร่างกาย มีบาดแผลรอยน้ำร้อนลวก ไฟไหม้ หรือเด็กมีพฤติกรรมเปลี่ยนไปเช่น ซึม เหงา แยกตัว หรือไม่มีสมาธิในการเรียน
2. การบอกเล่าของผู้อื่น เช่น ผู้ปกครองเด็กอื่น, เพื่อนของเด็กหรือผู้ที่พบเห็นเหตุการณ์มาเล่าให้ฟัง ครูควรรับฟังด้วยความใส่ใจ และหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม
3. ตัวเด็กเล่าให้ฟัง ในกรณีที่เด็กเป็นผู้เปิดเผยเรื่องราวของคุณ ครูปฏิบัติดังนี้
  - สร้างความมั่นใจให้เด็กว่าเขาจะปลอดภัย
  - ฟังอย่างตั้งใจ
  - ไม่ตำหนิ หรือตัดสินเรื่องราวที่รับฟัง เช่น บอกว่าเด็กพูดไม่จริง หรือไม่เชื่อว่าคนที่เด็กกล่าวถึงไม่น่าจะเป็นเช่นนั้น ให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงด้วยวิธีอื่นที่ไม่ทำให้เด็กหมดความไว้วางใจจนไม่กล้าเปิดเผยเรื่องราว

เมื่อทราบว่าเด็กถูกกระทำรุนแรงจริง ให้รีบดำเนินการแจ้งหน่วยงานที่อยู่ใกล้เพื่อขอความช่วยเหลือหรือขอคำปรึกษาต่อไป

หน่วยงานที่ให้การช่วยเหลือ

1. ประชาสงเคราะห์จังหวัด
2. ตำรวจ
3. อัยการจังหวัด
4. ผู้พิพากษาศาลเด็กและเยาวชน
5. ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัด
6. ผู้อำนวยการสามัญศึกษาจังหวัด
7. ศูนย์พิทักษ์เด็กและครอบครัวกระทรวงศึกษาธิการ
8. มูลนิธิสร้างสรรค์เด็ก

ขั้นตอนการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กของหน่วยงานที่ให้การช่วยเหลือเด็ก

การเยี่ยมบ้าน

การเยี่ยมบ้าน (นักเรียน) มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อค้นหาข้อมูลเพิ่มเติม ได้แก่ สภาพความเป็นอยู่ ครอบครัว ฐานะทางการเงิน ความสัมพันธ์ของครอบครัวและอื่นๆ การเยี่ยมบ้านจะช่วยให้ได้เห็นสภาพที่แท้จริง ไม่ใช่เพียงได้ยิน แต่คำบอกเล่าเท่านั้น
2. เพื่อให้การช่วยเหลือเด็ก ในกรณีที่เด็กมีปัญหาเกี่ยวกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้ปกครอง ไม่ยอมไปพบที่โรงเรียน ครูอาจมีความจำเป็นต้องไปเยี่ยมบ้าน เพื่อพูดคุยหรือทำความเข้าใจปัญหาของเด็ก โนมิน่าว ให้ครอบครัว ให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือเด็ก
3. เพื่อติดตามผลการให้ความช่วยเหลือ หรือการแก้ไขปัญหาของครอบครัว

แนวทางปฏิบัติในการเยี่ยมบ้าน

1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น เกี่ยวกับที่อยู่อาศัย ระยะเวลา สมาชิกในครอบครัว ว่าเด็กอยู่กับใคร อยู่อย่างไร หากไปบ้านแล้วจะได้พบใครบ้าง
2. วิเคราะห์ว่าใครคือคนที่ต้องการพบ เช่น พ่อ แม่ หรือ ลุง ป้า น้า อา ของเด็ก
3. กำหนดวัตถุประสงค์ว่าจะไปพบเพื่ออะไร
4. นัดหมายล่วงหน้า เพื่อให้พร้อมทั้งสองฝ่าย กรณีจำเป็นเร่งด่วน จะไม่นัดหมายก็ได้ หรือในกรณีที่ต้องการข้อมูลจำเป็นเร่งด่วน จะไม่นัดหมายก็ได้ หรือในกรณีที่ต้องการข้อมูลที่เป็นธรรมชาติไม่มีการจัดฉาก ผู้เยี่ยมบ้านอาจไม่นัดหมายก็ได้
5. ไปตามนัด ถ้าไม่ไปต้องแจ้งล่วงหน้า เพราะผู้ปกครองเด็กบางคนอาจต้องหยุดงานเพื่อรอพบครู ถ้าเป็นไปไม่ได้ไม่ควรเลื่อนนัด
6. ถ้าไปตามนัดแล้วไม่พบใคร ให้ถามเพื่อนบ้านใกล้เคียงเพื่อทราบข้อมูลที่จะที่จะมาในครั้งต่อไป เช่น ต้องไปในช่วงเวลาเย็นหรือเช้า

การปฏิบัติงาน

1. กล่าวทักทายเจ้าของบ้านด้วยความเป็นมิตร และสุภาพ เช่น
สวัสดีครับ...(ค่ะ)...กำลังทำอะไรอยู่ครับ (ค่ะ)...(และพูดคุยเรื่องอื่นๆ อีก 2-3 ประโยค แล้วต่อด้วย)
2. ใส่ใจทุกเรื่องที่พูด พร้อมทั้งสังเกตปฏิกิริยาของผู้ปกครองเด็กเรื่องบางเรื่อง ที่ผู้ปกครองรับความจริงไม่ได้ อย่าใจร้อนรีบพูด สังเกตสิ่งแวดล้อม ความสัมพันธ์ของครอบครัว และดูการปฏิบัติต่อกันของคนในครอบครัว
3. ทักษะการสื่อสาร ใช้คำถามเปิดให้มาก ฟังอย่างตั้งใจและจับประเด็นให้ได้ หากต้องการให้ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือเด็กใช้กระบวนการให้การปรึกษามาช่วยได้
4. ไม่ควรจดบันทึกขณะที่พูดคุย หากจะมีการบันทึกต้องขออนุญาตก่อน
5. สรุปผลการเยี่ยมบ้านว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ รายงานตามนั้น ถ้าไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ให้ดูว่ามีปัญหาอุปสรรคใด และวางแผนใหม่

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning)

วิธีการ : ใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning)

การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม อาศัยหลักการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยพื้นฐานสำคัญประการแรก คือ การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ และประการที่ 2 การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

การเรียนรู้เชิงประสบการณ์มุ่งเน้นอยู่ที่การให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้จากประสบการณ์เดิม การเรียนรู้เชิงประสบการณ์มีหลักสำคัญ 5 ประการคือ

1. เป็นการเรียนรู้ที่อาศัยประสบการณ์ของผู้เรียน
2. ทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ ที่ท้าทาย อย่างต่อเนื่อง และเป็นการเรียนรู้ที่เรียกว่า Active Learning
3. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยตนเอง และระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน
4. ปฏิสัมพันธ์ที่มีทำให้เกิดการขยายตัวของเครือข่ายความรู้ที่ทุกคนมีอยู่ออกไปอย่างกว้างขวาง
5. มีการสื่อสารโดยการพูด หรือการเขียน เป็นเครื่องมือในการแลกเปลี่ยน การวิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้

องค์ประกอบของการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ในการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

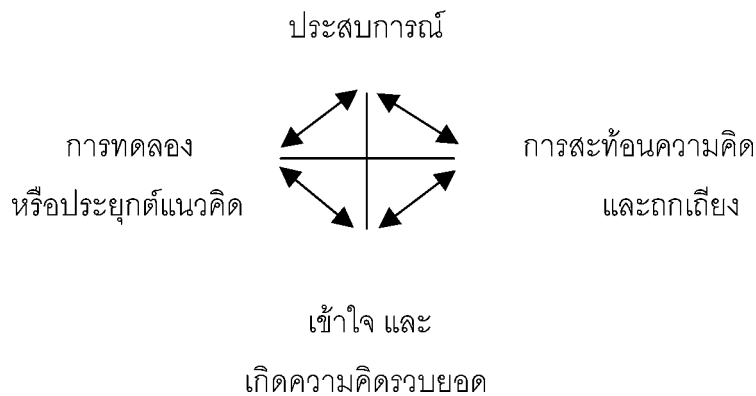
องค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมมีอยู่ 4 ประการ คือ ประสบการณ์ การสะท้อนความคิดและถกเถียง เข้าใจและเกิดความคิดรวบยอด และการทดลองเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

องค์ประกอบของการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ในการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

1. ประสบการณ์ (Experience) ครูช่วยให้นักเรียนนำประสบการณ์เดิมของตนมา พัฒนาเป็นองค์ความรู้
2. การสะท้อนความคิดและถกเถียง (Reflex and Discussion) ครูช่วยให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงออกเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเรียนรู้ซึ่งกันและกันอย่างลึกซึ้ง
3. เข้าใจและเกิดความคิดรวบยอด (Understanding and Conceptualization) นักเรียน เกิดความเข้าใจและนำไปสู่การเกิดความคิดรวบยอด อาจเกิดขึ้นโดยนักเรียนเป็นฝ่ายริเริ่มแล้วครูช่วยเติมแต่งให้สมบูรณ์ หรือในทางกลับกัน ครูเป็นผู้นำทางและนักเรียนเป็นผู้สานต่อจนความคิดนั้นสมบูรณ์ เป็นความคิดรวบยอด

4. การทดลองหรือ ประยุกต์แนวคิด (Experiment / Application) นักเรียนเอาการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นใหม่ไปประยุกต์ใช้ในลักษณะ หรือสถานการณ์ต่างๆ จนเกิดเป็นแนวทางปฏิบัติของ นักเรียนเอง

องค์ประกอบเหล่านี้สามารถสรุปเป็นภาพรวมดังแผนภาพ

แผนภาพ องค์ประกอบ 4 ประการของการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทั้ง 4 ประการ จะเป็นไปอย่างพลวัตร โดยอาจเริ่มจากจุดใดจุดหนึ่ง และเคลื่อนย้ายไปมาระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ดังนั้นในแง่ของการเรียนการสอนจึงอาจ เริ่มต้นที่จุดใดก่อนก็ได้ แต่สำคัญที่การจัดกระบวนการให้ครบทุกองค์ประกอบ

การสอนในลักษณะดังกล่าว นอกจากจะเป็นพื้นฐานของการสอนทักษะชีวิตในด้านพุทธิพิสัย โดยมุ่งเน้นให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และความคิดวิจารณ์แล้ว ยังเป็นพื้นฐานในการสอนทักษะชีวิตอื่นๆ ในด้านจิตพิสัย และทักษะพิสัยอีกด้วย

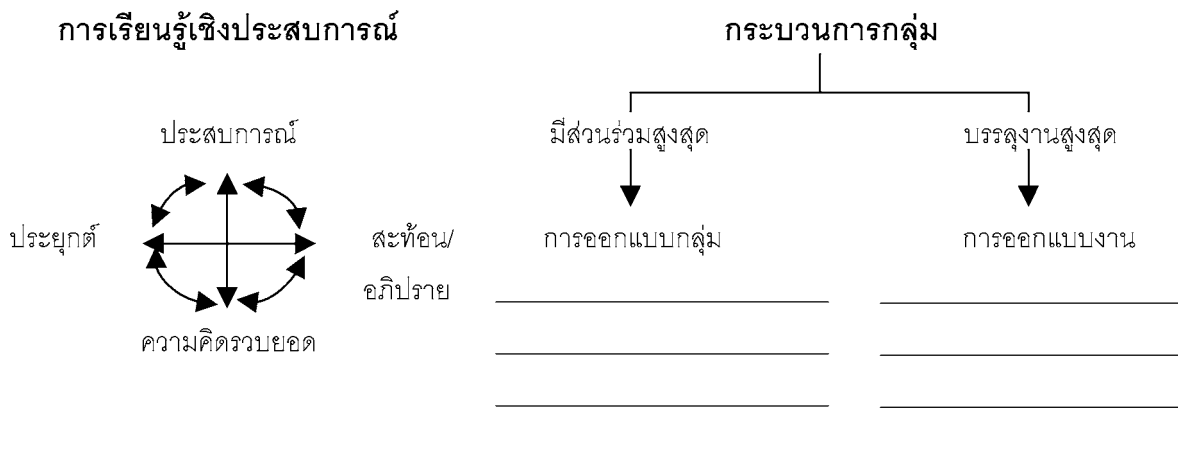
องค์ประกอบของกระบวนการกลุ่มในการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

กระบวนการกลุ่มจะช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วม ด้วยการออกแบบกลุ่มที่เหมาะสมและช่วยให้ บรรลุงานหรือวัตถุประสงค์ด้วยการออกแบบงานที่เหมาะสม

หลักการออกแบบกลุ่ม

ประเภท	ข้อบ่งชี้	ข้อจำกัด
กลุ่มที่ไม่มีการจัดบทบาท 1. กลุ่ม 2 คน 2. กลุ่มย่อยระดมสมอง (3-4 คน)	มีส่วนร่วมได้ง่ายในเวลาสั้นๆ มีส่วนร่วมโดยมีความลึกซึ้งปานกลาง	ขาดความลึกซึ้ง ขาดการวิเคราะห์ที่ลึกซึ้ง
กลุ่มที่มีการจัดสรรบทบาท 1. กลุ่ม 3 คน 2. กลุ่มเล็ก (5-6 คน)	เรียนรู้ตามบทบาทที่แตกต่างกัน วิเคราะห์อย่างลึกซึ้ง	ขาดความหลากหลาย ใช้เวลาในการรวมกลุ่มและทำงาน

โดยสรุปการใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม อาจสรุปได้ดังนี้

รายชื่อคณะทำงาน

1. นายประกอบ มณีโรจน์
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา
2. นายขลุ่ยฤทธิ์ ครุฑเมือง
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรดิตถ์
3. นายสุรัตน์ สรวงสิงห์
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย
4. นายปรีชา พาลูกา
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมุกดาหาร
5. นางมลิวัดีย์ สุขประเสริฐ
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพะเยา
6. นางศรียิตต์ สร้างเยี่ยม
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี
7. นางสาวฉันทนา พวงเดช
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
8. นางประภัสสร โกศลวัฒน์
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร
9. นางวิไลวรรณ เหมือนชาติ
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์
10. นางสาวอภิณญาณ บุญอุไร
ศึกษานิเทศก์ สำนักงานโครงการพิเศษ สปข.
11. นายชนะ กองไทรย์
อาจารย์ โรงเรียนวัดอินทเรน สปจ. พระนครศรีอยุธยา
12. นางอุบล ทมุดธรรม
นักสังคมสงเคราะห์ ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาเด็กภาคเหนือ
13. นางสาวยุวดี งามวิทย์โรจน์
องค์กรพัฒนาเอกชน

รายชื่อคณะกรรมการเพื่อจัดทำกรอบคู่มือระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ในระหว่างวันที่ 5 - 7 มีนาคม 2546

ณ โรงแรมอมารี แอร์พอร์ต กรุงเทพมหานคร

1. นายแพทย์ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์	นายแพทย์ 10. วช. (ด้านเวชกรรม สาขาจิตเวช)	
2. ดร.กมล รอดคล้าย	ผู้อำนวยการศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก และครอบครัว กระทรวงศึกษาธิการ	
3. ว่าที่ร้อยตรี ดร.ประสงค์ สังข์ไชย	หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศเขตการศึกษา 11 กรมสามัญศึกษา	
4. ดร.เบญจลักษณ์ น้ำฟ้า	ผู้อำนวยการสำนักงานโครงการพิเศษ	
5. นายสรรพลสิทธิ์ คุ้มประพันธ์	ผู้อำนวยการศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก	
6. นางสาวอมรารกุล อินโฆขานนท์	นักจิตวิทยา 8	สำนักพัฒนาสุขภาพจิต
7. นางอุษา พึ่งธรรม	นักวิชาการสาธารณสุข 8	สำนักพัฒนาสุขภาพจิต
8. นางสาวอินทรา ปัทมินทร	นักวิชาการสาธารณสุข 8	สำนักพัฒนาสุขภาพจิต
9. นางวนิดา ขนิษฐาทรงศ์	นักจิตวิทยา 8	สำนักพัฒนาสุขภาพจิต
10. นางสาวจิตรัตน์ ปูนพันธ์ฉาย	นักสังคมสงเคราะห์ 6	สำนักพัฒนาสุขภาพจิต
11. นางสาวนีย์ พัฒนอมร	พยาบาลวิชาชีพ 7	สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่น
12. นางอุบล หมดธรรม	นักสังคมสงเคราะห์ 8	ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาการเด็กภาคเหนือ
13. นางสาวศิริลักษณ์ แก้วเกียรติพงษ์	นักวิชาการสาธารณสุข 7	ศูนย์สุขภาพจิตที่ 5
14. นายรณสิงห์ รือเรือง	นักจิตวิทยา 6	ศูนย์สุขภาพจิตที่ 10
15. นางพิชญมณฑน์ ลีกำเนิดไทย	ศึกษานิเทศก์	กรมสามัญศึกษา
16. นายประวิต เอวารวรรณ์	อาจารย์	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
17. นายบุญส่ง จิตรมณีโรจน์	อาจารย์	โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช บางขุนเทียน
18. นางวารวรรณ์ หงส์ดีลกุล	อาจารย์	โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภช บางขุนเทียน
19. นายชุมพล ยาทองไชย	อาจารย์	โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชฯ
20. นางอรุณี ชาญด้วยกิจ	อาจารย์แนะแนว	โรงเรียนสตรีวัดอัมพรสวรรค์
21. นางสาววารุณี ศโรภาส	อาจารย์แนะแนว	โรงเรียนสตรีวัดอัมพรสวรรค์
22. นางอิมใจ ดีไสว	อาจารย์ 2 ระดับ 7	โรงเรียนสุวรรณพลับพลา
23. นางนิตยา มาโควงษ์	อาจารย์ 2 ระดับ 7	โรงเรียนสตรีสมุทรปราการ
24. นางสาวจกมล ทรัพย์สมบูรณ์	ผู้อำนวยการ	โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย
25. นางสุทธิศรี สมิตเวช	อาจารย์ 2 ระดับ 6	โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย
26. นายพงศ์ศักดิ์ บัวหยาด	อาจารย์ 2	โรงเรียนราชวินิตบางเขน
27. นายธรรมิต ธรรมสโรช	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	โรงเรียนราชวินิตมัธยม
28. นายสัมพันธ์ นี้อ้อชา	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	โรงเรียนนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส
29. นายพิริษฐ์ พงศ์พิทักษ์	อาจารย์ 2 ระดับ 7	โรงเรียนทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช
30. นางฉศนันท์ ฝ่องศรี	อาจารย์ 2 ระดับ 7	โรงเรียนไชยวิทยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

31. นางเลอลักษณ์ สุทธิพันธ์	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	โรงเรียนสตรีภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต
32. นางอำไพ ชั่งคิด	อาจารย์ 2 ระดับ 7	โรงเรียนย่านตาขาวรัฐชนูปถัมภ์
33. นายศิริ สุกใส	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศ จังหวัดเพชรบุรี
34. นายศักรินทร์ จริงจิตร	ผู้อำนวยการ	โรงเรียนท่าม่วงราษฎร์บำรุง
35. นางสาวสิรินาด สนุ่น	อาจารย์ 2 ระดับ 7	โรงเรียนท่าม่วงราษฎร์บำรุง
36. นางพรสวรรค์ เพียรดวงศรี	อาจารย์ 2 ระดับ 7	โรงเรียนเบญจมราชูทิศราชบุรี
37. นางวิจิตต์ วราภิรมย์	อาจารย์	โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย
38. นางมาลารัตน์ แพรวภัทรประสิทธิ์	อาจารย์ 2 ระดับ 7	โรงเรียนเบญจมราชูทิศราชบุรี
39. นางสาวสุนันทา พุ่มวารี	ผู้อำนวยการ	โรงเรียนเบญจมราชูทิศราชบุรี
40. นายณรงค์ เกาว์วัลย์	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	โรงเรียนหนองฉางวิทยา จังหวัดอุทัยธานี
41. นางกัลญานี ทิพวงศ์	อาจารย์ 2 ระดับ 7	โรงเรียนหนองฉางวิทยา จังหวัดอุทัยธานี
42. นางสาวณัฐกานต์ มหารวรรณ	อาจารย์ 2 ระดับ 7	โรงเรียนผดุงปัญญา จังหวัดตาก
43. นายประภาส ณ พิกุล	อาจารย์ 2	โรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์ จังหวัดเชียงราย
44. นายอภิรักษ์ คงทวี	อาจารย์ 1 ระดับ 5	โรงเรียนศรีบุญเรืองวิทยาคาร จังหวัดหนองบัวลำภู
45. นายวีรพร ลาทอง	อาจารย์ 1 ระดับ 5	โรงเรียนเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี
46. นายสถิตย์ ชนะชัย	ผู้อำนวยการ	โรงเรียนยางชุมน้อยพิทยาคม จังหวัดศรีสะเกษ
47. นายวิชิต รุ่งศรีทอง	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	โรงเรียนโคราชพิทยาคม จังหวัดนครราชสีมา
48. นายบุญชู แก้วประดิษฐ์	อาจารย์	โรงเรียนบ้านนา “นายกพิทยากร” จังหวัดนครนายก
49. นายอำนวยผล สระพรหม	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	โรงเรียนพุทธโสธร จังหวัดฉะเชิงเทรา
50. นางสาวจันทร์เพ็ญ ไชติศิริ	ศึกษานิเทศก์ 7	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1
51. นางสาวกาญจนาภรณ์มล สุวินทียรรัตน์	ศึกษานิเทศก์	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 2
52. นายนิธิภัทร อำพันมาก	ศึกษานิเทศก์	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 3
53. นางสาวแสงรวี ศุภทกิจ	ศึกษานิเทศก์	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 4
54. นายรังสรรค์ เพ็งนู	ศึกษานิเทศก์ 7	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5
55. นางมณฑนา เพ็งนู	ศึกษานิเทศก์ 7	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5
56. นางสาวจิตติภัทร ประสิทธิ์พร	ศึกษานิเทศก์ 8	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6
57. นายพิชิตพล สุทธิสนนธ์	ศึกษานิเทศก์ 9	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8
58. นายวีระ อูสาหะ	ศึกษานิเทศก์ 7	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8
59. นางสาวระพีพรรณ ศรีสุข	ศึกษานิเทศก์ 7	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9
60. นายประเสริฐ ศรีจันทร์	ศึกษานิเทศก์ 7	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11
61. นางชดช้อย สุวรรณพิศ	ศึกษานิเทศก์ 7	หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12
62. นายสมควร วรสันต์	ศึกษานิเทศก์	สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ
63. นางสาวอภิญญา บุญอุไร	ศึกษานิเทศก์ 7	ช่วยราชการสำนักงานโครงการพิเศษ
สพจ. เชียงราย		
64. นายโสภณ จุโลทก	ศึกษานิเทศก์ 7	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย
65. นายสุรัตน์ สรวงสิงห์	ศึกษานิเทศก์ 7	สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอป่าแดดจังหวัดเชียงราย

66. นางอุบลวรรณ แสนมหายักษ์	อาจารย์ 3 ระดับ 9	โรงเรียนบ้านแม่ข้าวต้มท่าสุด
67. นางทรงศรี นารินทร์	อาจารย์ 3 ระดับ 9	สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย
สพจ.นครราชสีมา		
68. นางศิริรัตน์ บุญตานนท์	ศึกษานิเทศก์ 7	สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา
สพจ.อุดรดิตถ์		
69. นายชลายุทธ์ ครุฑเมือง	ศึกษานิเทศก์	สพจ. อุดรดิตถ์
สพจ.พระนครศรีอยุธยา		
70. นายชนะ กองไทรย์	ศึกษานิเทศก์	โรงเรียนวัดอินทาราม
สพจ.มุกดาหาร		
71. นายปรีชา พาลูกา	ศึกษานิเทศก์	สพจ.มุกดาหาร
72. นายไมตรี พันนชัย	อาจารย์ 1 ระดับ 4	โรงเรียนบ้านโลก สบอ.ดงหลวง
73. นายเพชร ศรีประสงค์	อาจารย์ 2 ระดับ 7	โรงเรียนบ้านขามป้อม สบอ.หัวน้ำใหญ่
สพจ.สงขลา		
74. นายประกอบ มณีโรจน์	ศึกษานิเทศก์ 8	สพจ.สงขลา
สพจ.พะเยา		
75. นางมลวิทย์ สุขประเสริฐ	ศึกษานิเทศก์ 7	สพจ.พะเยา
76. นายสมจิตต์ สุวรรณมาศ	ผู้อำนวยการ	โรงเรียนอนุบาลจุน สบอ.จุน
สพจ.ประจวบคีรีขันธ์		
77. นางสาวฉันทนา พวงเดช	ศึกษานิเทศก์ 7	สพจ.ประจวบคีรีขันธ์
78. นายพีระ แฉยินดี	ผู้อำนวยการ	โรงเรียนอนุบาลประจวบคีรีขันธ์
สพจ.สุรินทร์		
79. นางวิไลวรรณ เหมือนชาติ	ศึกษานิเทศก์ 7	
สพจ.สุรินทร์		
80. นายสุพรรณ ทองสุข	ผู้อำนวยการ	โรงเรียนบ้านสวาย สบอ.เมืองสุรินทร์
81. นายภูวไนย สุรินทรามุรณ์	อาจารย์ 1 ระดับ 4	โรงเรียนบ้านสวาย
สพจ.บุรีรัมย์		
82. นางจิตรา บุญโถ	ศึกษานิเทศก์	สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอโนนสุวรรณ
83. นางสาวมนัสปอง ศรีทอง	ศึกษานิเทศก์ 7	สพจ. บุรีรัมย์
84. นายสมจิตต์ ลุนโน	อาจารย์ 3	โรงเรียนดงบังขับสมบูรณ์ สบอ.โนนสุวรรณ
85. จ.ส.ต. บุญมี รัตนโกศล	อาจารย์ 2	โรงเรียนบ้านดอนสมบูรณ์ สบอ.โนนสุวรรณ
สพจ.ราชบุรี		
86. นางศรีจิตต์ สร้างเอี่ยม	ศึกษานิเทศก์ 7	สพจ.ราชบุรี
87. นายอภิชาติ คุณาธาทร	ผู้อำนวยการ	โรงเรียนวัดดอนตลุง สบอ.เมืองราชบุรี
88. นางมิชน อิมอร่าม	อาจารย์ 2	โรงเรียนวัดดอนตลุง

สปจ.ระยอง

89. นายปัญญา สุขศิริ
90. นางศศิภา รุ่งทอง

ศึกษานิเทศก์
อาจารย์ 1 ระดับ 5

สปจ. ระยอง
โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 73 สปอ.วังจันทร์

สปจ.ตราด

91. นางสาวนบนอบ ภัณฑจรร
92. นายปรีชา ชี้อำเนิด
93. นายสุชุม วิรุณราช

ศึกษานิเทศก์
ผู้อำนวยการ
ผู้อำนวยการ

สปจ.ตราด
โรงเรียนบ้านคลองประทุน สปอ.เมืองตราด
โรงเรียนวัดไทรทอง สปอ. เมืองตราด

สปจ.สกลนคร

94. นางประภัสสร โกศลวัฒน์
95. นางลักขณา ศรีจำพลัง
96. นางสาววินัส จันมา
97. นางนัยนา อยู่พรต
98. นางสาวจิราภา ชมชื่นจิตต์
99. นางสาวทองไพเราะ สดาวรินทร์
100. นางสาวยุวดี งามวิทย์โรจน์

ศึกษานิเทศก์ 7
อาจารย์ 2 ระดับ 7
นักวิชาการสาธารณสุข 7ว
เจ้าหน้าที่มูลนิธิ
เจ้าหน้าที่มูลนิธิ
เจ้าหน้าที่มูลนิธิ
เจ้าหน้าที่มูลนิธิ

สปจ. สกลนคร
โรงเรียนบ้านทุ่งมนธาตุ สปอ. เจริญศิลป์
ศูนย์อนามัยที่ 5
มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก
มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก
มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก
มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก

